

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY OLSZÓWKA
NA LATA 2017-2026**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII	5
1. PODSTAWY PRAWNE	5
2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE.....	6
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE	15
1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE	15
2. TRANSPORT I KOMUNIKACJA	16
3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I ZASOBY MIESZKANIOWE	17
4. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY	21
5. EDUKACJA I WYCHOWANIE	29
6. KULTURA, SPORT I REKREACJA, TURYSTYKA	31
7. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	32
8. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	38
9. PROBLEM BEZDOMNOŚCI	45
10. PRZESTĘPCZOŚĆ.....	45
11. POMOC SPOŁECZNA	47
12. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE.....	60
13. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM” ...	63
14. ANALIZA SWOT	78
15. WNIOSKI Z DIAGNOZY	86
III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	90
IV. PROGRAMY I PROJEKTY.....	100
V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII	101
SPIS TABEL I WYKRESÓW	106

WPROWADZENIE

Polityka społeczna oznacza racjonalną działalność państwa i innych podmiotów zmierzającą do kształtowania ogólnych warunków pracy i bytu ludności, pożądanych struktur społecznych i stosunków społeczno-kulturowych, służących efektywnemu i sprawiedliwemu zaspokojeniu potrzeb społeczeństwa. Na poziomie lokalnym jednym z podstawowych narzędzi służących jej realizacji jest strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to dokument przedstawiający koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.

Niniejsza strategia została opracowana w Gminny Ośrodku Pomocy Społecznej w Olszówce. Powstała w procesie partycypacyjnym z uwzględnieniem interesów różnych grup społecznych i przy szerokich konsultacjach społecznych. W pracach nad dokumentem uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, w tym sektora pomocy społecznej, oświaty, kultury, sportu i rekreacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, a także policji, organizacji pozarządowych, kościoła oraz mieszkańcy gminy. Moderatorem prac nad dokumentem było Centrum Wspierania Służb Społecznych w Częstochowie.

Strategia została przygotowana na lata 2017-2026. Ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym skąd, stosownie do potrzeb mieszkańców, przenosi priorytetowe cele i kierunki działań na poziom lokalny. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Strategia składa się z pięciu części. W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe.

Druga część strategii obejmuje podstawowe informacje na temat gminy oraz diagnozę sytuacji społecznej w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane

pozyskane z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy, w tym przedstawicieli samorządu lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach: *Transport i komunikacja; Sytuacja demograficzna i zasoby mieszkaniowe; Gospodarka i sytuacja na rynku pracy; Edukacja i wychowanie; Kultura, sport i rekreacja, turystyka; Zdrowie i problem niepełnosprawności; Uzależnienia i przemoc w rodzinie; Problem bezdomności; Przestępczość; Pomoc społeczna i Organizacje pozarządowe.*

W trzeciej części strategii, na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego, zostały sformułowane: misja, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Zostali również wskazani realizatorzy strategii, przedstawione źródła finansowania dokumentu i czas realizacji wyznaczonych w nim kierunków działań, ramy finansowe strategii oraz prognoza zmian.

W czwartej części dokumentu wskazane są programy oraz przedstawiona jest informacja na temat projektów mogących służyć realizacji strategii.

Piąta część strategii zawiera informacje na temat sposobu realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

Przy istniejącym obecnie ogromnym zapotrzebowaniu na myślenie i działanie strategiczne należy pamiętać, że sam fakt przygotowania strategii to dopiero część teoretyczna procesu, którą należy uzupełnić praktyką i działaniem, czyli wdrożeniem dokumentu. Tutaj, odpowiedzialność spada na lokalnych polityków, działaczy, przedstawicieli różnych instytucji, zarówno administracji samorządowej, jak i organizacji pozarządowych. I tylko ich skoordynowana współpraca, wola i determinacja w przeznaczaniu i pozyskiwaniu środków finansowych przełoży się na skuteczność realizacji strategii.

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Olszówka na lata 2017-2026 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 446 ze zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 487),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 575 ze zm.),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1518 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 169 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 224 ze zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 645 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1828),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 2046),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1793 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 963 ze zm.),
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1638),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 546 ze zm.),
- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 833 ze zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1610),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 966 ze zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1817),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1943 ze zm.).

2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Olszówka na lata 2017-2026 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,

- Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo,
- Umowa Partnerstwa – Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020,
- Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020,
- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020,
- Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kolskiego na lata 2014-2020,
- Strategia Rozwoju Gminy Olszówka na lata 2015-2025.

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu jest dokumentem, którego głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Strategia, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

1. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
2. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich. Projekt „*Unia innowacji*” ma na celu poprawę warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Z kolei projekt „*Młodzież w drodze*” służy poprawie wyników systemów kształcenia oraz podniesieniu atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej, a projekt „*Europejska agenda cyfrowa*” zakłada upowszechnienie szybkiego Internetu oraz umożliwienie gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpanie korzyści z jednolitego rynku cyfrowego.

Projekt „*Europa efektywnie korzystająca z zasobów*” ma na celu uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów poprzez zmniejszenie udziału emisji węgla w europejskiej gospodarce, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, modernizację transportu i propagowanie efektywności energetycznej, natomiast projekt

„*Polityka przemysłowa w erze globalizacji*” służy poprawie otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do Małych i Średnich Przedsiębiorstw, oraz wspieraniu rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencyjności na rynkach światowych.

Celem projektu „*Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia*” jest modernizacja rynków pracy poprzez zwiększanie mobilności siły roboczej oraz rozwijanie kwalifikacji przez całe życie, co powinno podnieść współczynnik aktywności zawodowej i lepiej dopasować do siebie popyt i podaż na rynku pracy, a projekt „*Europejski program walki z ubóstwem*” zakłada zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 to z kolei najważniejszy średniookresowy dokument rozwojowy na szczeblu krajowym, określający cele strategiczne do 2020 roku. Wyznacza on trzy obszary strategiczne: *Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna*, w których koncentrują się główne działania, oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

Celem głównym Strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Dokument z jednej strony wyznacza działania służące usuwaniu barier rozwojowych, w tym ujawnionych przez kryzys gospodarczy słabości polskiej gospodarki, a z drugiej skupia się na wspomnianych powyżej potencjałach, które będą stymulowały rozwój kraju.

Strategia stanowi bazę dla 9 strategii zintegrowanych (Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki, Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategia Rozwoju Transportu, Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, Sprawne Państwo, Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa), które powinny przyczyniać się do realizacji założonych w niej celów, a zaprojektowane w nich działania rozwijać i uszczegóławiać reformy w niej wskazane. Dokument skierowany jest nie tylko do administracji publicznej, ale także do środowisk społecznych i gospodarczych, które

uczestniczą w procesach rozwojowych i mogą je wspomagać zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest również odniesieniem na gruncie krajowym dla dokumentów strategicznych przygotowywanych w kraju na potrzeby programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014-2020, tj. Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych (uwzględniających środki z polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa). Wskazane w strategii cele rozwojowe i priorytety w znaczącym zakresie wpisują się w cele strategii unijnej „Europa 2020” i są z nią spójne.

Umowa Partnerstwa jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w Polsce w latach 2014-2020 w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa. Instrumentami realizacji Umowy są krajowe programy operacyjne i regionalne programy operacyjne. Dokumenty te wraz z Umową tworzą spójny system dokumentów strategicznych i programowych na nową perspektywę finansową.

Umowa ściśle wiąże strategię wykorzystania środków europejskich z realizacją Strategii Rozwoju Kraju 2020 i Strategii Europa 2020. Celem konsekwentnie realizowanym w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020 jest, zgodnie ze Strategią Rozwoju Kraju, oparcie rozwoju na dalszym zwiększaniu konkurencyjności gospodarki, poprawie spójności społecznej i terytorialnej oraz podnoszeniu sprawności i efektywności państwa. Biorąc pod uwagę wskazane powyżej cele rozwojowe kraju, w Umowie wyróżniono cztery priorytety finansowania ze środków europejskich, do których zaliczono: otoczenie sprzyjające przedsiębiorczości i innowacjom, spójność społeczną i aktywność zawodową, infrastrukturę sieciową na rzecz wzrostu i zatrudnienia oraz środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami. Priorytety te będą realizowane w ramach właściwych celów tematycznych, wskazanych w projektach rozporządzeń Unii Europejskiej.

Umowa wskazuje m.in. rodzaje inwestycji, mogących liczyć na dofinansowanie, proponuje układ programów operacyjnych, prezentuje zarys systemu ich wdrażania, a także przedstawia ogólne założenia opartego na zasadzie subsydiarności podziału interwencji pomiędzy poziom krajowy i regionalny. Zapewnieniu koordynacji pomiędzy funduszami polityki spójności na poziomie regionalnym służyć ma, umożliwiona po raz pierwszy w okresie programowania 2014-2020, realizacja przez samorządy województw programów

dwufunduszowych (Europejski Fundusz Społeczny i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego). Instrumentem zapewniającym komplementarność interwencji realizowanych przez rząd i samorząd terytorialny będzie kontrakt terytorialny.

Zgodnie z Umową Partnerstwa w latach 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny będzie współfinansował krajowy **Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020**, dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego i dobrego rządzenia oraz 16 regionalnych programów operacyjnych. Krajowy program (zasili go 28% środków funduszu) będzie się koncentrował na zmianach strukturalnych poszczególnych polityk sektorowych, a także na takich przedsięwzięciach, które mają charakter ogólnopolski i są priorytetowe z punktu widzenia polityki państwa, natomiast na poziomie regionalnym interwencja Europejskiego Funduszu Społecznego (72% środków funduszu) będzie dotyczyła bezpośredniego wsparcia osób w celu poprawy ich sytuacji na rynku.

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój obejmuje pięć następujących osi priorytetowych: I. Osoby młode na rynku pracy, II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa oraz V. Pomoc Techniczna.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 zawiera 9 osi priorytetowych. Problematykę społeczną ujęto głównie w ramach osi priorytetowej 6. Rynek pracy i osi priorytetowej 7. Włączenie społeczne.

W ramach osi priorytetowej 6. wyznaczono priorytety inwestycyjne, których wdrożenie ma się przyczynić do wzrostu zatrudnienia osób bezrobotnych, poszukujących pracy i biernych zawodowo, znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, zwiększenia liczby nowopowstałych, trwałych przedsiębiorstw, wzrostu zatrudnialności wśród osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3., podniesienia kompetencji i kwalifikacji przedsiębiorców sektora małych i średnich przedsiębiorstw i ich pracowników, w tym przedsiębiorstw przechodzących procesy adaptacyjne, restrukturyzacyjne i modernizacyjne oraz zwiększenia szans na rynku pracy osób zagrożonych utratą zatrudnienia lub zwolnionych z przyczyn zakładu pracy oraz osób zagrożonych dezaktywizacją zawodową z powodu wieku lub stanu zdrowia.

Z kolei w ramach osi priorytetowej 7. przewidziano do realizacji priorytety inwestycyjne służące zwiększeniu szans na rynku pracy osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem

społecznym, zwiększeniu liczby tych osób korzystających z usług społecznych i zdrowotnych oraz zwiększeniu zatrudnienia w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej oraz dostępności usług dla tych przedsiębiorstw.

Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku jest dokumentem, który wyznacza główne kierunki regionalnej polityki społecznej. W strategii sformułowano misję i wizję oraz wyznaczono 5 priorytetów strategicznych: 1. Wielkopolska równych szans i możliwości, 2. Zdrowi Wielkopolanie, 3. Bezpieczna Wielkopolska (Bezpieczeństwo publiczne i socjalne), 4. Wielkopolska obywatelska, 5. Samorząd województwa wielkopolskiego partnerem, doradcą i konsultantem lokalnych podmiotów polityki społecznej.

Priorytet 1. obejmuje problematykę wyrównywania szans mieszkańców Wielkopolski w kontekście dostępu do różnych wymiarów funkcjonowania społecznego w ramach oferty polityki kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, dostępności edukacji i nauki, usług medycznych, narzędzi aktywnego rynku pracy, a także usług i świadczeń socjalnych. Uznano, iż istotne znaczenie ma wyrównywanie różnic w rozwoju społecznym województwa, zwiększanie wrażliwości społecznej na problemy społeczne, ochrona zasobów, standardu i jakości życia rodziny umożliwiających realizowanie funkcji i zadań służących jej rozwojowi oraz eliminowanie i redukowanie czynników prowadzących do ubóstwa, izolacji, marginalizacji i wykluczenia społecznego.

W priorytecie 2. zaakcentowano potrzebę kreowania i realizacji wojewódzkiej polityki zdrowotnej uwzględniającej profilaktykę i promocję zdrowia, położono nacisk na konieczność rozwijania otoczenia instytucjonalnego, gospodarczego i środowiska społecznego służącego wdrażaniu koncepcji „Zdrowa społeczność – zdrowi obywatele”, a także podejmowania działań na rzecz konsolidowania systemu informacji medycznej oraz poszerzania zakresu problemowego analiz epidemiologicznych i socjomedycznych.

W ramach priorytetu 3. uwzględniono działania służące zapewnieniu mieszkańcom Wielkopolski bezpieczeństwa socjalnego, osobistego i publicznego oraz przerywaniu „pętli ubóstwa” i dziedziczenia biedy, podkreślono potrzebę rozwijania przedsięwzięć na rzecz poprawy spójności regionu, podejmowania działań profilaktycznych w kontekście zwalczania zjawisk patologii społecznej i przestępczości oraz położono nacisk na budowę obywatelskiej

sieci bezpiecznych społeczności w kontekście stabilizowania i wzmacniania poczucia bezpieczeństwa obywateli.

W priorytecie 4. zaakcentowano potrzebę podejmowania działań służących aktywizowaniu zasobów ludzkich i potencjału społecznego na rzecz rozwoju jednostek, grup i społeczności, w tym także osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym w działania podmiotów społeczeństwa obywatelskiego.

Wszystkie działania wpisujące się w wyznaczone w strategii priorytety uwzględniają specyficznych adresatów, za których uznano: osoby starsze i niepełnosprawne, dzieci i młodzież, kategorie wysokiego ryzyka socjalnego, a także wszystkich mieszkańców Wielkopolski przy uwzględnieniu ich uczestnictwa w różnych wymiarach życia społecznego (kultura, sport i turystyka, edukacja, pomoc społeczna, rynek pracy, służba zdrowia).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kolskiego na lata 2014-2020 jest podstawowym dokumentem programowym wyznaczającym cele polityki społecznej w powiecie. Na podstawie diagnozy sytuacji w powiecie, sformułowano misję strategii („Powiat kolski wspiera rodziny oraz dąży do rozwoju społeczności lokalnej poprzez aktywizację grup i rodzin szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją. Aktywizacja oparta jest na współpracy jednostek organizacyjnych powiatu, samorządów gminnych i organizacji pozarządowych”). oraz 4 cele strategiczne (1. Sprawny system wsparcia rodziny, z uwzględnieniem pozycji dzieci i młodzieży, 2. Integracja i aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, 3. Rozwój aktywności obywatelskiej, 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację celów strategicznych i operacyjnych), cele operacyjne i kierunki działań.

Do celów operacyjnych zaliczono: wzmacnianie systemu sprzyjającego rozwojowi dziecka w rodzinie i środowiskach pozarodzinnych, rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, wspieranie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, promowanie właściwych postaw społecznych ważnych dla przeciwdziałania zjawisku narkomanii, przestępczości i eliminowania skutków niedostosowania społecznego wśród dzieci i młodzieży, podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień, zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej i rehabilitacji, integrowanie osób niepełnosprawnych ze środowiskiem, rozwijanie form rehabilitacji zawodowej, opieki

rodzinnej i poprawianie standardu w placówkach instytucjonalnych, rozwijanie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych, profesjonalizację służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej, wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz pozyskiwanie środków z funduszy rządowych, programów celowych i z funduszy Unii Europejskiej.

Strategia Rozwoju Gminy Olszówka na lata 2015-2025 jest podstawowym dokumentem strategicznym określającym cele i kierunki polityki rozwoju gminy. Na podstawie analizy sytuacji w gminie, sformułowano wizję i misję rozwoju gminy, a także wyznaczono cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki rozwoju.

Do kierunków rozwoju istotnych z punktu widzenia niniejszego dokumentu zaliczono m.in.: podjęcie działań promujących gminę w regionie, przygotowanie infrastruktury technicznej dla potencjalnych inwestorów, podjęcie działań na rzecz lepszego skomunikowania obszarów inwestycyjnych, podejmowanie współpracy z instytucjami branżowymi w zakresie poszukiwania inwestorów, kształtowanie postaw przedsiębiorczości wśród młodzieży już na etapie edukacji, tworzenie warunków sprzyjających otwieraniu i prowadzeniu działalności gospodarczej, wspieranie rozwoju rolnictwa, tworzenia i funkcjonowania grup producenckich, wspieranie współpracy między podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą w ramach świadczenia usług turystycznych, krótkich łańcuchów dostaw, rozwijania rynków zbytu produktów i usług lokalnych, w tym usług turystycznych, przeprowadzenie szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców, udział w programach aktywizacyjnych dla osób bezrobotnych, wspieranie kształcenia osób dorosłych, tworzenie, wspieranie i rozwijanie agroturystyki, wykreowanie i promowanie lokalnego produktu dla gminy oraz rozwijanie nowoczesnej infrastruktury na cele rozwoju agroturystyki.

Za ważne uznano także aktywizację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, włączenie społeczne, integrację społeczną, międzypokoleniową mieszkańców gminy, podejmowanie inicjatyw na rzecz aktywizacji osób starszych, m.in. poprzez tworzenie i prowadzenie Uniwersytetu III wieku oraz wspieranie działań Kół Gospodyń Wiejskich, tworzenie lokalnych inicjatyw prospołecznych oraz budowę i modernizację ośrodków i obiektów sportu i kultury, zagwarantowanie wysokiej jakości edukacji i opieki elementarnej dzieci i młodzieży w gminie, wzmacnianie infrastruktury edukacyjnej w gminie, podnoszenie kwalifikacji kadry pedagogicznej i administracyjnej placówek oświaty, wspieranie nowych

form prowadzenia jednostek oświatowych, kształcenie ustawiczne mieszkańców, propagowanie czynnych form wypoczynku mieszkańców poprzez realizowane przedsięwzięcia sportowe, inicjowanie i utrzymywanie podejmowanych działań kulturalnych i innych w gminie, motywowanie lokalnej społeczności do identyfikacji i pielęgnowania dziedzictwa kulturowego i historycznego gminy, inicjowanie i wspieranie działań profilaktycznych na rzecz zdrowia mieszkańców, zainicjowanie działań na rzecz opieki i terapii osób niesamodzielnych, starszych i niepełnosprawnych, dbałość o infrastrukturę ochrony zdrowia i pomocy społecznej, wzmocnienie potencjału służb działających na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców, uzupełnienie i modernizację systemu oświetleniowego w gminie, poprawę bezpieczeństwa poprzez budowę chodników, ścieżek rowerowych i przejść dla pieszych oraz stworzenie systemu monitoringu obiektów i obszarów użyteczności publicznej, a także stworzenie systemu powiadamiania mieszkańców o niebezpiecznych zjawiskach.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE

Gmina Olszówka jest gminą wiejską, położoną we wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie kolskim. Sąsiaduje z gminami Dąbie, Grzegorzew i Kłodawa w powiecie kolskim oraz gminą Grabów w powiecie łęczyckim, w województwie łódzkim.

Gmina zajmuje powierzchnię 81,54 km², co stanowi 8,07% powierzchni powiatu, a w jej skład wchodzi 20 sołectw: Adamin, Dębowiczki, Drzewce, Głębokie, Grabina, Krzewata, Łubianka, Młynik, Mniewo, Nowa Wioska, Olszówka, Ostrów, Ponętów Górny Pierwszy, Ponętów Górny Drugi, Przybyszew, Szczepanów, Tomaszew, Umień, Zawadka i Złota.

Gmina Olszówka leży na Wysoczyźnie Kłodawskiej, na pograniczu Wielkopolski i Ziemi Łęczyckiej. Krajobraz zdominowany jest przez pola uprawne. Przez obszar gminy przepływają dopływy Warty: Orłówka i Tralalka, a do nich wpływa szereg drobnych, bezimiennych cieków. Lesistość gminy jest niewielka.

Stwierdzone w gminie najstarsze ślady osadnictwa sięgają epok prehistorycznych, zaś pierwsza pisana wzmianka pochodzi z 1398 roku; w dokumentach źródłowych Olszówka wzmiankowana jest jako własność szlachecka. Dokumenty wspominają również o innych miejscowościach gminy, np. Umie wymieniano jako własność szlachecką w dokumencie Kazimierza Wielkiego z 1364 roku, wcześniej w 1242 roku wzmiankowany jako Unanie; Głębokie wymieniane jest w dokumentach sądowych w 1443 roku za sprawą sporów między duchownymi; również w XV wieku wymieniana jest po raz pierwszy Krzewata, a w rejestrze poborowego powiatu łęczyckiego z 1576 roku m.in. Ponętów i Olszówka.

W czasach panowania Bolesława Chrobrego, omawiane tereny należały do kasztelanii łęczyckiej i aż do 1866 roku administracyjnie związane były z Ziemią Łęczycką. Po tym roku, po nowym podziale administracyjnym Królestwa Polskiego, zostały włączone do utworzonego powiatu kolskiego w guberni kaliskiej. W czasie I wojny światowej znalazły się pod okupacją cesarskich Niemiec, a powiat kolski został włączony do gubernatorstwa we Włocławku. W 1919 roku powiat kolski wraz z obecnym obszarem gminy został włączony do nowo utworzonego województwa łódzkiego. Od 1939 do 1975 roku, za wyjątkiem okresu

okupacji hitlerowskiej, tereny te należały do województwa poznańskiego. Gmina Olszówka została utworzona w 1972 roku, w latach 1975-1998 administracyjnie należała do województwa konińskiego.

Na terenie gminy dość licznie zachowały się obiekty zabytkowe. Do najcenniejszych, wpisanych do rejestru zabytków należą: Zespół Dworsko-Parkowy z lat 20-tych XX wieku w Dębowicach, Zespół Dworsko-Parkowy z ok. 1880 roku w Głębokiem, Zespół Dworsko-Parkowy z 2 połowy XIX wieku w Krzewacie, Zespół Dworsko-Parkowy z ok. 1860 roku w Mniewie, wiatrak koźlak drewniany z XIX wieku w Tomaszewie oraz Kościół parafialny pw. św. Michała Archanioła z 2 połowy XVII wieku w Umieniu.

2. TRANSPORT I KOMUNIKACJA

Przez obszar gminy Olszówka przebiega droga wojewódzka nr 263 łącząca gminę z Dąbiem i Kłodawą. System komunikacyjny gminy uzupełniają sieci dróg powiatowych (o łącznej długości 44,75 km) oraz dróg gminnych (o łącznej długości 99,40 km).

Olszówka położona jest 20 km od Koła, 50 km od Konina, natomiast od stolicy województwa Poznania dzieli ją ok. 170 km.

Przez teren gminy przebiega również magistrala kolejowa 131 Chorzów Batory – Tczew oraz międzynarodowa linia kolejowa E20 Berlin – Warszawa – Moskwa. W gminie znajduje się stacja kolejowa Ponętów Górny.

Usługi komunikacyjne na terenie gminy świadczą PKS Konin oraz prywatni przewoźnicy. Ocenia się, że mieszkańcy większości miejscowości mają dobry dostęp do komunikacji publicznej, natomiast z trudnościami komunikacyjnymi borykają się mieszkańcy Młynika, Dębowiczek, Złotej i Szczepanowa.

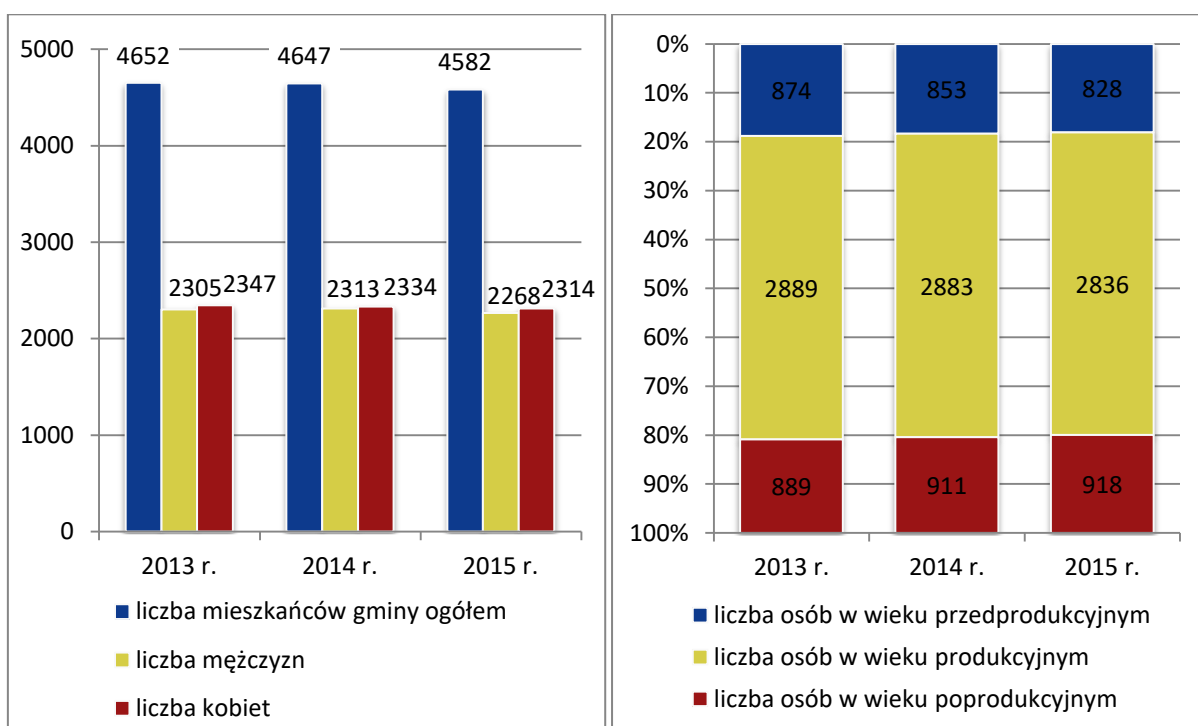
3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I ZASOBY MIESZKANIOWE

W latach 2013-2015 liczba ludności gminy Olszówka zmniejszała się z roku na rok (z 4.652 w 2013 r. do 4.582 w 2015 r.). Na koniec kolejnych lat nieznaczną większość wśród ogółu mieszkańców gminy stanowiły kobiety (po 50,5% w 2013 i 2015 r. oraz 50,2% w 2014 r.).

Na koniec 2015 roku średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 56 osób na 1 km² i była znacznie niższa od średniej dla powiatu kolskiego – 87 osób na 1 km².

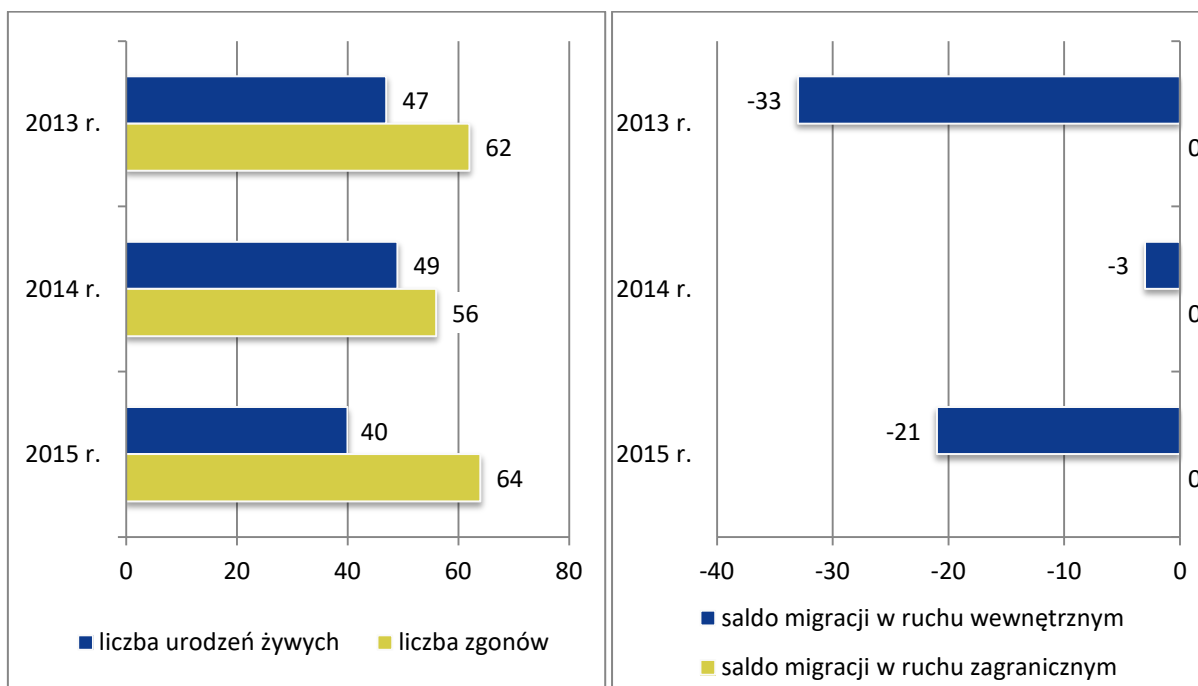
W analizowanym okresie systematycznie zmniejszała się liczba dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym, natomiast liczba osób starszych rosła z roku na rok. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2013-2015

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Zmniejszająca się liczba mieszkańców gminy była efektem ujemnego przyrostu naturalnego (-15 w 2013 r., -7 w 2014 r. i -24 w 2015r.) oraz niekorzystnego salda migracji odbywającej się wyłącznie w ruchu wewnętrznym (-33 w 2013 r., -3 w 2014 r., -21 w 2015 r.). Dane szczegółowe na temat ruchu naturalnego i salda migracji mieszkańców gminy przedstawiają poniższe wykresy.

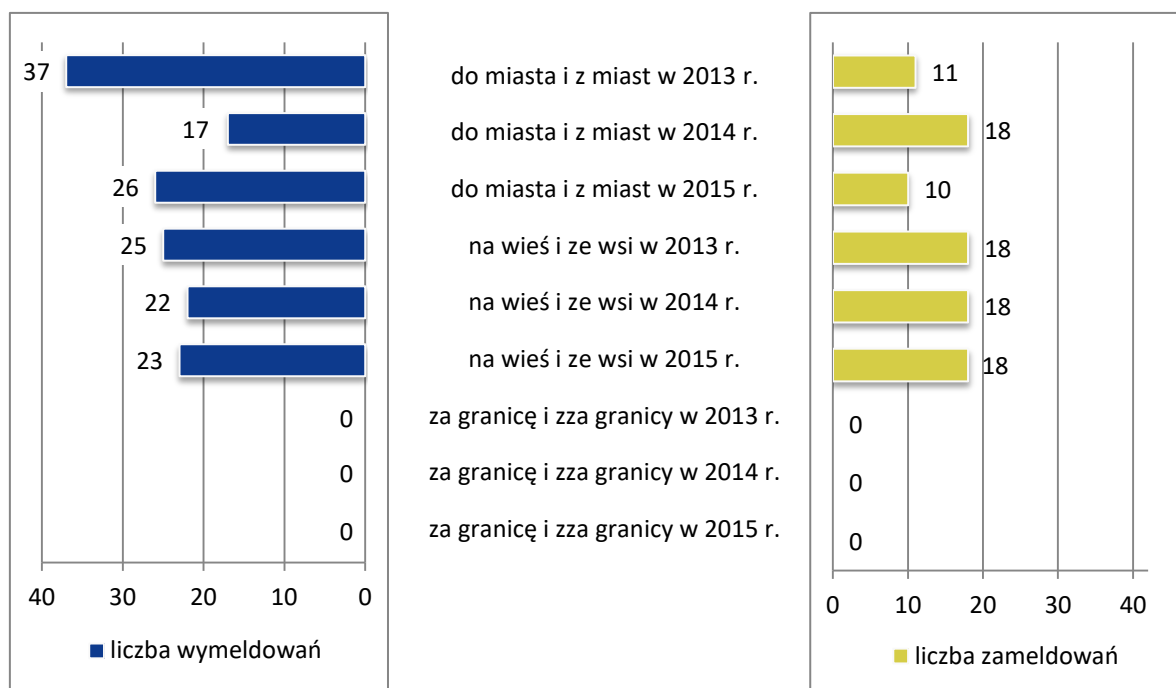
Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2013-2015

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Mieszkańcy gminy opuszczający jej teren w 2013 i 2015 roku kierowali się przede wszystkim do jednostek miejskich, natomiast w 2014 roku główny kierunek migracji stanowiły inne obszary wiejskie.

Dla większości osób, które postanowiły się osiedlić w gminie, wcześniejszym miejscem zamieszkania były inne obszary wiejskie. W 2014 roku równie liczną grupę wśród nowych mieszkańców gminy stanowiły osoby, które poprzednio mieszkały w miastach.

Dane szczegółowe na temat ruchu migracyjnego ludności gminy według typu i kierunku migracji przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2013-2015 według typu i kierunku migracji

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Analizując sytuację demograficzną w gminie, należy podkreślić, iż przyjęty do badania trzyletni okres jest zbyt krótki, aby jednoznacznie zdefiniować charakter zachodzących zmian. Uwagę zwraca jednak malejący udział w populacji gminy dzieci, młodzieży i osób w wieku produkcyjnym oraz rosnący odsetek osób starszych. Przypuszczać należy, że w niedługim czasie gmina zmagać się będzie z postępującym procesem starzenia się społeczności lokalnej, co w niedługiej perspektywie będzie m.in. wymagało dostosowania w szerszym zakresie niż dotychczas wachlarza usług społecznych do potrzeb seniorów.

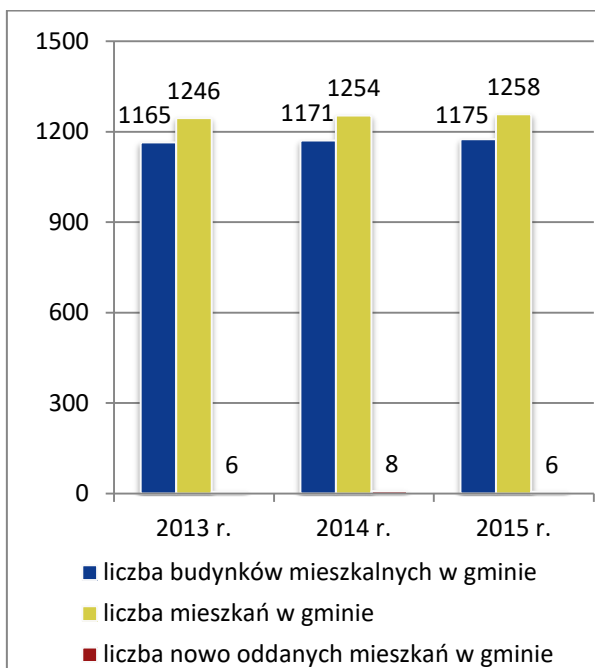
Sytuacja demograficzna w gminie jest jednym z uwarunkowań lokalnej polityki mieszkaniowej. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2013-2015 liczba mieszkań w gminie Olszówka nieznacznie zwiększała się z roku na rok (z 1.246 w 2013 r. do 1258 w 2015 r.). W analizowanym okresie liczba nowo oddanych mieszkań w gminie wyniosła: po 6 w 2013 i 2015 roku oraz 8 w 2014 r., a łączna liczba dostępnych w nich izb oraz powierzchnia użytkowa wyniosła odpowiednio: 37 i 917 m² w 2013 roku, 42 i 1.491 m² w 2014 roku, 38 i 1.068 m² w 2015 roku. Wśród nowo oddanych mieszkań nie było mieszkań poszerzających zasoby gminy.

Z danych Urzędu Gminy Olszówka wynika, że w latach 2013-2015 liczba mieszkań komunalnych będących w zasobach gminy była na zbliżonym poziomie (8 w 2013 r. i po

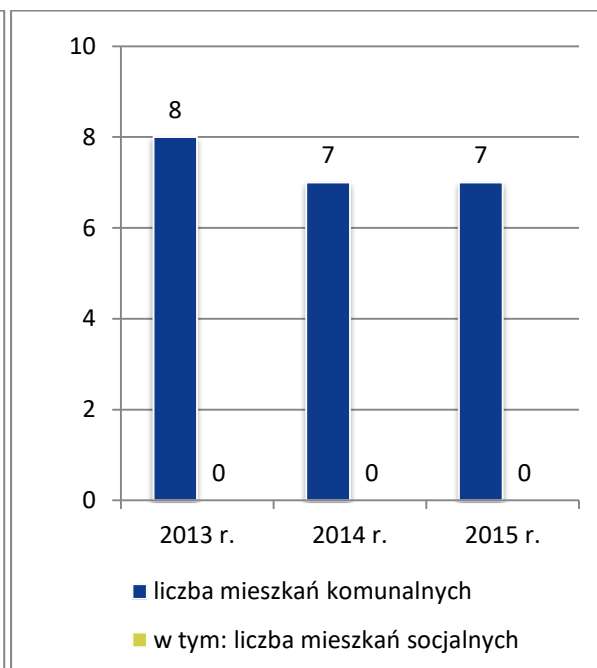
7 w latach 2014-2015). Wśród nich nie było mieszkań socjalnych. W latach 2014-2015 złożono odpowiednio 2 i 1 wniosek o przydział mieszkania komunalnego z zasobów gminy.

Dane szczegółowe na temat zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 6. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2013-2015

Wykres 7. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2013-2015

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny i Urząd Gminy Olszówka.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec 2015 roku większość mieszkań w gminie była wyposażona w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, ustępu spłukiwanego, łazienki i centralnego ogrzewania. Najlepiej wyglądała sytuacja z dostępem do sieci wodociągowej, do której podłączonych było 92,4% mieszkań. Ustęp spłukiwany i łazienkę posiadało odpowiednio 83,1% i 71,3% mieszkań, a do centralnego ogrzewania dostęp miało 66,8% mieszkań.

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe. Jest to świadczenie pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy i realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2013-2015

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	22	7	9
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	69	61	58
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	17.228	18.829	18.433

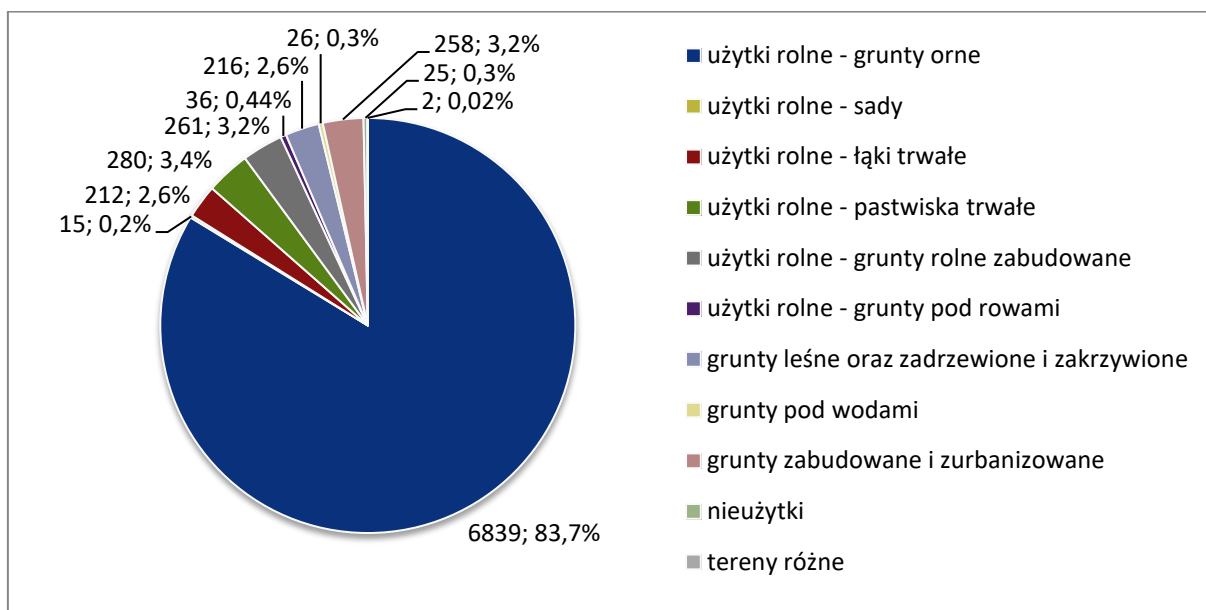
Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce i Główny Urząd Statystyczny.

W latach 2014-2015 liczba gospodarstw domowych, którym przyznano dodatki mieszkaniowe, była znacznie niższa niż w 2013 roku (22 w 2013 r., 7 w 2014 r. i 9 w 2015 r.), natomiast wysokość kwot wydatkowanych na ten cel zwiększała się (z 17.228 zł w 2013 r. do 18.433 zł w 2015 r.).

Warto dodać, iż w 2015 roku w gminie wypłacono również 1 dodatek energetyczny na łączną kwotę 16 zł, zaś w kolejnych latach przewidywany jest wzrost liczby i kwoty tego świadczenia. Ta forma pomocy udzielana jest osobom, którym przyznano dodatek mieszkaniowy oraz które są stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkują w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

4. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Gmina Olszówka jest gminą o charakterze zdecydowanie rolniczym. W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne (93,5%), wśród nich grunty orne (83,7%) oraz łąki i pastwiska (5,8%). Niewielki jest udział gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych (2,6%). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w gminie

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Na większości obszaru gminy przeważają gleby średnio urodzajne; 75% użytków posiada III-IV klasę bonitacyjną. Najlepsze gleby znajdują się w centralnej i północnej części gminy; w strefie krawędziowej tego rejonu, ze względu na dużą wilgotność gleby występują bardzo korzystne warunki dla upraw warzyw. Południowa część gminy charakteryzuje się dużą zmiennością warunków glebowych i znacznym udziałem słabych i piaszczystych gleb, głównie V i VI klasy. Okres wegetacyjny trwa od 210 do 220 dni.

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku w gminie funkcjonowało 790 gospodarstw rolnych, w tym 758 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. Wśród nich było 76 gospodarstw małych o powierzchni do 1 ha, 238 gospodarstw o powierzchni od 1 do 5 ha, 246 gospodarstw o powierzchni od 5 do 10 ha, 107 gospodarstw o powierzchni od 10 do 15 ha oraz 91 gospodarstw o powierzchni 15 ha i więcej.

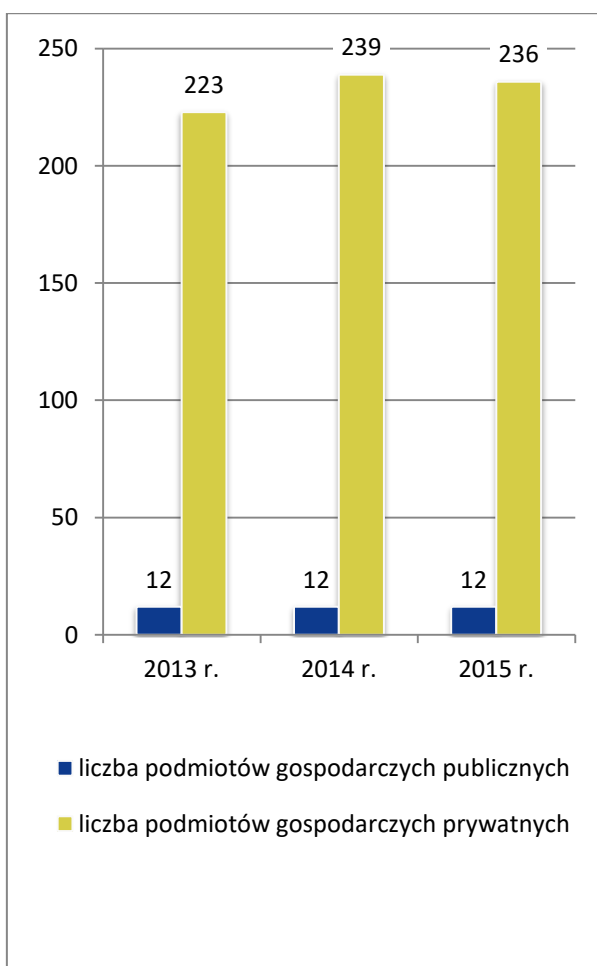
W strukturze upraw dominowały zboża (uprawą zbóż zajmowało się 646 gospodarstw rolnych spośród 723 trudniących się uprawą) i ziemniaki (384); uprawiano także uprawy przemysłowe (199), rzepak i rzepik (190), warzywa gruntowe (164) oraz w niewielkiej liczbie gospodarstw rośliny strączkowe (19) i buraki cukrowe (18).

Podstawowy kierunek produkcji zwierzęcej stanowiła natomiast hodowla bydła (zajmowały się nią 273 gospodarstwa spośród 469 utrzymujących zwierzęta gospodarskie) i trzody chlewnej (232). Pogłowie bydła liczyło 3.303 sztuki, a trzody chlewnej 3.929 sztuk.

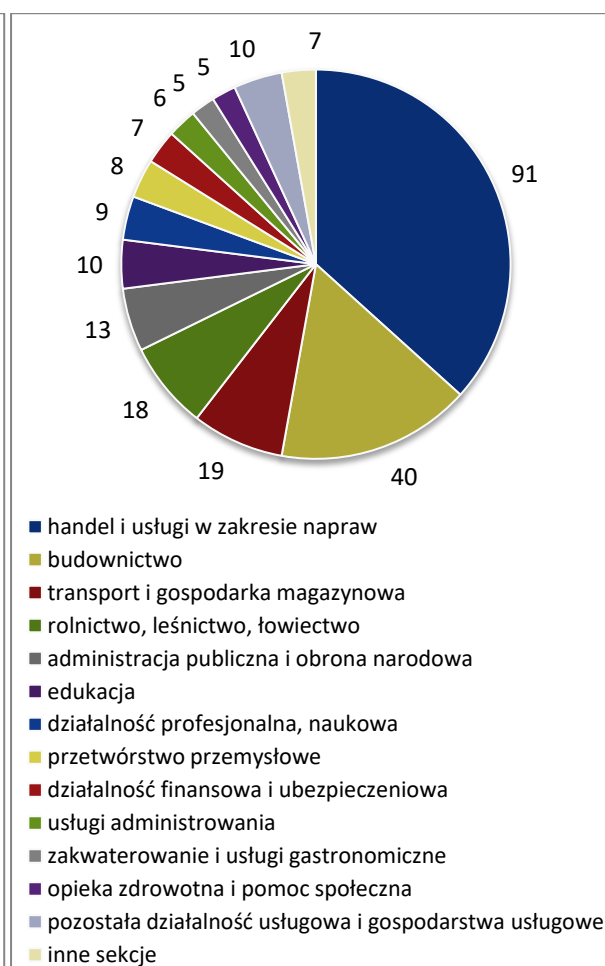
Prowadzono także chów koni (w 12 gospodarstwach), a w większości gospodarstw (372) hodowano drób, którego pogłowie liczyło łącznie: 11.843 sztuki.

W latach 2014-2015 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie była nieco wyższa niż w 2013 roku (235 w 2013 r., 251 w 2014 r., 248 w 2015 r.). Zdecydowana większość z nich znajdowała się w rękach prywatnych (223 w 2013 r., 239 w 2014 r., 236 w 2015 r.). Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2013-2015

Wykres 10. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2015 roku

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

W 2015 roku dominującym rodzajem działalności gospodarczej prowadzonej w gminie był handel i usługi w zakresie napraw (91 podmiotów). Na kolejnych miejscach znajdowały się podmioty zajmujące się budownictwem (40), transportem i gospodarką magazynową (19) oraz rolnictwem (18). Uwagę zwraca znaczny spadek liczby podmiotów trudniących się rolnictwem (z 29 w 2013 r. do 18 w 2015 r.) oraz wzrost liczby podmiotów zajmujących się handlem i usługami w zakresie napraw (z 81 w 2013 r. do 91 w 2015 r.).

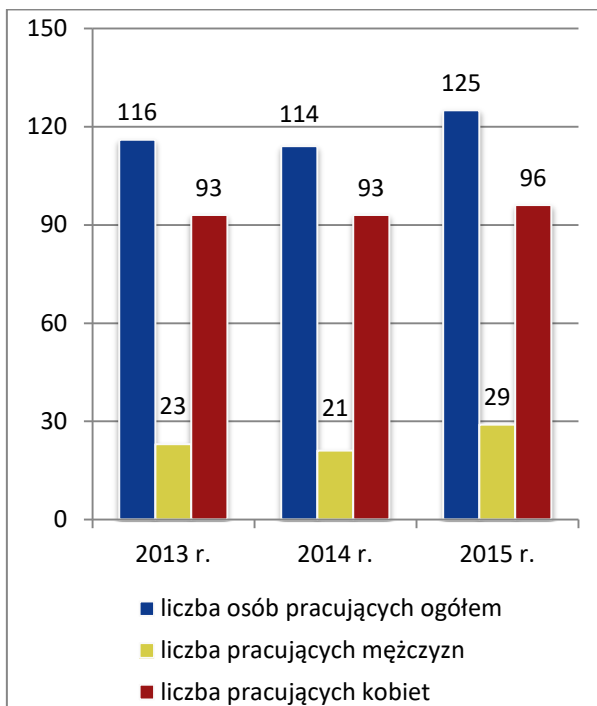
Sytuacja gospodarcza w gminie wpływa na kondycję lokalnego rynku pracy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2015 roku liczba posiadających zatrudnienie mieszkańców gminy Olszówka była wyższa niż w latach 2013-2014 (116 w 2013 r., 114 w 2014 r., 125 w 2015 r.). Mimo iż dane te nie uwzględniają pełnej liczby osób zatrudnionych (nie obejmują osób pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób), na uwagę zasługuje znacznie większy w tym gronie odsetek kobiet niż mężczyzn (80,2% w 2013 r., 82% w 2014 r., 76,8% w 2015 r.).

Z kolei z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kole wynika, że w latach 2013-2015 liczba osób bezrobotnych w gminie zmniejszała się z roku na rok (z 253 w 2013 r. do 204 w 2015 r.). Wśród osób pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety (57,3% w 2013 r., 52,4% w 2014 r., 59,3% w 2015 r.).

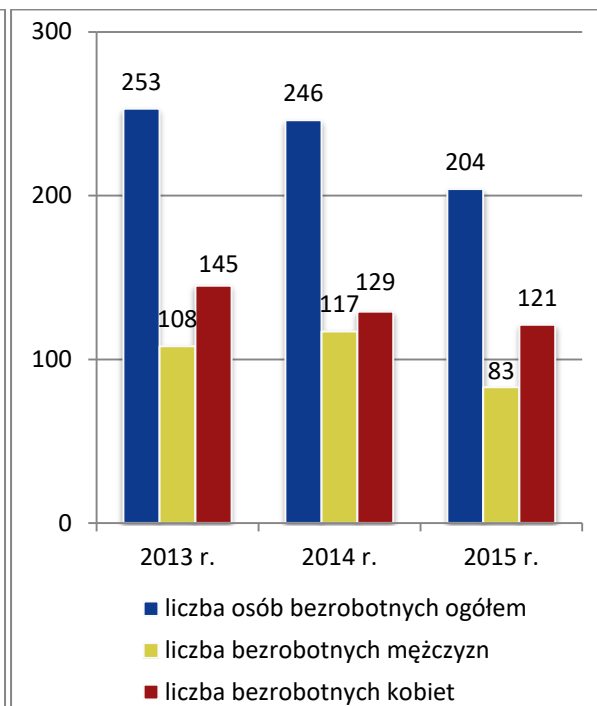
W latach 2013-2015 udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym zmniejszał się z roku na rok. W 2013 roku wyniósł 8,8%, rok później osiągnął poziom 8,5%, a w 2015 roku spadł do 7,2%.

Dane szczegółowe na temat pracujących i bezrobotnych mieszkańców gminy przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 11. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2013-2015*

Wykres 12. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2013-2015

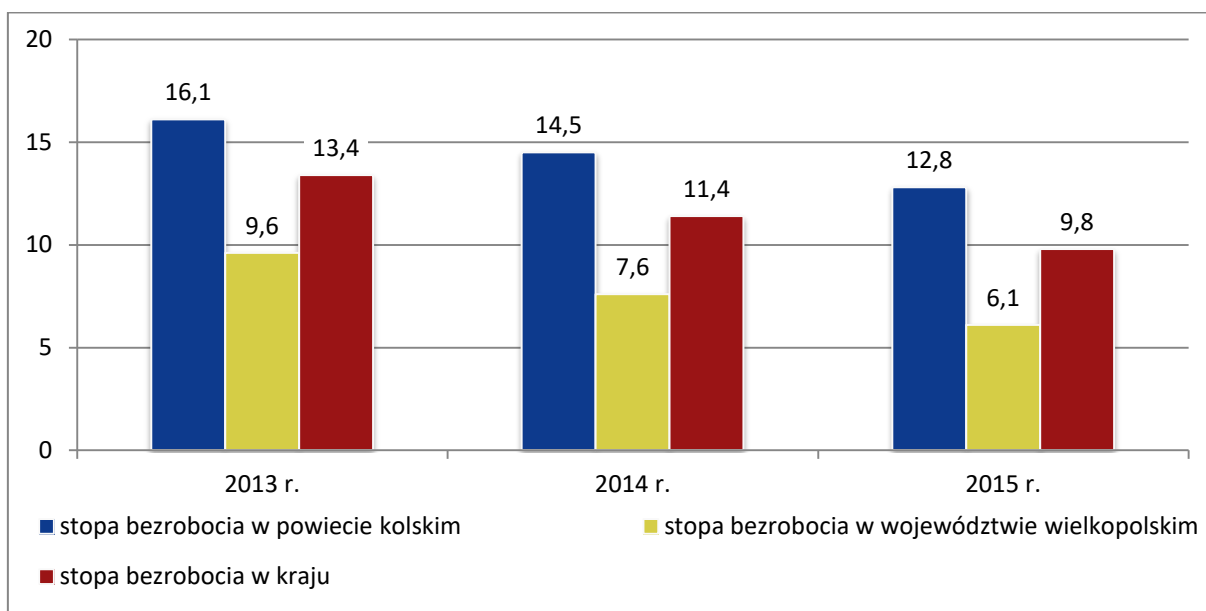

*bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny i Powiatowy Urząd Pracy w Kole.

Spadek liczby osób bezrobotnych w gminie w latach 2014-2015 mógł być efektem wprowadzenia profilowania osób pozostających bez pracy w zależności od gotowości do podjęcia zatrudnienia. Z tego powodu wiele osób, które dotychczas rejestrowały się w Urzędzie Pracy tylko po to, by podlegać ubezpieczeniu zdrowotnemu, straciło status osoby bezrobotnej.

W latach 2013-2015 stopa bezrobocia w powiecie kolskim była wyższa niż w województwie wielkopolskim i w kraju. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 13. Stopa bezrobocia w powiecie kolskim, w województwie wielkopolskim i w kraju w latach 2013-2015 (w %)

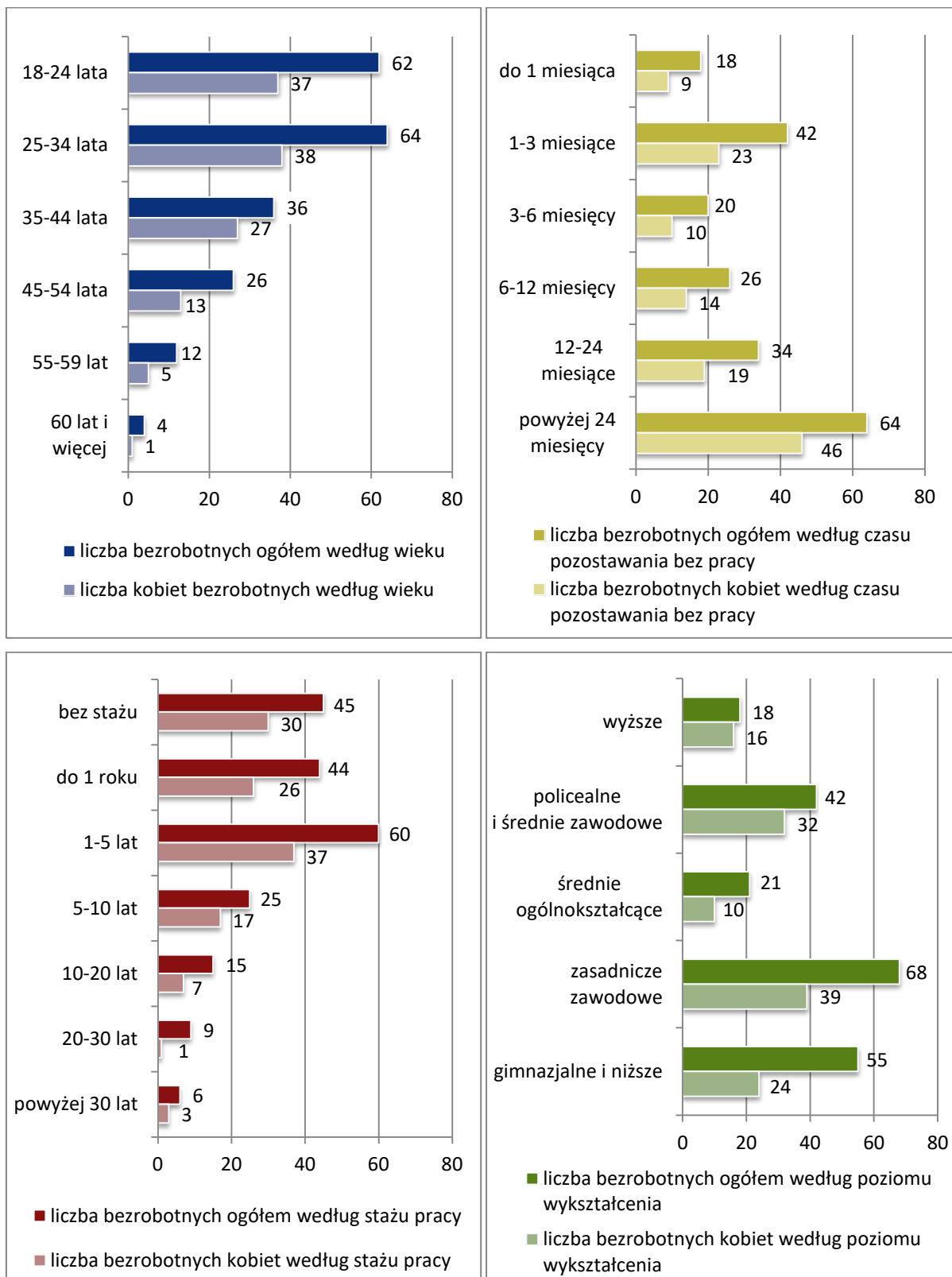
Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Na koniec 2015 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (64 osoby) i 18-24 lata (62 osoby), osoby pozostające bez zatrudnienia długotrwale, tj. 12 miesięcy i więcej (w sumie 98 osób), osoby bez stażu pracy i z krótkim stażem do 1 roku (w sumie 89 osób), a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (68 osób) oraz gimnazjalnym i niższym (55 osób).

Największy odsetek kobiet wśród bezrobotnych odnotowano w gronie osób w wieku 35-44 lata (75%), pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy (72%), ze stażem pracy od 5 do 10 lat (68%) oraz bez stażu pracy (67%), a także osób z wykształceniem wyższym (88,9%).

Dane szczegółowe uwzględniające podział bezrobotnych w gminie według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 14-17. Bezrobotni w gminie na koniec 2015 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Kole.

W 2015 roku wśród bezrobotnych w gminie znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, osoby do 25 roku życia stanowiły 30,4% ogółu bezrobotnych (62 osoby); osoby powyżej 50 roku życia – 15,2% (31 osób); osoby niepełnosprawne – 2,9% (6 osób). Najliczniejszą grupę stanowiły osoby długotrwale bezrobotne – 64,2% (131 osób). Warto w tym miejscu wspomnieć, iż osoby z prawem do zasiłku stanowiły 10,3% ogółu bezrobotnych w gminie (21 osób).

W 2015 roku w gminie Olszówka na 1.000 mieszkańców pracowało 27 osób, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 3.696,10 zł, co odpowiadało 89% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy, 296 osób wyjeżdżało do pracy do innych gmin, a 25 pracujących przyjeżdżało do pracy spoza gminy; saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wyniosło -271.

Większość aktywnych zawodowo mieszkańców gminy (43,6%) pracowało w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 28,6% w przemyśle i budownictwie, a po 8,3% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) i w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Analizując sytuację gospodarczą należy zauważyć, że w gminie jest 1 zakład produkcyjny FROST II w Ponętowie Górnym Pierwszym, jednak przeważająca większość mieszkańców utrzymuje się z działalności rolniczej. Charakterystyczny dla gminy jest również niski poziom przedsiębiorczości. Wśród atutów należy zaś wskazać przynależność do Lokalnej Grupy Działania „Solna Dolina”, której działalność polega m.in. na dążeniu do zrównoważonego i wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, aktywizowaniu lokalnej społeczności oraz konsolidacji lokalnych środowisk, edukacji i wymianie doświadczeń.

Pomimo coraz bardziej korzystnych w ostatnich latach wskaźników bezrobocia rejestrowanego w gminie, problem ten jest zauważalny, będąc jednym z głównych powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej na jej terenie. W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się ludzie młodzi, dla których brak pracy jest przesłanką do degradacji ekonomicznej, społecznej i osobowościowej, a także powodem opuszczania gminy w poszukiwaniu zatrudnienia.

Podsumowując sytuację gospodarczą w gminie należy stwierdzić, iż z uwagi na zdecydowanie rolniczy jej charakter zasadnym wydaje się udzielanie wsparcia

gospodarstwom prowadzącym produkcję rolniczą, np. poprzez pomoc w stworzeniu grup producenckich, wyprofilowanie produkcji rolniczej, np. w kierunku prowadzenia upraw ekologicznych bądź wykreowania produktu lokalnego. Godnym rozważenia jest także wsparcie procesu rozwoju przedsiębiorczości i potencjału małych firm, m.in. przy wykorzystaniu środków unijnych.

Rozpatrując sytuację mieszkańców gminy pozostających bez zatrudnienia, należy w pierwszej kolejności skierować wsparcie do ludzi młodych, umożliwić im podjęcie pierwszej pracy i zdobycie doświadczenia zawodowego, m.in. w oparciu o współpracę z Powiatowym Urzędzie Pracy w Kole w organizowaniu staży i innych form zatrudnienia subsydiowanego. Konieczne są także działania aktywizujące oraz w kierunku zwiększania kompetencji, kwalifikacji i mobilności osób bez zatrudnienia, realizowane m.in. z wykorzystaniem środków zewnętrznych.

Istotne korzyści mogłoby również przynieść zainicjowanie procesu tworzenia podmiotów ekonomii społecznej. Podmioty takie powstają i działają z myślą o mających trudności w znalezieniu pracy osobach zagrożonych wykluczeniem społecznym i stanowią nie tylko instrument walki z bezrobociem, ale także aktywizacji zawodowej osób marginalizowanych.

5. EDUKACJA I WYCHOWANIE

W gminie Olszówka funkcjonują: 3 przedszkola, 3 szkoły podstawowe i gimnazjum. Młodzież z gminy ma możliwość kontynuowania nauki m.in. w Kłodawie i Kole, gdzie znajdują się szkoły zawodowe, technika i licea. Na terenie gminy nie ma żłobka, co powoduje, że nie są zaspokajane potrzeby w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3.

Dane szczegółowe na temat placówek oświatowych działających w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Placówki oświatowe w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Punkt Przedszkolny przy Szkole Filialnej w Głębokiem	Głębokie 88, 62-641 Olszówka
2.	Punkt Przedszkolny przy Szkole Filialnej w Ponętowie Górnym Drugim	Ponętów Górny Drugi 44, 62-641 Olszówka

3.	Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Łubiance	Łubianka 21, 62-641 Olszówka
4.	Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Łubiance	Łubianka 21, 62-641 Olszówka
	Szkoła Podstawowa im. Św. Stanisława Kostki w Łubiance	
	Gimnazjum im. Jana Pawła II w Łubiance	
5.	Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Łubiance: Szkoła Podstawowa w Łubiance, Szkoła Filialna im. Marii Konopnickiej w Głębokiem	Głębokie 88, 62-641 Olszówka
6.	Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Łubiance: Szkoła Podstawowa w Łubiance, Szkoła Filialna im. Henryka Sienkiewicza w Ponętowie Górnym Drugim	Ponętów Górny Drugi 44, 62-641 Olszówka

Źródło danych: Urząd Gminy Olszówka.

W roku szkolnym 2015/2016 do placówek przedszkolnych uczęszczało łącznie 55 dzieci, a w szkołach podstawowych naukę pobierało w sumie 330, a w gimnazjum 125 uczniów. W placówkach oświatowych zatrudnionych było łącznie 47 nauczycieli, w tym 3 nauczycieli w przedszkolach, 33 nauczycieli w szkołach podstawowych oraz 11 nauczycieli w gimnazjum.

Placówki oświatowe w gminie zapewniają dostęp do sali gimnastycznej, świetlicy, biblioteki, stołówki i sprzętu komputerowego, organizują zajęcia pozalekcyjne, w tym koła zainteresowań, uczestniczą w projektach i programach służących rozwijaniu zainteresowań i umiejętności uczniów, wyrównywaniu ich szans edukacyjnych i doskonaleniu nauczycieli, a także realizują programy profilaktyczne i wychowawcze.

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku, 10,5% ludności gminy Olszówka posiadało wykształcenie wyższe, 2,2% policealne, 8,7% średnie ogólnokształcące, 16,8% średnie zawodowe, 26,1% zasadnicze zawodowe, 5,8% gimnazjalne, 27,7% podstawowe ukończone, a 2,2% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całego województwa wielkopolskiego mieszkańcy gminy Olszówka charakteryzowali się znacznie niższym poziomem wykształcenia. Największy odsetek kobiet posiadał wykształcenie podstawowe ukończone (30%) i zasadnicze zawodowe (18,1%). Z kolei mężczyźni najczęściej mieli wykształcenie zasadnicze zawodowe (34,4%) oraz podstawowe ukończone (25,2%).

6. KULTURA, SPORT I REKREACJA, TURYSTYKA

Główną instytucją prowadzącą działalność kulturalną w gminie jest Biblioteka Publiczna w Olszówce z siedzibą w Łubiance oraz jej filia w Głębokiem. Placówka służy rozwojowi i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych mieszkańców gminy oraz uczestniczy w upowszechnianiu kultury i wiedzy. Do podstawowych jej zadań należy gromadzenie, opracowanie i przechowywanie materiałów bibliotecznych, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dokumentujących dorobek kulturalny, naukowy i gospodarczy regionu, prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej oraz organizowanie imprez kulturalno-oświatowych.

Biblioteka, która zatrudnia 2 etatowych pracowników, udostępnia zbiory na miejscu, wypożycza na zewnątrz, prowadzi wypożyczenia międzybiblioteczne ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży oraz osób niepełnosprawnych. W 2015 roku księgozbiór Biblioteki liczył łącznie 28.950 woluminów. W Bibliotece znajduje się czytelnia komputerowa z dostępem do sieci Internet.

Oprócz podstawowej działalności związanej z udostępnianiem księgozbioru, placówka podejmuje działania promujące czytelnictwo i kulturę. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2015 roku liczba czytelników wyniosła 518, a liczba wypożyczeń księgozbioru – 11.972 woluminy.

Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych funkcjonujących w gminie.

Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Gminna Biblioteka Publiczna w Olszówce zs. w Łubiance	Łubianka 21, 62-641 Olszówka
2.	Gminna Biblioteka Publiczna w Olszówce zs. w Łubiance, Filia w Głębokiem	Głębokie 33, 62-641 Olszówka

Źródło danych: Urząd Gminy Olszówka.

W działalność kulturalną na terenie gminy aktywnie włączają się gminne placówki oświatowe, lokalne parafie, rady sołeckie a także organizacje sportowe. Działa m.in. 20 Kół Gospodyń Wiejskich i 11 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, które to podmioty prowadzą

zajęcia kulturalne, sportowe, rekreacyjne i rozrywkowe, m.in. w świetlicach wiejskich. Krzewieniem wartości etycznych, patriotycznych i kulturalnych zajmuje się z kolei drużyna harcerska przy Zespole Szkolno-Gimnazjalnym w Łubiance. Organizacją imprez kulturalno-rozrywkowych i sportowo-rekreacyjnych na terenie gminy kierują pracownicy Urzędu Gminy Olszówka.

Upowszechnianiu kultury fizycznej, sportu i rekreacji w gminie służy dostępna na jej terenie infrastruktura sportowo-rekreacyjna. W jej skład wchodzi przede wszystkim obiekty znajdujące się przy gminnych placówkach oświatowych.

Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2015 roku

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Boisko sportowe w Olszówce	Olszówka, 62-641 Olszówka
2.	Boisko „Orlik” w Łubiance	Łubianka 21, 62-641 Olszówka
3.	Boisko sportowe w Ponętowie Górnym Drugim	Ponętów Górny Drugi, 62-641 Olszówka

Źródło danych: Urząd Gminy Olszówka.

Gminę Olszówka charakteryzuje przede wszystkim czyste, ekologiczne środowisko, pozbawione zanieczyszczeń przemysłowych. Na jej terenie znajduje się pięć zabytkowych parków, a w nich m.in. piękne, stare drzewostany. Wartymi uwagi są również zespoły dworskie wraz z przyległymi do nich parkami w Olszówce, Dębowiczkach, Krzewacie i Mniewie, a także wiatrak w Tomaszewie. Na uwagę zasługują również znajdujące się w Umieniu zabytkowy, drewniany kościół parafialny pw. Świętego Michała Archanioła oraz drewniana dzwonnica z XVII wieku.

7. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W gminie Olszówka funkcjonuje 1 zakład opieki zdrowotnej oraz działa 1 apteka. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Przychodnia Lekarska „Eskulap” w Adaminie	Adamin 41, 62-641 Olszówka
2.	Apteka w Adaminie	Adamin 41, 62-641 Olszówka

Źródło danych: Urząd Gminy Olszówka.

W ramach Przychodni Lekarskiej „Eskulap” w Adaminie działają poradnia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej i gabinet szczepień. Mieszkańcy gminy korzystają również z usług Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Kole (ul. ks. Poniatowskiego 25, 62-600 Koło). Placówka zatrudnia 7 lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej (w tym 2 pediatrów), 6 pielęgniarek (w tym 1 pielęgniarkę środowiskową rodzinną) oraz 2 położone.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2013-2015 liczba porad udzielonych w gminie w ramach podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ulegała nieznacznym wahaniom. W 2013 roku wyniosła ona 15.895, rok później 15.511, a w 2015 roku 15.944.

Świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską i pielęgniarską dla mieszkańców gminy realizuje także Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kole. Świadczenia te obejmują: hospitalizację osób potrzebujących całodobowych lub całodziennych świadczeń specjalistycznych w dziedzinach: chorób wewnętrznych, pediatrii, chirurgii położnictwa, ginekologii, noworodki, pulmonologii, medycyny ratunkowej, poradnictwo specjalistyczne oraz pomoc doraźną w razie wypadku, urazu, nagłego zachorowania lub pogorszenia stanu zdrowia z zagrożeniem życia.

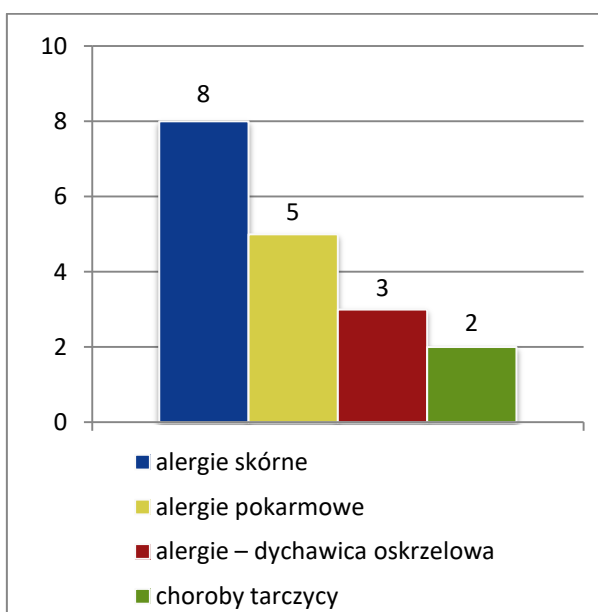
Informacji na temat stanu zdrowia mieszkańców gminy dostarczają dane przekazane przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kole – placówkę, które zasięgiem działania obejmuje m.in. teren gminy Olszówka. Wynika z nich, że w 2015 roku z powodu chorób przewlekłych pod opieką czynną lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej pozostawało 16 dzieci i młodzieży oraz 129 osób dorosłych. Najczęściej stwierdzanymi u osób w wieku przedprodukcyjnym schorzeniami były: alergie skórne (8 osób), alergie pokarmowe (5), alergie – dychawica oskrzelowa (3) i choroby tarczycy (2). Z kolei u osób dorosłych najczęściej odnotowywano choroby układu krążenia (25 osób), choroby obwodowego układu nerwowego (23), przewlekłe choroby układu trawiennego (20),

choroby tarczycy, cukrzycę (po 16), przewlekły nieżyt oskrzeli – dychawicę oskrzelową (13) i niedokrwistość (8).

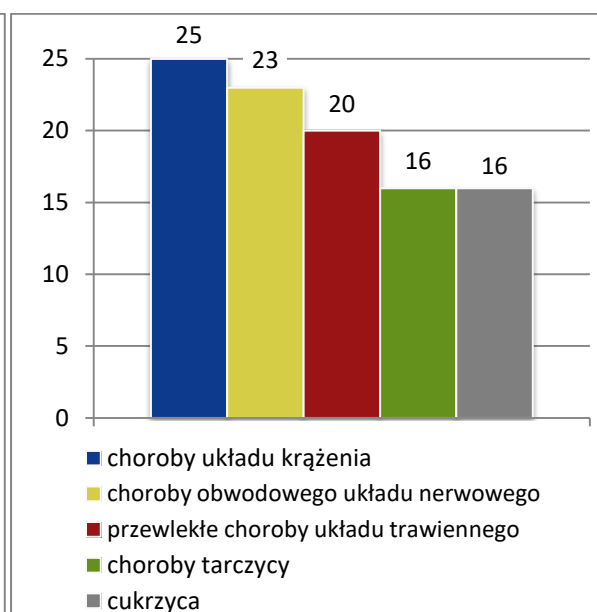
Na koniec 2015 roku łączna liczba osób zadeklarowanych do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w ww. placówce wynosiła 905, w tym 141 dzieci i 764 osoby dorosłe.

Dane szczegółowe na temat schorzeń najczęściej stwierdzanych u dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 18. Schorzenia najczęściej stwierdzane u dzieci i młodzieży w 2015 roku

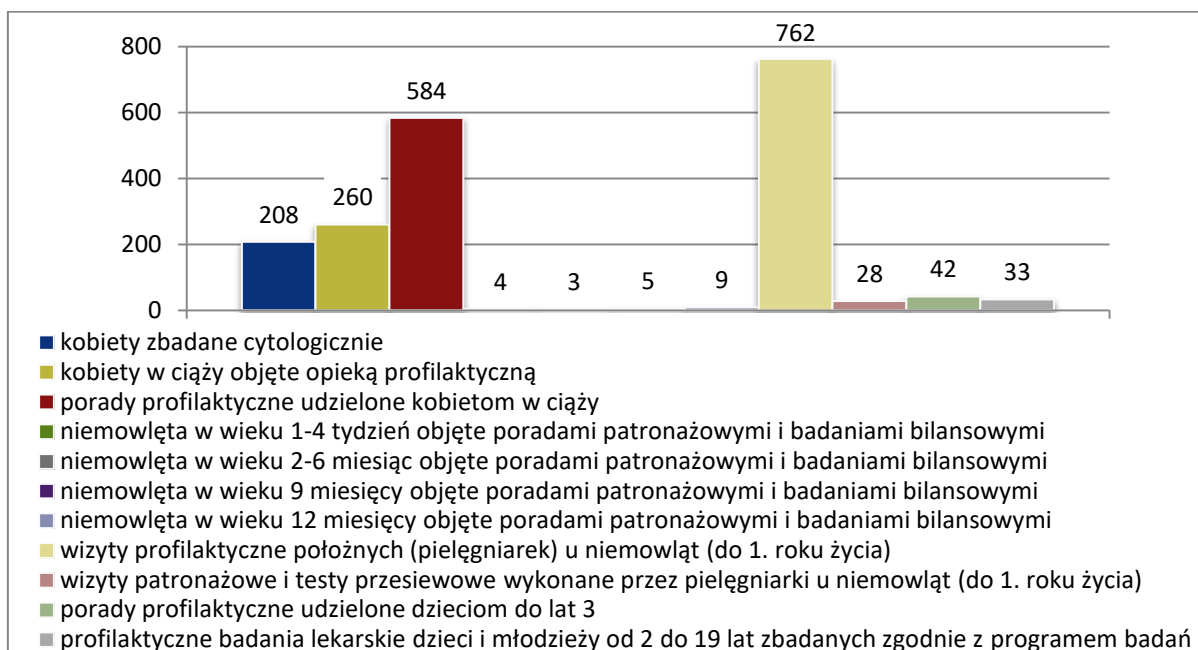

Wykres 19. Schorzenia najczęściej stwierdzane u osób dorosłych w 2015 roku

Źródło danych: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kole.

W analizowanym roku Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kole sprawował także opiekę profilaktyczną nad matką i dzieckiem. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 20. Opieka profilaktyczna nad matką i dzieckiem w 2015 roku

Źródło danych: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kole.

W 2015 roku z badań cytologicznych skorzystało 208 kobiet, a opieką profilaktyczną objęto 260 kobiet, którym udzielono 584 porady. Poradom patронаżowym i badaniom bilansowym (w tym przesiewowym) poddano 4 niemowląt od 1 do 4 tygodnia życia, 3 niemowląt od 2 do 6 miesięcy, 5 niemowląt w wieku 9 miesięcy oraz 9 niemowląt w wieku 12 miesięcy. Liczba wizyt profilaktycznych położnych (pielęgniarek) oraz wizyt patронаżowych pielęgniarek i testów przesiewowych u niemowląt do 1. roku życia wyniosła odpowiednio 762 i 28. Z porad profilaktycznych korzystały również dzieci do lat 3 (udzielono 42 takie porady), natomiast profilaktycznym badaniom lekarskim poddano 33 dzieci i młodzieży w wieku od 2 do 19 lat.

Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dorosłej populacji są choroby układu krążenia. Obok schorzeń narządów ruchu i neurologicznych należą one do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności, która oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Relatywnie rzadziej o obniżonej sprawności w codziennym życiu decydują uszkodzenia narządu wzroku i słuchu, choroba psychiczna oraz upośledzenie umysłowe.

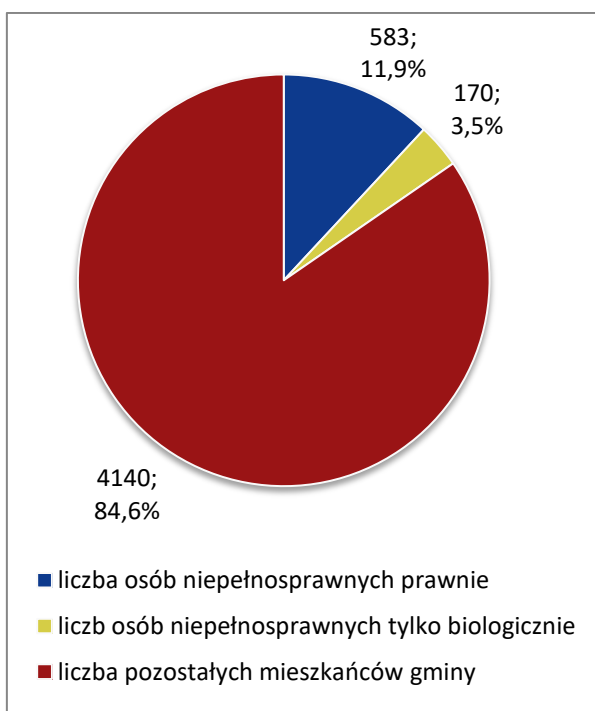
Mimo upływu ponad dziesięciu lat, jedynym, pełnym źródłem informacji, które na szczeblu gminnym pozwala ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz dokonać ich

charakterystyki są dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku. Wyniki ostatniego, przeprowadzonego w 2011 roku Spisu nie zostały bowiem szczegółowo opracowane na szczeblu gminnym.

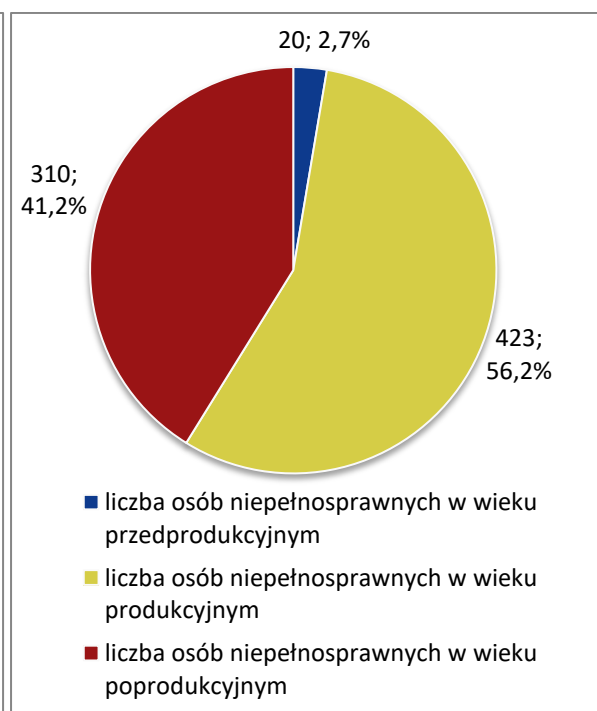
W 2002 roku w gminie Olszówka mieszkali 753 osoby niepełnosprawne, w tym 346 mężczyzn i 407 kobiet. Wśród nich zdecydowaną większość stanowiły osoby niepełnosprawne prawnie (583 osoby, tj. 77,4%), czyli takie, które w czasie badania posiadały aktualne orzeczenie ustalające niezdolność do pracy, stopień niepełnosprawności, celowość przekwalifikowania lub inwalidztwo (osoby w wieku 16 lat i więcej) lub dysponowały uprawnieniem do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego (dzieci poniżej 16 roku życia). Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, czyli takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych, stanowiły grupę 170 osób (22,6%).

Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle mieszkańców gminy wynosił 15,4%, a w ich strukturze wiekowej dominowały osoby w wieku produkcyjnym (423 osoby, tj. 56,2%) i poprodukcyjnym (310 osób, tj. 41,2%). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 21. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku

Wykres 22. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

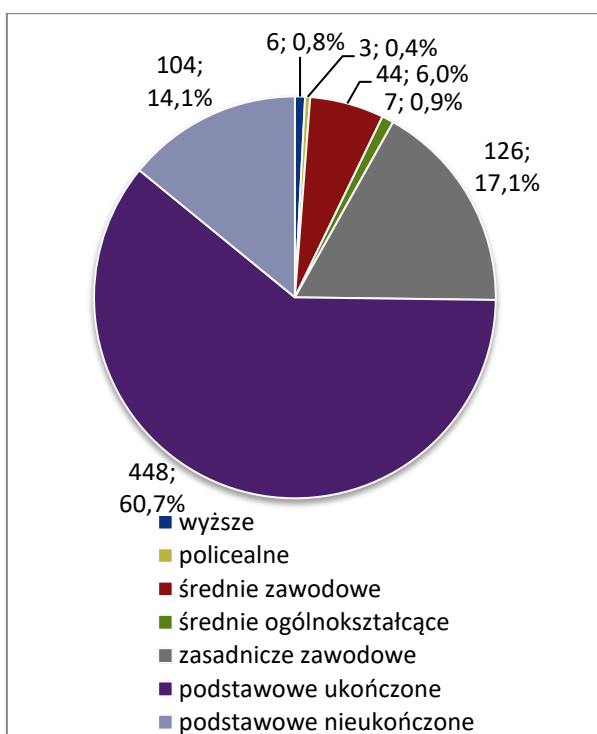
Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

Osoby niepełnosprawne będące w wieku produkcyjnym stanowiły 15,3% ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku w 2002 roku. Dużo większy był udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w gronie osób w wieku poprodukcyjnym, wynosił on bowiem 35%.

Na poziom uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym ma wpływ nie tylko rodzaj i stopień niepełnosprawności czy wiek, ale również posiadane wykształcenie, a co za tym idzie przygotowanie zawodowe. W 2002 roku wśród mieszkańców gminy w wieku 13 lat i więcej dotkniętych niepełnosprawnością największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (448 osób, tj. 60,7%). Niski poziom wykształcenia w znaczący sposób utrudniał osobom niepełnosprawnym znalezienie i utrzymanie zatrudnienia. Potwierdzają to dane dotyczące poziomu ich aktywności zawodowej, z których wynika, że zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością była bierna zawodowo (639 osób, tj. 84,9%).

Dane szczegółowe na temat poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych z gminy oraz ich aktywności ekonomicznej przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 23. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

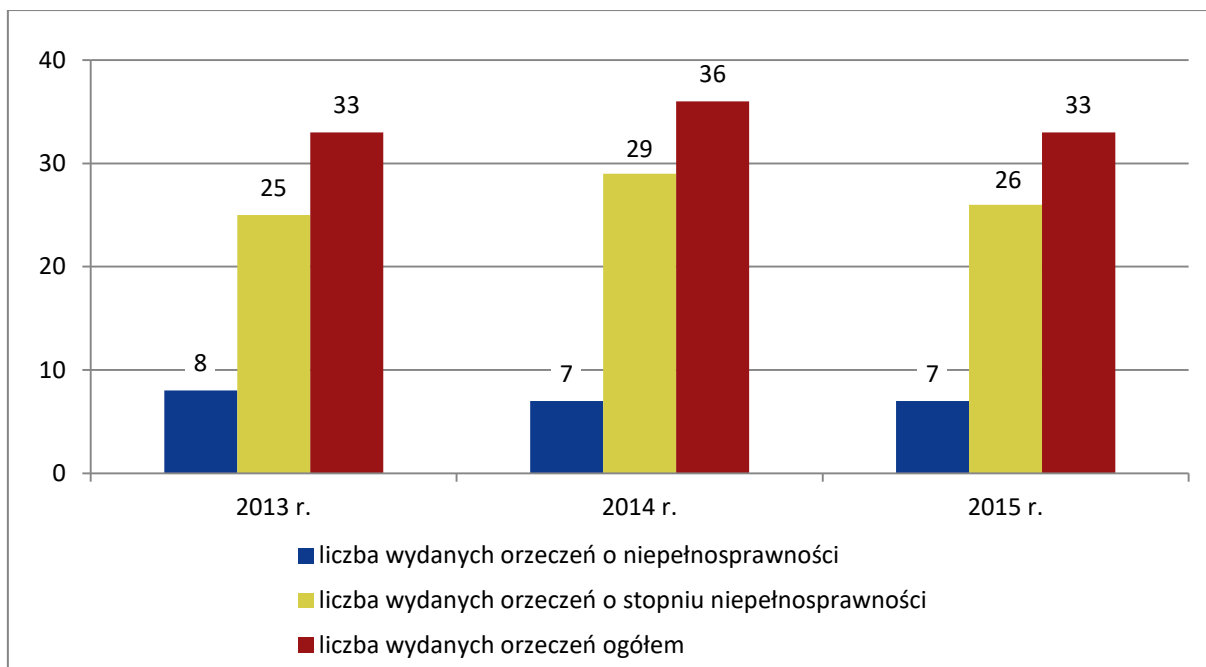
Wykres 24. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

Orzecznictwem o niepełnosprawności w odniesieniu do mieszkańców gminy Olszówka zajmuje się Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Koninie. Według jego danych, w latach 2013-2015 liczba wydanych mieszkańcom gminy orzeczeń o niepełnosprawności (dla dzieci do 16 roku życia) była na zbliżonym poziomie (8 w 2013 r., po 7 w latach 2014-2015), podobnie jak liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (dla osób powyżej 16 roku życia; 25 w 2013 r., 29 w 2014 r., 26 w 2015 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 25. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez MZOON w Koninie do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2013-2015

Źródło danych: Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Koninie.

8. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia.

Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc w rodzinie jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną wystąpienia przemocy w rodzinie. Dane szacunkowe w tym zakresie przygotowała Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zawiera je poniższa tabela.

Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Źródło danych szacunkowych: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

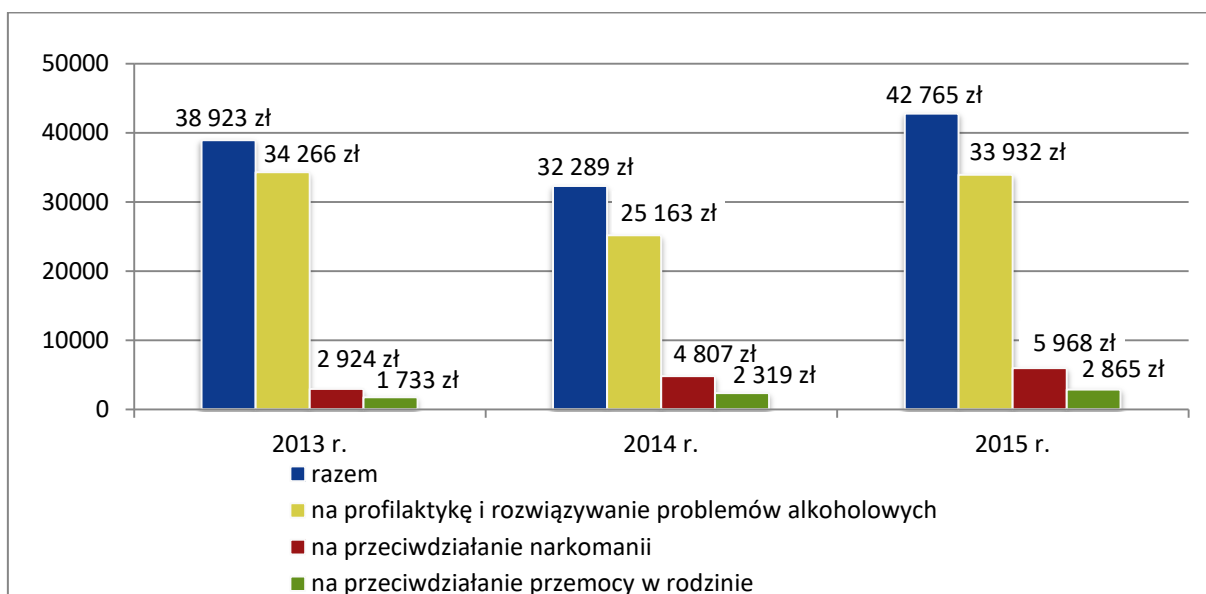
Dane zamieszczone w powyższym zestawieniu pozwalają określić szacunkową liczbę mieszkańców gminy Olszówka dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie. Z wyliczeń wynika, że na jej terenie żyją ok. 93 osoby uzależnione od alkoholu (2% populacji), ok. 185 osób współuzależnionych (4% populacji), ok. 232-324 osoby pijące szkodliwie alkohol (5-7% populacji), ok. 185 dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym

(4% populacji) oraz ok. 246 ofiar przemocy domowej w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym. Analizując powyższe dane należy mieć świadomość, iż nie odzwierciedlają one w pełni rzeczywistej skali problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

Poniższy wykres przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie w gminie Olszówka w latach 2013-2015.

Wykres 26. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2013-2015

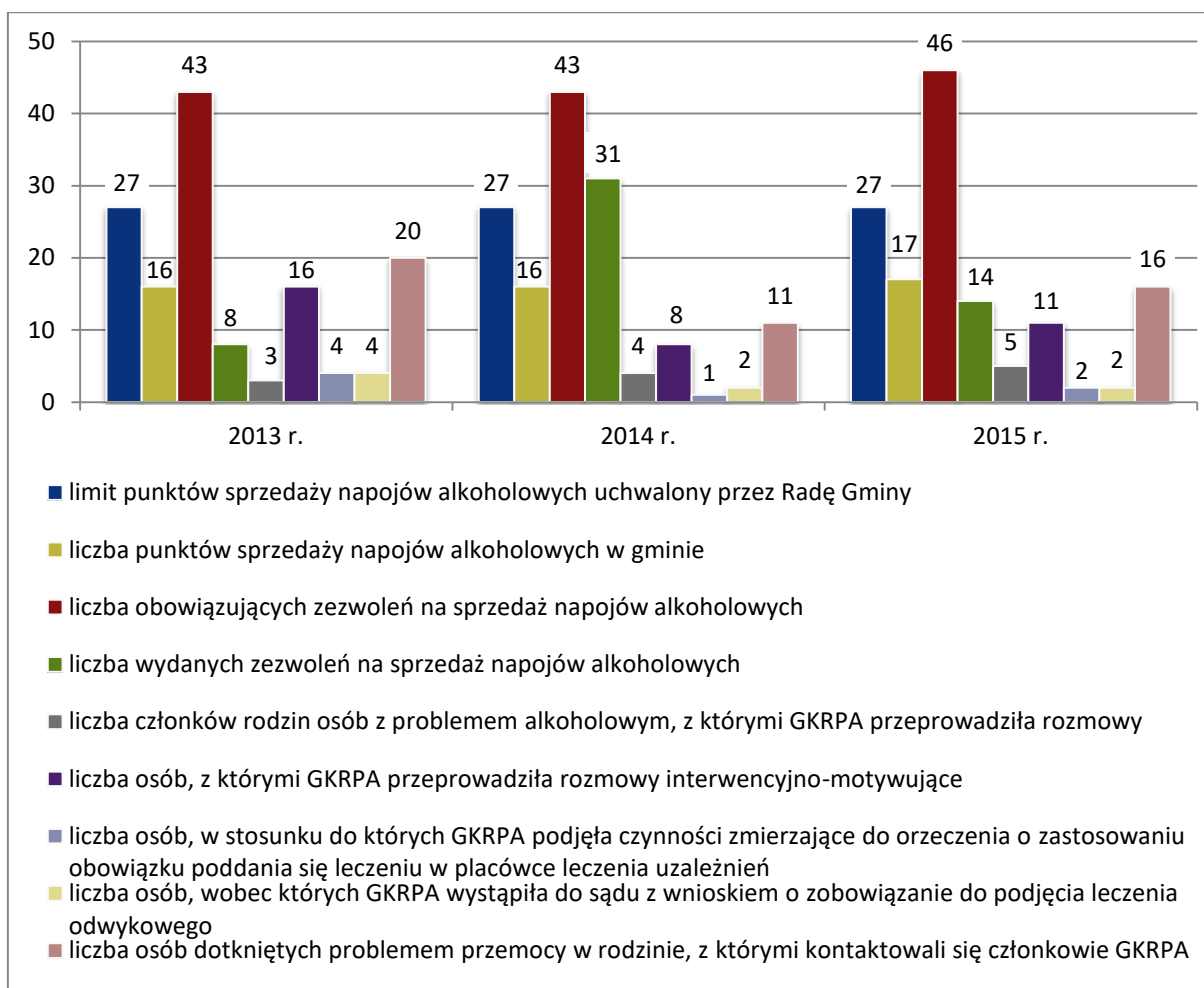
Źródło danych: Urząd Gminy Olszówka.

W latach 2013-2015 wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie ulegała wahaniom (38.923 zł w 2013 r., 32.289 zł w 2014 r., 42.765 zł w 2015 r.).

Inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracją społeczną osób uzależnionych w gminie Olszówka zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do jej ustawowych zadań należy m.in.: podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych oraz kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawania napojów alkoholowych.

Wybrane dane dotyczące działań podejmowanych przez Komisję, a także lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższy wykres.

Wykres 27. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2013-2015

Źródło danych: Urząd Gminy Olszówka.

W latach 2013-2015 uchwalony przez Radę Gminy limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie był taki sam (27 w każdym roku). W analizowanym okresie liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych była zbliżona (po 16 w latach 2013-2014, 17 w 2015 r.), podobnie jak liczba obowiązujących zezwoleń na ich sprzedaż (po 43 w latach 2013-2014, 46 w 2015 r.). Z kolei wahaniom ulegała liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (8 w 2013 r., 31 w 2014 r., 14 w 2015 r.). Jednocześnie GKRPA nie przeprowadziła żadnej kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, nie wydano także żadnej decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W latach 2013-2015 liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy, była niewielka (3 w 2013 r., 4 w 2014 r., 5 w 2015 r.), a liczba osób, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące, ulegała wahaniom (16 w 2013 r., 8 w 2014 r., 11 w 2015 r.).

W analizowanym okresie GKRPA podejmowała również czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień (wobec 4 w 2013 r., 1 w 2014 r., 2 w 2015 r.), a także występowała w tej sprawie do sądu (w przypadku 4 osób w 2013 r., 2 w 2014 r., 2 w 2015 r.).

W latach 2013-2015 liczba osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA, ulegała wahaniom (20 w 2013 r., 11 w 2014 r., 16 w 2015 r.).

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy odgrywają: w Olszówce – Punkt Konsultacyjny, Zespół interdyscyplinarny i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a także Komisariat Policji w Dąbiu, Komenda Powiatowa Policji w Kole, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Kole, Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień „Wikamed” w Kole, Wojewódzki Szpital Zespolony w Koninie – Oddział Leczenia Uzależnień z Pododdziałem Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynenckich Pododdziałem Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych, Poradnia Leczenia Uzależnień oraz Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu – Centrum Psychiatryczne w Warcie.

Dane szczegółowe na ich temat podmiotów mogących wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie

nazwa jednostki	adres jednostki
Punkt Konsultacyjny w Gminie Olszówka	Olszówka 15, 62-641 Olszówka
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce	Olszówka 15, 62-641 Olszówka
Zespół interdyscyplinarny Gminy Olszówka	Olszówka 15, 62-641 Olszówka
Komisariat Policji w Dąbiu	ul. Łęczycka 62, 62-660 Dąbie
Komenda Powiatowa Policji w Kole	ul. Sienkiewicza 14, 62-600 Koło
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Kole	ul. PCK 8, 62-600 Koło
Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień „Wikamed” w Kole	ul. Kolejowa 58, 62-600 Koło
Wojewódzki Szpital Zespolony w Koninie – Oddział Leczenia Uzależnień z Pododdziałem Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynenckich Pododdziałem Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych, Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Wyszyńskiego 1, 62-651 Konin
Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu – Centrum Psychiatryczne w Warcie	ul. Sieradzka 3, 98-290 Warta

Źródło danych: Urząd Gminy Olszówka.

W ramach funkcjonującego w gminie Punktu Konsultacyjnego usługi świadczą: specjalista terapii uzależnień posiadający certyfikat nadany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz, od 2015 roku, prawnik. W latach 2013-2015 ze wsparcia w Punkcie skorzystało odpowiednio 12, 11 i 38 osób z problemem alkoholowym oraz odpowiednio 2, 1 i 17 dorosłych członków rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików). Pomocą obejmowane były również osoby doznające przemocy w rodzinie – 1 w 2013 roku i 2 w 2015 roku – oraz stosujące przemoc w rodzinie – 3 w 2013 roku, 5 w 2014 roku i 2 w 2015 roku.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olszówce wynika, że w latach 2013-2015 liczba rodzin objętych wsparciem z powodu alkoholizmu ulegała nieznacznym wahaniom (19 rodzin liczących 54 osoby w 2013 r., 14 rodzin liczących 43 osoby w 2014 r., 17 rodzin liczących 43 osoby w 2015 r.). Jednocześnie niewielka była liczba rodzin objętych wsparciem z powodu przemocy w rodzinie (1 rodzina licząca 4 osoby w latach 2014-2015).

Z kolei narkomania nie była w analizowanym okresie powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego. W jego skład wchodzi: przedstawiciele pomocy społecznej, służby zdrowia, GKRPA, oświaty, policji, kościoła oraz kurator sądowy. Według danych Zespołu, w latach 2013-2015 powołano w gminie odpowiednio 10, 7 i 8 grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na posiedzeniach Zespołu podejmowano działania wynikające z procedury „Niebieskie Karty” oraz opracowywano indywidualne plany pomocy rodzinom, określając zadania dla poszczególnych służb zgodnie z ich kompetencjami i możliwościami. Sprawcami przemocy byli mężczyźni, a ofiarami kobiety. W większości przypadków przemoc miała podłoże alkoholowe. W rodzinach, w których wystąpiła przemoc, prowadzony był monitoring przez pracowników socjalnych GOPS-u i dzielnicowego. W opinii przedstawicieli Zespołu, skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy utrzymuje się od kilku lat na podobnym poziomie. Niepokojący jest fakt, że jej sprawcami są najczęściej osoby uzależnione od alkoholu, co stanowi duże zagrożenie dla zdrowia i życia osób wspólnie z nimi zamieszkujących.

Prowadzona w gminie działalność profilaktyczna z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie (w szczególności w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych) obejmuje m.in. organizowanie i realizowanie programów profilaktycznych, spektakli i konkursów profilaktycznych, pozalekcyjnych zajęć sportowych, wypoczynku dla dzieci i młodzieży oraz szkoleń i warsztatów dla nauczycieli i wychowawców.

W 2015 roku spektaklami profilaktycznymi objęto 380 osób, w konkursach profilaktycznych udział wzięło 38 osób, w pozalekcyjnych zajęciach sportowych – 20 osób, w koloniach i obozach z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – 15 osób, a w szkoleniach i warsztatach dla nauczycieli i wychowawców – 13 osób.

9. PROBLEM BEZDOMNOŚCI

W ujęciu socjologicznym bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Ze względu na trudną do określenia skalę, złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania.

Zapobieganie bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej.

W gminie Olszówka problem bezdomności nie występuje, a jeśli się pojawia, ma charakter jednostkowy. Pomoc osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce. W 2013 roku objął on wsparciem z powodu bezdomności 1 osobę, a w latach 2014-2015 nie przyznał pomocy społecznej w związku z tym problemem.

W gminie nie ma żadnych placówek zapewniających osobom bezdomnym schronienie. W razie potrzeby osoby te mogą być kierowane do placówek poza jej terenem.

Według danych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w województwie wielkopolskim funkcjonuje 56 placówek oferujących schronienie osobom bezdomnym, z czego 1 funkcjonuje w powiecie kolskim – jest to noclegownia prowadzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole (ul. Sosnowa 1, 62-600 Koło) dysponująca 30 miejscami oraz zapewniająca nocleg, pomoc rzeczową, finansową i posiłek.

10. PRZESTĘPCZOŚĆ

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu.

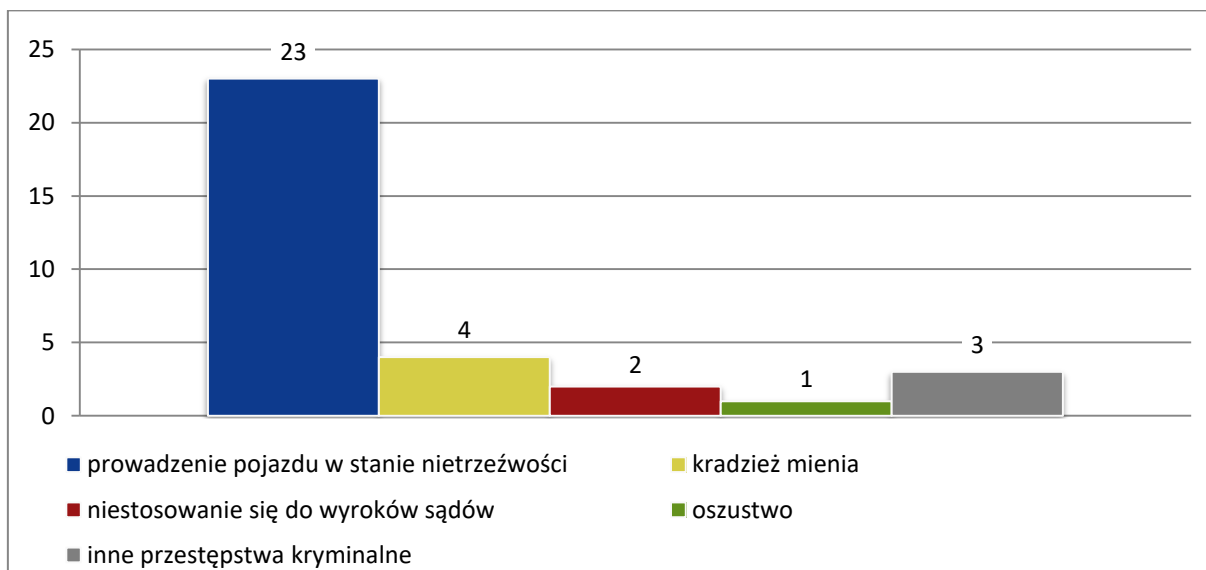
Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

Za ochronę mieszkańców oraz utrzymywanie bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie Olszówka odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Kole (ul. Sienkiewicza 14, 62-600 Koło), a bezpośrednie czynności policyjne wykonują funkcjonariusze Komisariatu Policji w Dąbiu (ul. Łęczycka 62, 62-660 Dąbie).

Według danych Komisariatu Policji w Dąbiu, w 2015 roku na terenie gminy Olszówka stwierdzono 33 przestępstwa. Wśród nich najwięcej było przestępstw polegających na prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwości (23).

Dane szczegółowe na temat przestępczości w gminie w 2015 roku przedstawia poniższy wykres.

Wykres 28. Przestępstwa popełnione w gminie w 2015 roku

Źródło danych: Komisariat Policji w Dąbiu.

Z przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Kole konsultacji społecznych wynika, że zasadniczy wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy Olszówka mają drobne, acz uciążliwe społecznie wykroczenia. Za najistotniejsze i wymagające stosownej reakcji służb porządkowych uznano:

- wykroczenia porządkowe i niszczenie mienia (Park w Głębokim i Ponętowie Górnym),

- wykroczenia porządkowe i niszczenie mienia w rejonie Stawów w miejscowościach Olszówka i Ponętów Górny,
- szkodnictwo leśne (głównie zaśmiecanie).

11. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

Zadania pomocy społecznej w gminie Olszówka wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o dodatkach mieszkaniowych oraz ustawa – Prawo energetyczne.

Realizując zadania Ośrodek współpracuje m.in. z Urzędem Gminy Olszówka, radnymi, sołtysami, placówkami ochrony zdrowia, poradniami specjalistycznymi, Policją, gminnymi placówkami oświatowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowym Urzędem Pracy w Kole, Miejskim Zespołem ds. orzekania o niepełnosprawności w Koninie, domami pomocy społecznej w Kole oraz z kuratorami sądowymi Sądu Rejonowego w Kole.

W 2015 roku kadrę Ośrodka stanowiło 7 osób, w tym 4 osoby zatrudnione na umowę o pracę w pełnym wymiarze, tj. kierownik, 2 pracowników socjalnych, pracownik ds. świadczeń rodzinnych, oraz 3 osoby zatrudnione w ramach umów cywilno-prawnych, tj. 2 opiekunki domowe i asystent rodziny.

W analizowanym roku Ośrodek nie spełniał wynikającego z art. 110 ust. 11-12 ustawy o pomocy społecznej obowiązku zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące

mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, a na 1 pracownika socjalnego przypadało 2.324 mieszkańców gminy.

Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w GOPS-ie i kwalifikacji pracujących w nim osób przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Kadra GOPS-u i jej kwalifikacje w 2015 roku

	liczba osób
kadra kierownicza	1
wykształcenie wyższe	1
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	1
pracownicy socjalni	2
wykształcenie wyższe	1
wykształcenie średnie	1
specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	1
specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	0
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	1
pozostali pracownicy	1
wykształcenie wyższe	1
wykształcenie średnie	0
wolontariusze	0
pracownicy zatrudnieni w ramach zatrudnienia subsydiowanego	0
staże	0

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce.

Ze wsparcia udzielanego przez GOPS mogą korzystać osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. W odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 634 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 514 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych i świadczeń alimentacyjnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 674 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 764 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

W latach 2013-2015 wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie ulegały wahaniom (2.119.081 zł w 2013 r., 2.261.896 zł w 2014 r., 2.199.775 zł w 2015 r.). W analizowanym okresie systematycznie zwiększały się środki finansowe przeznaczone na przeciwdziałanie narkomanii, pokrycie kosztów pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej, utrzymanie dzieci z gminy w pieczy zastępczej, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz usługi opiekuńcze. W pozostałych działach wydatki ulegały z kolei wahaniom, np. wydatki na zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe po spadku w 2014 roku, w kolejnym roku wzrosły, natomiast wydatki na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz na składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego po wzroście w 2014 roku, w kolejnym roku zmniejszyły się. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2013-2015

rozdziały	wysokość wydatków (w zł)		
	w 2013 r.	w 2014 r.	w 2015 r.
ochrona zdrowia			
przeciwdziałanie narkomanii	2.924	4.807	5.968
przeciwdziałanie alkoholizmowi	34.266	25.163	33.932
pomoc społeczna			
domy pomocy społecznej	86.596	153.143	185.207
rodziny zastępcze	0	1.044	3.658
przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	1.734	2.370	2.865
wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	11.152	18.916	14.692
świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	1.406.582	1.415.657	1.337.519
składki na ubezpieczenia zdrowotne	8.455	7.282	9.523
zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	114.123	101.515	117.640
dodatki mieszkaniowe	17.228	18.829	18.449
zasiłki stałe	57.405	55.851	59.891
Ośrodek Pomocy Społecznej	175.524	174.874	181.105
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	17.432	24.085	38.485
pozostała działalność, w tym program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	81.527	92.378	88.085
edukacyjna opieka wychowawcza			
pomoc materialna dla uczniów	104.133	137.917	101.027

ogółem	2.119.081	2.261.896	2.199.775
w tym w budżecie GOPS-u	1.977.758	2.094.009	2.058.848

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce.

W latach 2014-2015 liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia, była na niższym poziomie niż w 2013 roku (292 w 2013 r., 260 w 2014 r., 259 w 2015 r.), z roku na rok spadała również liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie (z 497 w 2013 r. do 419 w 2015 r.).

W gronie osób korzystających z pomocy społecznej w gminie największą grupę stanowiły osoby młodociane w wieku do 17 lat (144 w 2013 r., 137 w 2014 r., 114 w 2015 r.). Ich udział w ogóle odbiorców pomocy społecznej, którym przyznano świadczenie, w 2015 roku był niższy niż w latach wcześniejszych (53,9% w 2013 r., 58,1% w 2014 r., 49,4% w 2015 r.).

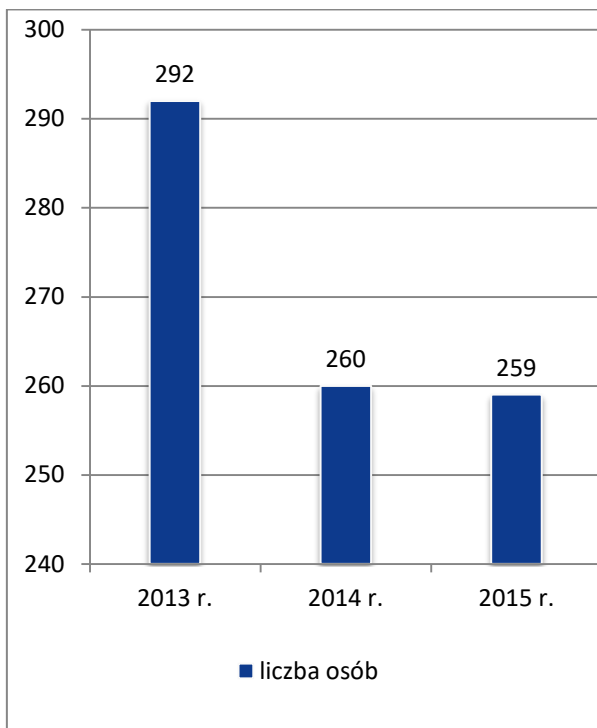
Zdecydowaną większość odbiorców wsparcia udzielanego przez GOPS stanowiły osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej (125 w 2013 r. i po 132 w latach 2014-2015). Ich odsetek w gronie beneficjentów Ośrodka, którym przyznano świadczenie, zwiększał się z roku na rok (46,8% w 2013 r., 55,9% w 2014 r., 57,1% w 2015 r.).

W latach 2013-2015 liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pieniężne, systematycznie zmniejszała się (z 308 w 2013 r. do 235 w 2015 r.), podobnie jak liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie niepieniężne (z 352 w 2013 r. do 308 w 2015 r.).

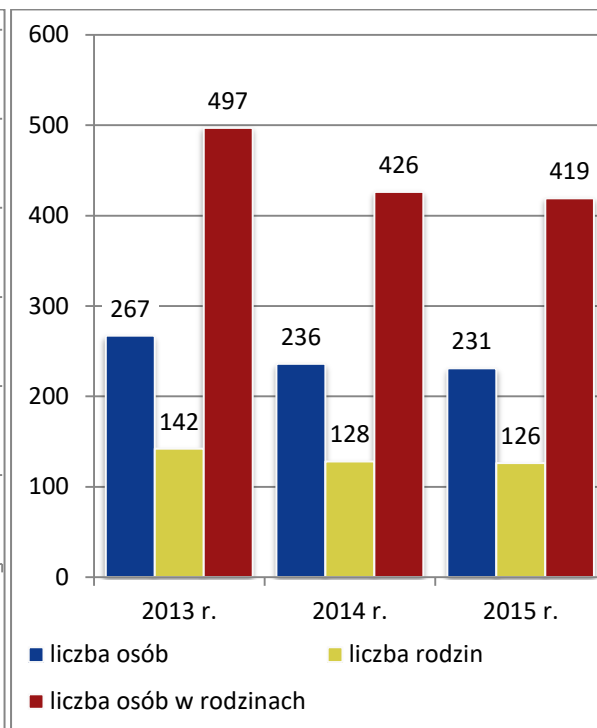
W analizowanym okresie z roku na rok zmniejszała się liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy (z 169 w 2013 r. do 151 w 2015 r.) natomiast liczba osób przebywających w tych rodzinach ulegała wahaniom (542 w 2013 r., 502 w 2014 r., 553 w 2015 r.).

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w gminie.

Wykres 29. Osoby w gminie, którym w latach 2013-2015 udzielono pomocy i wsparcia

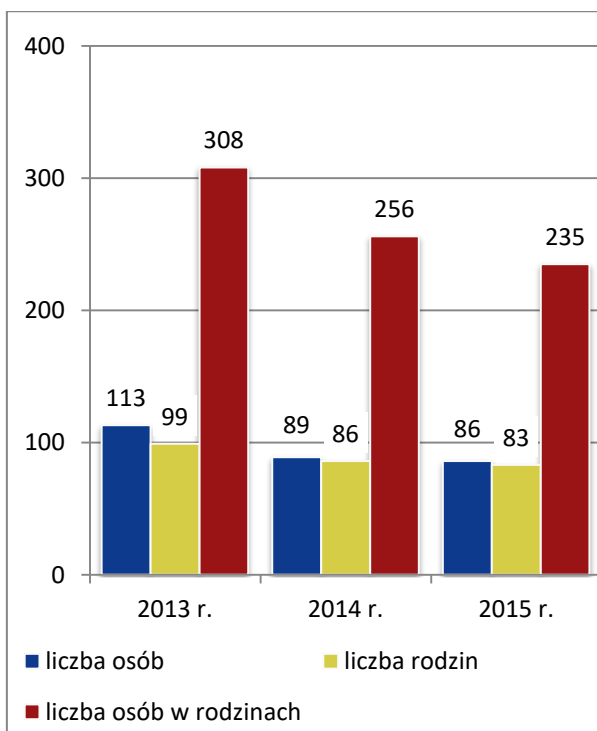

Wykres 30. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2013-2015 przyznano świadczenie

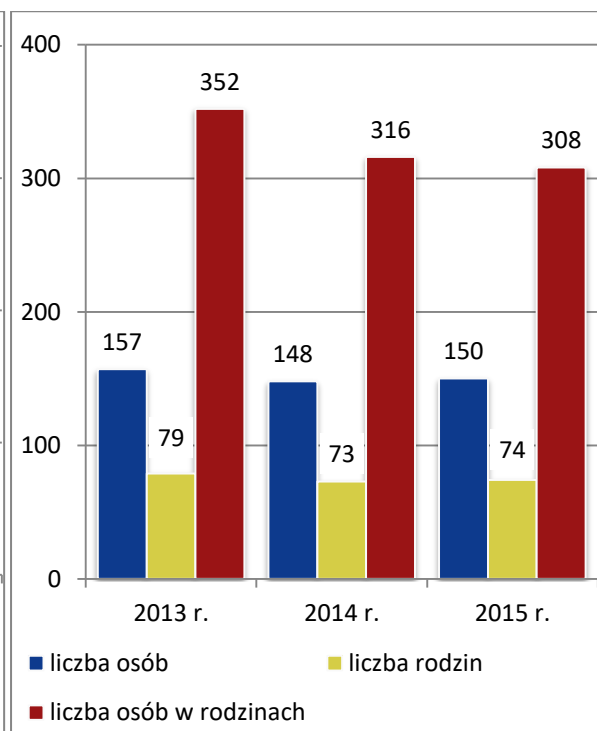

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce.

Wykres 31. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2013-2015 przyznano świadczenie pieniężne

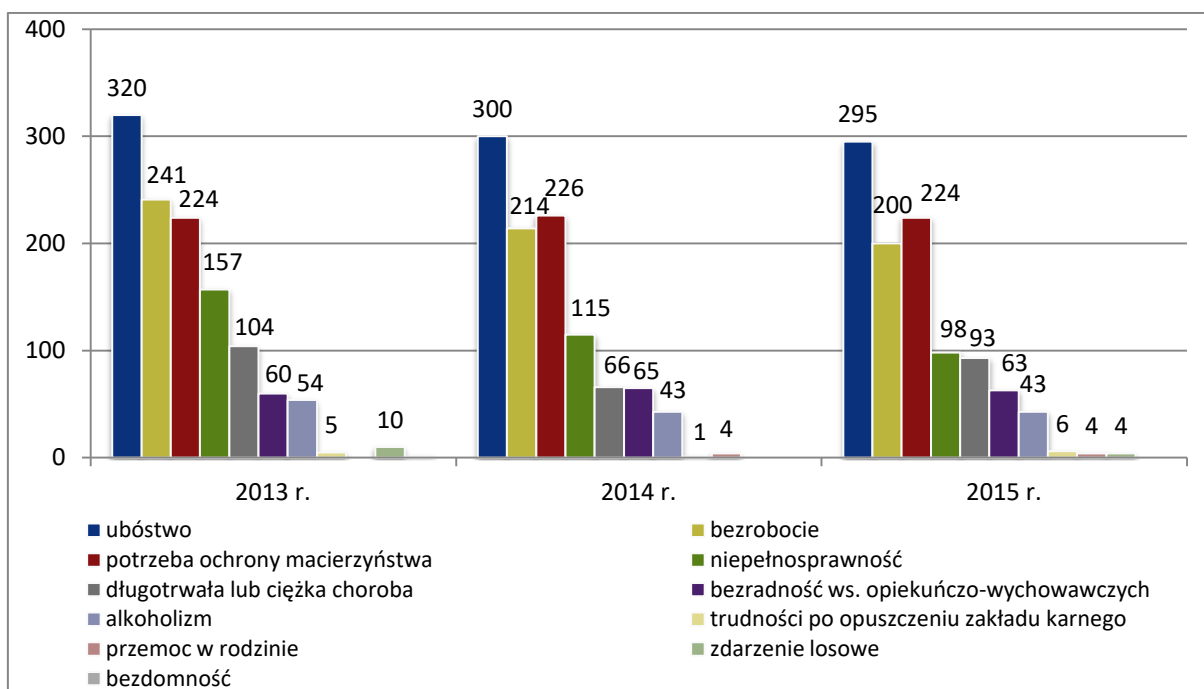
Wykres 32. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2013-2015 przyznano świadczenie niepieniężne

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce.

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS-u w latach 2013-2015 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem oraz wymagające ochrony macierzyństwa. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 33. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce.

W latach 2013-2015 systematycznie zmniejszała się liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia GOPS-u z zasadniczych powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie, tj. ubóstwa (z 320 w 2013 r. do 295 w 2015 r.), bezrobocia (z 241 w 2013 r. do 200 w 2015 r.) i niepełnosprawności (z 157 w 2013 r. do 98 w 2015 r.). Jednocześnie na zbliżonym, wysokim poziomie utrzymywała się liczba odbiorców pomocy społecznej wymagających ochrony macierzyństwa (po 224 w 2013 i 2015 r. i 226 w 2014 r.).

W 2015 roku, w stosunku do 2013 roku, zmniejszyła się także liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (ze 104 w 2013 r. do 93 w 2015 r.) i alkoholizmu (z 54 w 2013 r. do 43 w 2015 r.), z kolei na podobnym poziomie pozostawała liczba osób zmagających się z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (60 w 2013 r., 65 w 2014 r., 63 w 2015 r.).

Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez GOPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2013-2015 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS w latach 2013-2015

formy świadczeń		liczba osób			liczba świadczeń		
		2013 r.	2014 r.	2015 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
pieniężne	zasiłek stały	12	13	14	127	128	129
	zasiłek okresowy	33	29	37	112	102	133
	zasiłek celowy	99	79	72	X	X	X
	w tym: zasiłek celowy przyznany w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	2	0	0	9	0	0
niepieniężne	posiłek	150	139	137	19.310	14.885	16.781
	w tym: posiłek przyznany w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	150	139	137	19.310	14.885	16.781
	schronienie	0	0	0	0	0	0
	ubranie	0	0	0	0	0	0
	sprawienie pogrzebu	2	0	2	2	0	2
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	6	5	7	34	60	73
usługi	usługi opiekuńcze	4	9	11	1.160	1.430	2.312
	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0	0
	poradnictwo specjalistyczne	0*	10*	0*	X	X	X
	praca socjalna	96*	89*	112*	X	X	X
	interwencja kryzysowa	0*	0*	0*	X	X	X
	kontrakt socjalny	9	2	0	X	X	X
indywidualne programy pomocy	indywidualny program wychodzenia z bezdomności	0	0	0	X	X	X
	indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS)	0	0	0	X	X	X

wspieranie rodziny i piecza zastępcza	wspieranie rodziny przez asystenta rodziny (liczba asystentów rodziny)	7* (1)	8* (1)	7* (1)	X	X	X
	odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (w zł)	0	1.044	3.658	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2013-2015 był zasiłek celowy. Zasiłek celowy jest przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, opłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. Liczba osób nim objętych w latach 2013-2015 malała z roku na rok (z 99 w 2013 r. do 72 w 2015 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił z kolei posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (obowiązywał on do końca 2013 roku; na lata 2014-2020 Rada Ministrów przyjęła wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”). Celem tego Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych. W latach 2013-2015 liczba osób objętych posiłkiem zmniejszała się z roku na rok (ze 150 w 2013 r. do 137 w 2015 r.).

Ważną formą wsparcia niepieniężnego było również pokrywanie kosztów pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Z roku na rok zwiększa się w gminie liczba osób starszych, samotnych i schorowanych wymagających całodobowej opieki w miejscu zamieszkania lub umieszczenia w placówce zapewniającej całodobową opiekę. W latach 2013-2015 gmina pokrywała koszt pobytu w domach pomocy społecznej za odpowiednio 6, 5 i 7 osób.

Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Była ona prowadzona m.in. w oparciu o zawarte kontrakty socjalne (9 w 2013 r. i 2 w 2014 r.). W latach 2013-2015 liczba rodzin, które objęto pracą socjalną, utrzymywała się na dość wysokim poziomie (96 w 2013 r., 89 w 2014 r., 112 w 2015 r.).

Praca socjalna w gminie była wykonywana na rzecz osób i rodzin niezależnie od posiadanego przez nie dochodu. Pracownik socjalny dokonywał oceny i analizy zjawisk wynikających z zapotrzebowania na świadczenia pomocy społecznej. W tym zakresie mieściły się działania skierowane na wspieranie klientów pomocy społecznej w uzyskaniu wsparcia ze strony właściwych organów, instytucji i organizacji, a także prowadzenie dla nich poradnictwa. Celem świadczonej pracy socjalnej było pobudzanie społecznej aktywności, inspirowanie do działań samopomocowych, a także inicjowanie nowych form pomocy. Zadaniem pracownika socjalnego, obok pomocy finansowej, było wsparcie emocjonalne, wartościujące, instrumentalne i informacyjne. Ważnym elementem pracy socjalnej była rola rzecznika klienta pomocy społecznej, kiedy ten doświadczał przejawów marginalizacji, segregacji i nietolerancji. Wśród działań podejmowanych w ramach pracy socjalnej wymienić należy m.in.: rozmowy wspierające i motywujące, pomoc w wypełnianiu wniosków i kompletowaniu dokumentów dla ustalenia stopnia niepełnosprawności, uzyskania świadczeń emerytalnych, rentowych, alimentów; informowanie o przysługujących uprawnieniach, współpraca z kuratorami sądowymi, pedagogiem szkolnym, Policją, Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, placówkami służby zdrowia, pomoc w dostarczeniu odzieży, realizacji recept, ustaleniu wizyt lekarskich, działania na rzecz zapewnienia usług opiekuńczych, zapewnienie schronienia, uczestnictwo w interwencjach rodzinnych oraz pomoc w uzyskaniu porady prawnej i psychologicznej.

W latach 2013-2015 Ośrodek świadczył także usługi opiekuńcze, którymi w kolejnych latach objęto 4, 9 i 11 osób.

W analizowanym okresie GOPS realizował również zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, zatrudniając 1 asystenta rodziny. W 2013 i 2015 roku pod opieką asystenta rodziny pozostawało 7 rodzin, a w 2014 roku 8 rodzin. Asystent rodziny

był zatrudniony w ramach umowy cywilno-prawnej przy wykorzystaniu środków finansowych otrzymanych z resortowego programu wspierania rodziny „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”.

W latach 2014-2015 Ośrodek partycypował także w kosztach utrzymania dzieci z gminy w pieczy zastępczej. Odpłatność z tego tytułu wyniosła 1.044 zł w 2014 roku i 3.658 w 2015 roku.

W analizowanym okresie GOPS realizował także zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będąc odpowiedzialnym za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego, a także delegując do niego swoich pracowników.

W latach 2013-2015 w gminie wypłacano również stypendia szkolne i zasiłki szkolne. Najczęściej wsparcie to kierowane jest do dzieci pochodzących z rodzin ubogich lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, np. dotkniętych bezrobociem, i służy zmniejszeniu różnic w dostępie do edukacji. Liczba osób nim objętych zmniejszała się z roku na rok (335 w 2013 r., 320 w 2014 r., 310 w 2015 r.), a kwota udzielonych świadczeń wyniosła: 85.808 zł w 2013 roku, 137.917 zł w 2014 roku i 77.007 zł w 2015 roku.

Na terenie gminy Olszówka zamieszkuje 96 rodzin wielodzietnych, w tym 184 osoby powyżej 18 roku życia i 329 dzieci. Na ich rzecz realizowane są programy pomocy – rządowy i wojewódzki. Koordynacją ich realizacji zajmuje się GOPS, który wydaje uprawnionym Karty Dużej Rodziny i Wielkopolskie Karty Rodziny. W 2015 roku przyjęto 13 wniosków o wydanie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny oraz 18 wniosków o wydanie karty w ramach Programu „Wielkopolska Karta Rodziny”. W 2015 roku wydano 72 Karty Dużej Rodziny i 77 Wielkopolskich Kart Rodziny.

W 2013 roku GOPS kontynuował realizację, rozpoczętego w 2008 roku, projektu systemowego pn. „Wzrost aktywności zawodowej wśród kobiet i mężczyzn z terenu gminy Olszówka”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Był on skierowany do osób pozostających bez pracy, które korzystały ze świadczeń pomocy społecznej i zakładał podejmowanie działań umożliwiających im i ich rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych w połączeniu z działaniami integracji zawodowej i społecznej.

W 2013 roku projektem objęto 8 osób – 4 kobiety i 4 mężczyzn. Uczestnikom oferowano: trening kompetencji i umiejętności społecznych, kursy zawodowe (magazynier-hurtownik, obsługa programów magazynowych i kas fiskalnych), terapię psychologiczną

i indywidualne poradnictwo, zajęcia podnoszące umiejętności poruszania się na rynku pracy (wyszukiwanie ofert, tworzenie dokumentów aplikacyjnych). W 2013 roku kwota dofinansowania z EFS-u wyniosła 77.212, 72 zł, a wkład własny gminy – 9.058,48 zł.

W ramach realizowanych zadań GOPS przyznawał również świadczenia rodzinne. W latach 2013-2015 ogólna liczba udzielonych świadczeń zmniejszała się z roku na rok (z 10.527 zł w 2013 r. do 8.359 w 2015 r.), na co zasadniczy wpływ miał systematyczny spadek wypłacanych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków (z 8.744 w 2013 r. do 6.751 w 2015 r.)

W analizowanym okresie nieznacznym wahaniom ulegała liczba wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych (1.436 w 2013 r., 1.460 w 2014 r., 1.396 w 2015 r.), natomiast z roku na rok zmniejszała się liczba przyznanych świadczeń pielęgnacyjnych (z 239 w 2013 r. do 115 w 2015 r.).

Dane szczegółowe na temat przyznanych w gminie świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2013-2015

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
liczba świadczeń	8.744	7.508	6.751
zasiłek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	1.436	1.460	1.396
świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	239	125	115
dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego			
liczba świadczeń	66	0	0
specjalny zasiłek opiekuńczy			
liczba świadczeń	6	8	64
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
liczba świadczeń	36	40	33
ogółem			
liczba świadczeń	10.527	9.141	8.359
zasiłek dla opiekunów			
liczba świadczeń	X	302	153

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce.

Od 2014 roku Ośrodek przyznawał zasiłek dla opiekunów osób niepełnosprawnych. Przysługuje on osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2012 r., poz. 1548) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W latach 2014-2015 GOPS przyznał odpowiednio 302 i 153 takie zasiłki na kwotę odpowiednio 155.255 i 78.693 zł.

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy (od 2013 roku) GOPS opłacał składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz zdrowotne. Liczba tych składek i ich wartość ulegały wahaniom (285 na kwotę 29.657 zł w 2013 r., 105 na kwotę 15.530 zł w 2014 r., 154 na kwotę 22.323 zł w 2015 r.).

Kolejną formę pomocy udzielanej przez Ośrodek stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2013-2015 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, zmniejszała się z roku na rok (z 20 w 2013 r. do 15 w 2015 r.), natomiast w latach 2014-2015 liczba wypłaconych świadczeń była niższa niż w 2013 roku (266 w 2013 r., 227 w 2014 r., 225 w 2015 r.). Jednocześnie liczba dłużników alimentacyjnych w gminie pozostawała na zbliżonym poziomie (16 w 2013 r., 13 w 2014 r., 14 w 2015 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2013-2015

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	20	18	15
liczba wypłaconych świadczeń	266	227	225
liczba dłużników alimentacyjnych	16	13	14
łączna kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	80.200	75.610	77.590

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce.

Pomoc społeczna polega również na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. W gminie Olszówka, poza Gminnym, Ośrodkiem Pomocy Społecznej nie funkcjonują inne podmioty

działające w obszarze pomocy społecznej. Mieszkańcy gminy mają natomiast możliwość korzystania z oferty instytucji wsparcia działających poza gminą. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Instytucje wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy

nazwa i adres instytucji oraz podmiot prowadzący	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kole, ul. Poniatowskiego 21, 62-600 Koło	Zakres oferowanych usług: realizacja zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Kategoria klienta: mieszkańcy powiatu – osoby niepełnosprawne, ofiary przemocy, rodziny zastępcze.
Dom Pomocy Społecznej w Kole, ul. Ks. Stanisława Poniatowskiego 21, 62-600 Koło.	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby w podeszłym wieku, niepełnosprawne ruchowo.
Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Małych Misjonarek Miłosierdzia w Kole, ul. Blizna 55, 62-200 Koło.	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby w podeszłym wieku, niepełnosprawne ruchowo.
Ośrodek Pomocy Bezdomnym w Kole, ul. Sosnowa 1, 62-600 Koło.	Zakres oferowanych usług: nocleg, posiłek, odzież, pomoc finansowa i socjalna. Kategoria klienta: osoby bezdomne.
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Kole, ul. PCK 8, 62-600 Koło.	Zakres oferowanych usług: diagnozowanie osób uzależnionych i współuzależnionych, prowadzenie terapii, wykonywanie specjalistycznych konsultacji, współpraca z instytucjami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień. Kategoria klienta: osoby uzależnione i współuzależnione.
Centrum Medyczne „Multimed” w Koninie, Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych, ul. Wojska Polskiego 33, 62-500 Konin.	Zakres oferowanych usług: diagnozowanie osób uzależnionych i współuzależnionych, prowadzenie terapii, wykonywanie specjalistycznych konsultacji; współpraca z instytucjami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień. Kategoria klienta: osoby uzależnione i współuzależnione.

Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień „Wikamed” w Kole , ul. Kolejowa 58, 62-600 Koło.	Zakres oferowanych usług: diagnozowanie pacjentów uzależnionych i współuzależnionych, prowadzenie terapii, wykonywanie specjalistycznych konsultacji, współpraca z instytucjami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień. Kategoria klienta: osoby uzależnione i współuzależnione.
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kole , ul. Kolejowa 13, 62-600 Koło.	Zakres oferowanych usług: pomoc psychologiczno-pedagogiczna i logopedyczna dzieciom i młodzieży oraz rodzicom i nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i edukacyjnych. Kategoria klienta: dzieci i młodzież oraz ich rodzice i nauczyciele.
Warsztat Terapii Zajęciowej w Kole , ul. Wojciechowskiego 21a, 62-600 Koło.	Zakres oferowanych usług: rehabilitacja społeczna, zawodowa i zdrowotna. Kategoria klienta: osoby niepełnosprawne.
Warsztat Terapii Zajęciowej w Paprotni , ul. Wrzosowa 10, 62-513 Paprotnia.	Zakres oferowanych usług: rehabilitacja społeczna, zawodowa i zdrowotna. Kategoria klienta: osoby niepełnosprawne.

Źródło danych: Starostwo Powiatowe i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kole.

12. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form jego aktywności. Pełnią istotną rolę nie tylko w konsolidacji społeczności lokalnej, organizacyjnym wzmacnianiu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Współpraca samorządu lokalnego z podmiotami należącymi do sektora pozarządowego nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, lecz również umożliwia istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

W gminie Olszówka funkcjonuje 35 organizacji pozarządowych, z czego większość stanowią Koła Gospodyń Wiejskich (20) i jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (11). Samorząd gminy posiada Program współpracy gminy Olszówka z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w oparciu o który ma

możliwość podejmowania z nimi współpracy w następujących formach finansowych i pozafinansowych:

- zlecanie realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a w zakresie przez nią nie objętym na podstawie uchwały Rady Gminy Olszówka, poprzez: powierzanie lub wspieranie wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie lub dofinansowanie ich realizacji,
- konsultowanie z organizacjami, odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji,
- tworzenie przez Wójta Gminy Olszówka wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym złożonych z przedstawicieli: organizacji pozarządowych, osób prawnych i jednostek organizacyjnych działających na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeśli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego, innych, wskazanych przez Wójta Gminy Olszówka.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego w gminie.

Tabela 14. Organizacje pozarządowe w gminie

lp.	nazwa i adres organizacji	charakterystyka działania
1.	Stowarzyszenie „Aktywni Razem”, Głębokie 86, 62-641 Głębokie.	Wspieranie i rozwój gminy Olszówka oraz poprawa warunków życia jej mieszkańców, propagowanie wiedzy, kultury, zdrowia, dobrych obyczajów oraz idei kształcenia się przez całe życie, inicjowanie i pomaganie w przedsięwzięciach edukacyjno-kulturalnych na rzecz dzieci, młodzieży, rodzin i osób starszych.
2.	Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły „Edukacja z Pasją”, Ponętów Górny Drugi 44, 62-641 Ponętów Górny Drugi.	Działalność w obszarze edukacji i wychowania.
3.	Gminny Klub Sportowy „GKS” Olszówka, 62-641 Olszówka.	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu.

4.	Uczniowski Klub Sportowy „Orzeł” Łubianka , Łubianka 21, 62-641 Łubianka.	
5.	Koło Gospodyń Wiejskich Dębowiczki , 62-641 Dębowiczki.	
6.	Koło Gospodyń Wiejskich Drzewce , 62-641 Drzewce.	
7.	Koło Gospodyń Wiejskich Głębokie , 62-641 Głębokie.	
8.	Koło Gospodyń Wiejskich Grabina , 62-641 Grabina.	
9.	Koło Gospodyń Wiejskich Hilarów – Umień , 62-641 Hilarów.	
10.	Koło Gospodyń Wiejskich Józefków – Tomaszew , 62-641 Józefków.	
11.	Koło Gospodyń Wiejskich Krzewata , 62-641 Krzewata.	
12.	Koło Gospodyń Wiejskich Łubianka , 62-641 Łubianka.	
13.	Koło Gospodyń Wiejskich Młynik , 62-641 Młynik.	
14.	Koło Gospodyń Wiejskich Mniewo , 62-641 Mniewo.	Działalność na rzecz aktywizacji i promowania kobiet w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym, podtrzymywanie tradycji lokalnych, promowanie zdrowego stylu życia i kuchni ludowej, organizacja życia mieszkańców wsi.
15.	Koło Gospodyń Wiejskich Nowa Wioska , 62-641 Nowa Wioska.	
16.	Koło Gospodyń Wiejskich Olszówka , 62-641 Olszówka.	
17.	Koło Gospodyń Wiejskich Ostrów , 62-641 Ostrów.	
18.	Koło Gospodyń Wiejskich Ponętów Górny Pierwszy , 62-641 Ponętów Górny Pierwszy.	
19.	Koło Gospodyń Wiejskich Ponętów Górny Drugi , 62-641 Ponętów Górny Drugi.	
20.	Koło Gospodyń Wiejskich Przybyszew , 62-641 Przybyszew.	
21.	Koło Gospodyń Wiejskich Tomaszew , 62-641 Tomaszew.	
22.	Koło Gospodyń Wiejskich Umień , 62-641 Umień.	
23.	Koło Gospodyń Wiejskich Zawadka , 62-641 Zawadka.	
24.	Koło Gospodyń Wiejskich Złota , 62-641 Złota.	

25.	Ochotnicza Straż Pożarna w Drzewcach , Drzewce 36, 62-641 Drzewce.	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom, uczestnictwo w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń, informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi, rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.
26.	Ochotnicza Straż Pożarna w Głębokim , 62-641 Głębokie.	
27.	Ochotnicza Straż Pożarna w Mniewie , Mniewo 30, 62-641 Mniewo.	
28.	Ochotnicza Straż Pożarna w Nowej Wiosce , 62-641 Nowa Wioska.	
29.	Ochotnicza Straż Pożarna w Ponętowie Górnym Pierwszym , 62-641 Ponętów Górny Pierwszy 13.	
30.	Ochotnicza Straż Pożarna w Przybyszewie , 62-641 Przybyszew.	
31.	Ochotnicza Straż Pożarna w Umieniu , 62-641 Umień.	
32.	Ochotnicza Straż Pożarna w Grabinie , 62-641 Grabina.	
33.	Ochotnicza Straż Pożarna w Olszówce , Olszówka 19, 62-641 Olszówka.	
34.	Ochotnicza Straż Pożarna w Ostrowie , 62-641 Ostrów.	
35.	Ochotnicza Straż Pożarna w Tomaszewie , 62-641 Tomaszew.	

Źródło danych: Urząd Gminy Olszówka oraz www.bazy.ngo.pl

13. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”

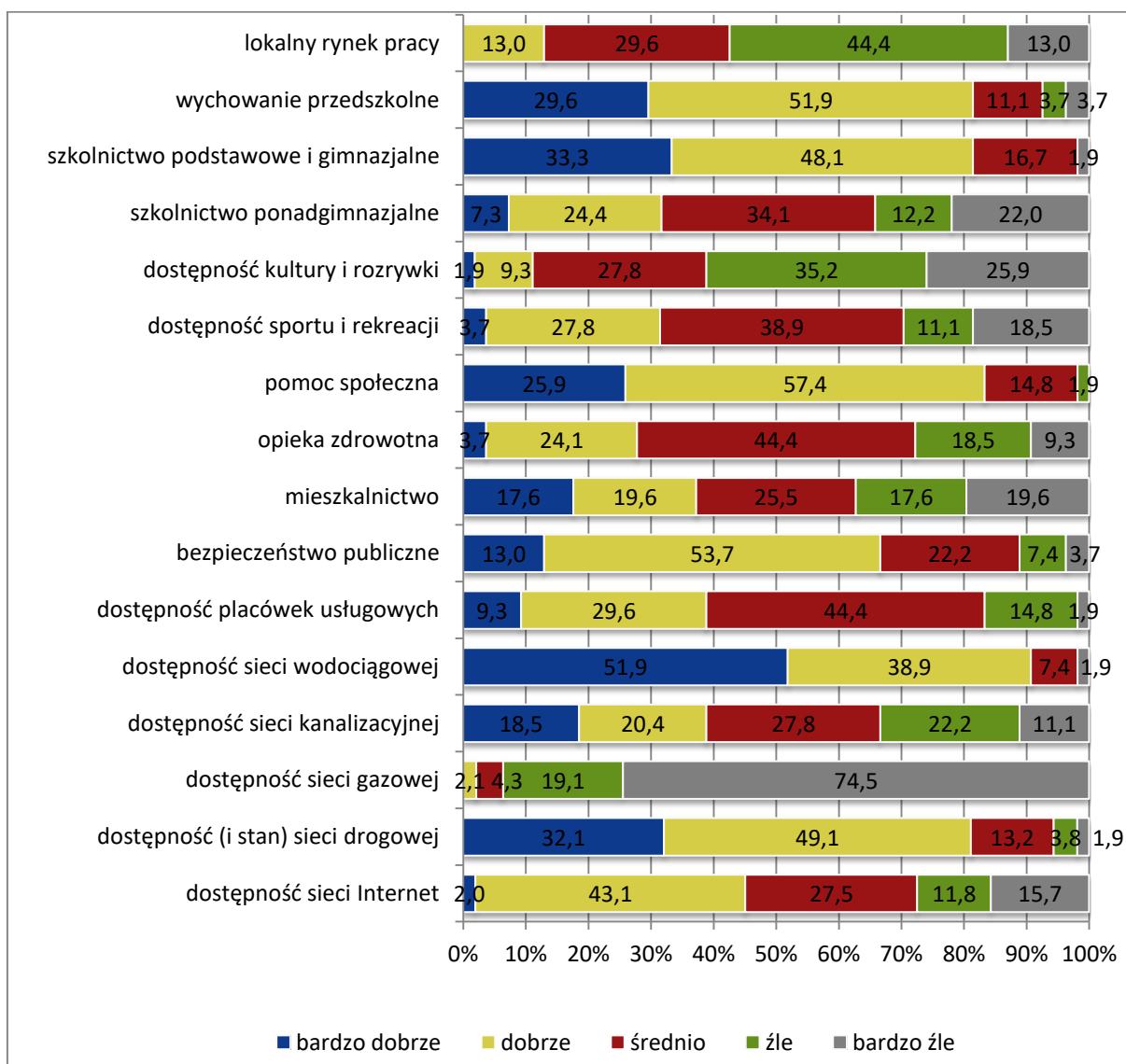
Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Olszówka posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Wójta Gminy, Sekretarza Gminy, Skarbnika Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy

społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 54 wypełnione anonimowo ankiety.

W pierwszym pytaniu poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o ocenę warunków życia w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 34. Warunki życia w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

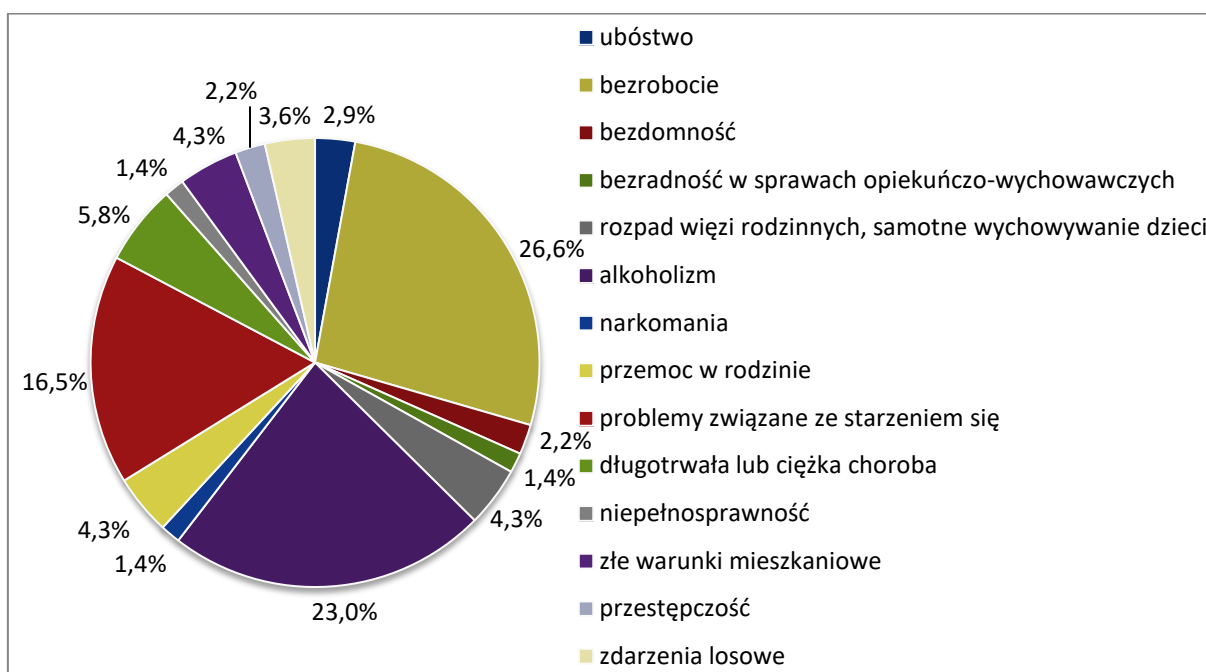
Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najwyżej ocenili dostęp do sieci wodociągowej (łącznie 90,8% ocen dobrych i bardzo dobrych), pomocy społecznej (w sumie 83,3% ocen dobrych i bardzo dobrych), wychowania przedszkolnego (łącznie 81,5% ocen dobrych i bardzo dobrych), szkolnictwa podstawowego

i gimnazjalnego (w sumie 81,4% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz dostępność (i stan) sieci drogowej (w sumie 81,2% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najniżej ankietowani ocenili dostępność sieci gazowej (łącznie 93,6% ocen złych i bardzo złych), kultury i rozrywki (w sumie 61,1% ocen złych i bardzo złych) oraz lokalny rynek pracy (łącznie 57,4% ocen złych i bardzo złych).

W kolejnym pytaniu zapytano badanych o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 35. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

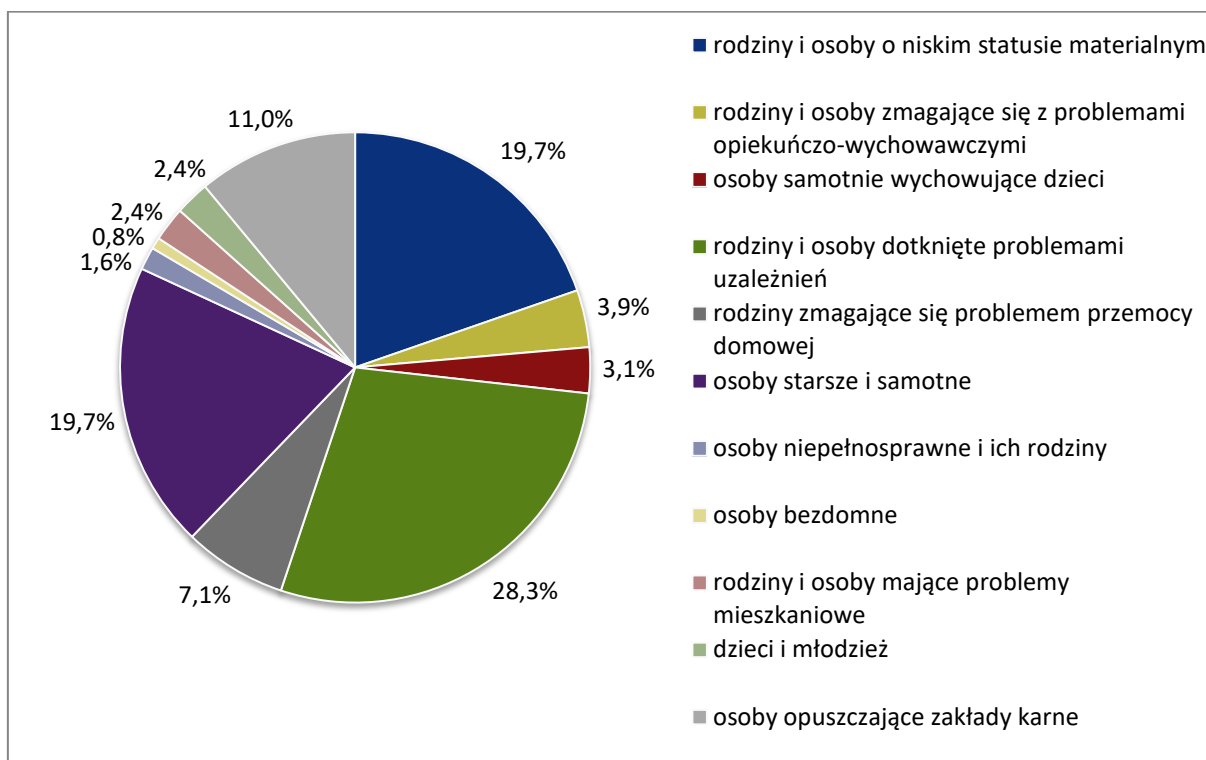

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy, respondenci zaliczyli bezrobocie (26,6%), alkoholizm (23%) oraz problemy związane ze starzeniem się (16,5%).

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowali identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 36. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

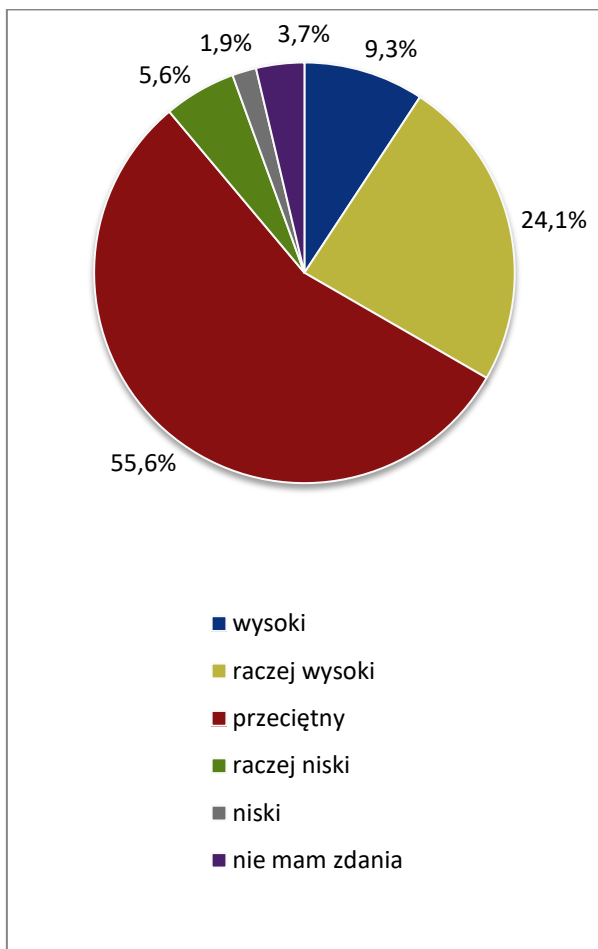

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

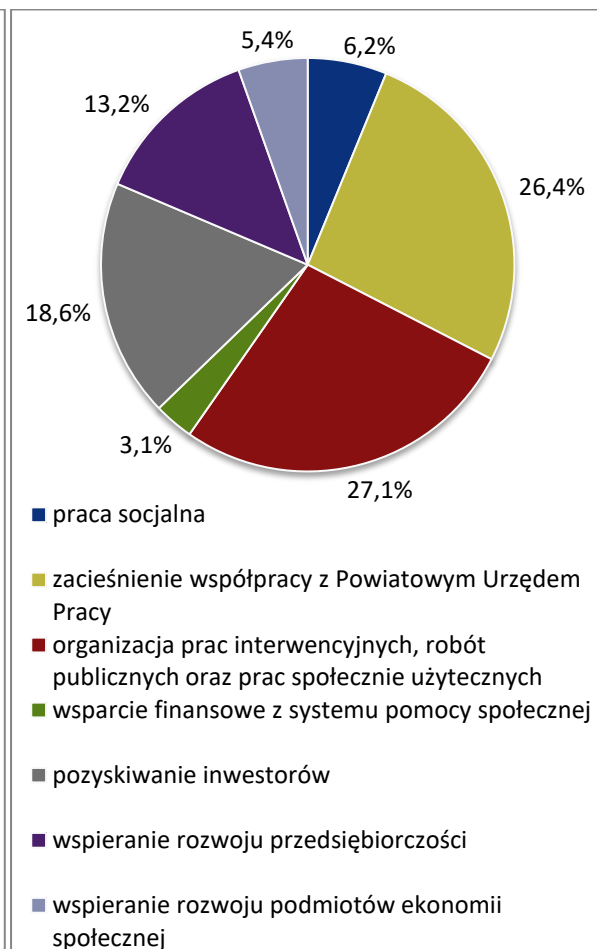
Najwięcej badanych stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (28,3%) oraz o niskim statusie materialnym oraz osoby starsze i samotne (po 19,7%). Zdaniem respondentów wykluczeniem społecznym zagrożone są także osoby opuszczające zakłady karne (11%).

W kolejnych pytaniach poproszono badanych o opinię na temat poziomu bezrobocia w gminie oraz wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób nim dotkniętych. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 37. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?

Wykres 38. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?

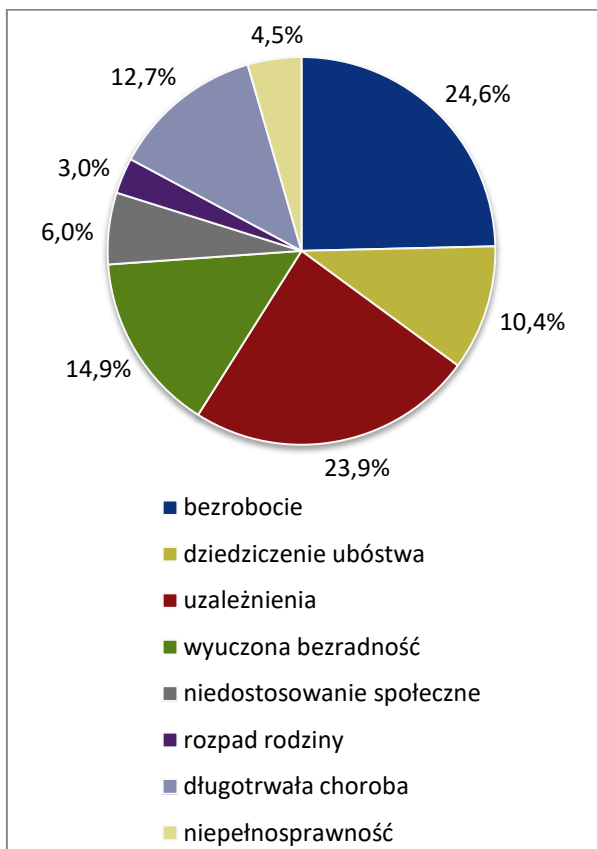
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii większości ankietowanych (55,6%) poziom bezrobocia w gminie jest przeciętny. Jednocześnie łącznie 33,4% badanych uznało go za raczej wysoki lub wysoki, a w sumie 7,5% za raczej niski lub niski.

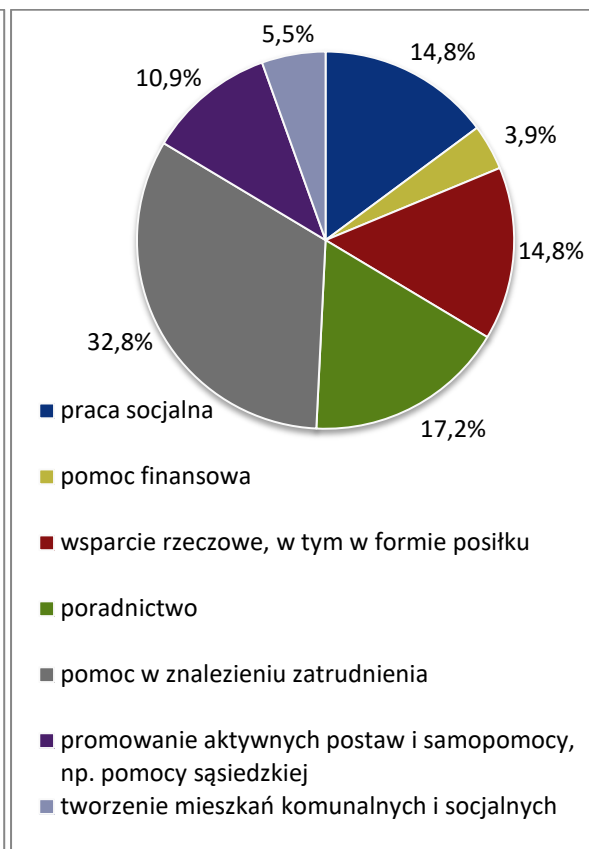
Wśród działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób pozostających bez pracy, respondenci najczęściej wymieniali: organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych (27,1%), zacieśnianie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w celu umożliwienia osobom bezrobotnym (poprzez świadczenie poradnictwa oraz organizowanie stażu, kursów i szkoleń) zdobycia doświadczenia zawodowego oraz podniesienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych (26,4%), pozyskiwanie inwestorów (18,6%) oraz wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (13,2%).

W odpowiedzi na następne pytania ankietowani wskazali przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy oraz przedstawili propozycje działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób nim dotkniętych. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 39. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?

Wykres 40. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?

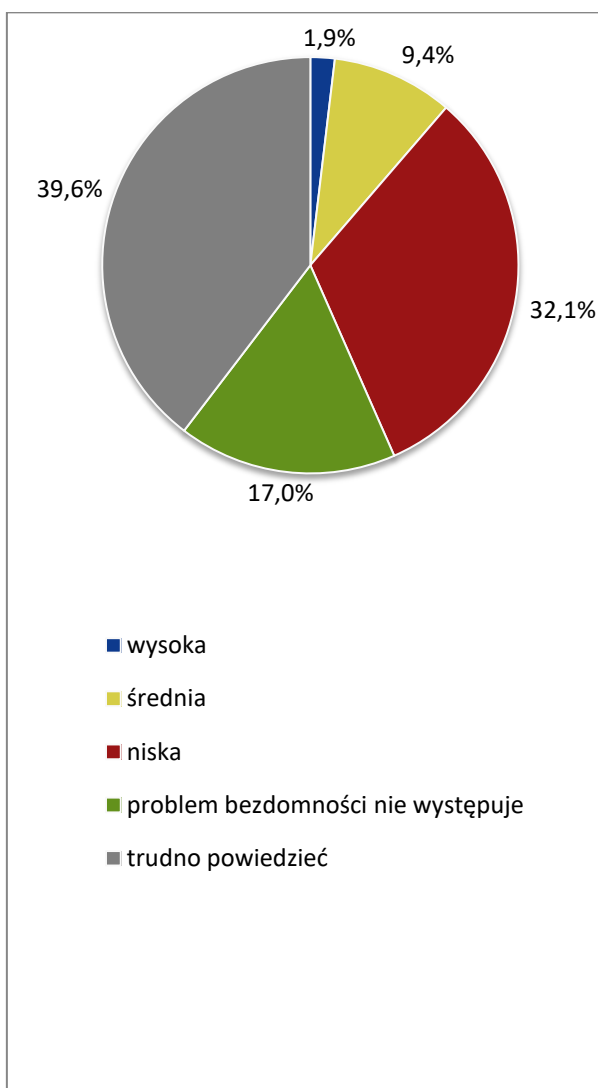
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wśród przyczyn popadania mieszkańców gminy w ubóstwo, ankietowani najczęściej wskazywali bezrobocie (24,6%) i uzależnienia (23,9%). Do ważnych powodów ubożenia ludności badani zaliczyli wyuczoną bezradność (14,9%), długotrwałą chorobę (12,7%) i niepełnosprawność (10,4%).

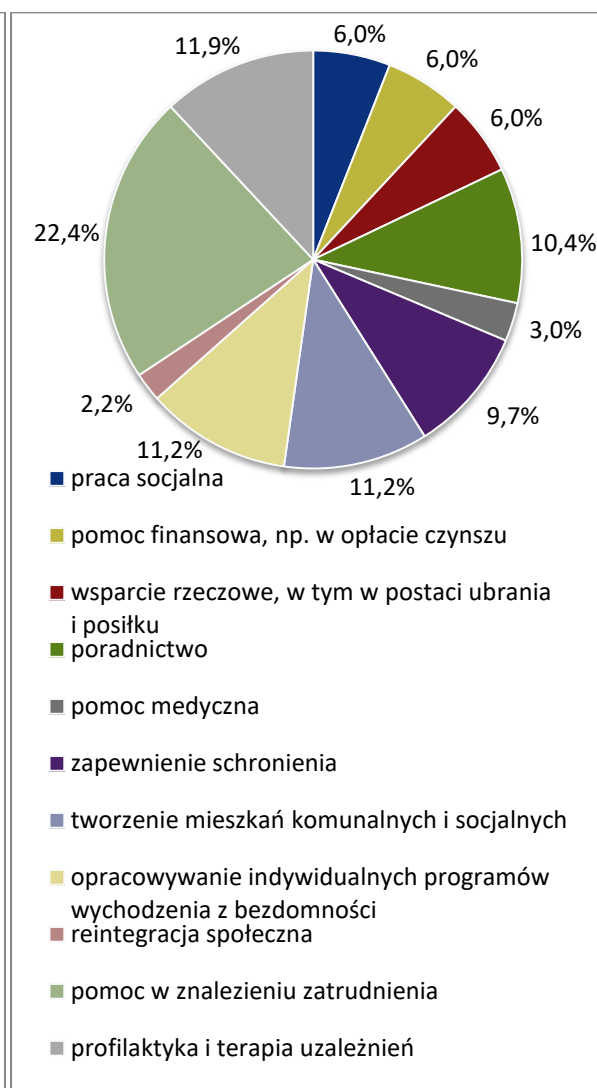
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać problemowi ubóstwa należałoby przede wszystkim udzielać pomocy w znalezieniu zatrudnienia (32,8%). Duże znaczenie przywiązywali również do poradnictwa (17,2%), prowadzenia pracy socjalnej, wsparcia rzeczowego, w tym w formie posiłku (po 14,8%) oraz promowania aktywnych postaw i samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej (10,9%).

W kolejnych pytaniach została podjęta kwestia bezdomności – poproszono badanych o opinię na temat skali tego problemu w gminie oraz wskazanie działań, które przyniosłyby największą skuteczność w jego zapobieganiu i rozwiązywaniu. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 41. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?

Wykres 42. Jakie działania byłby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?

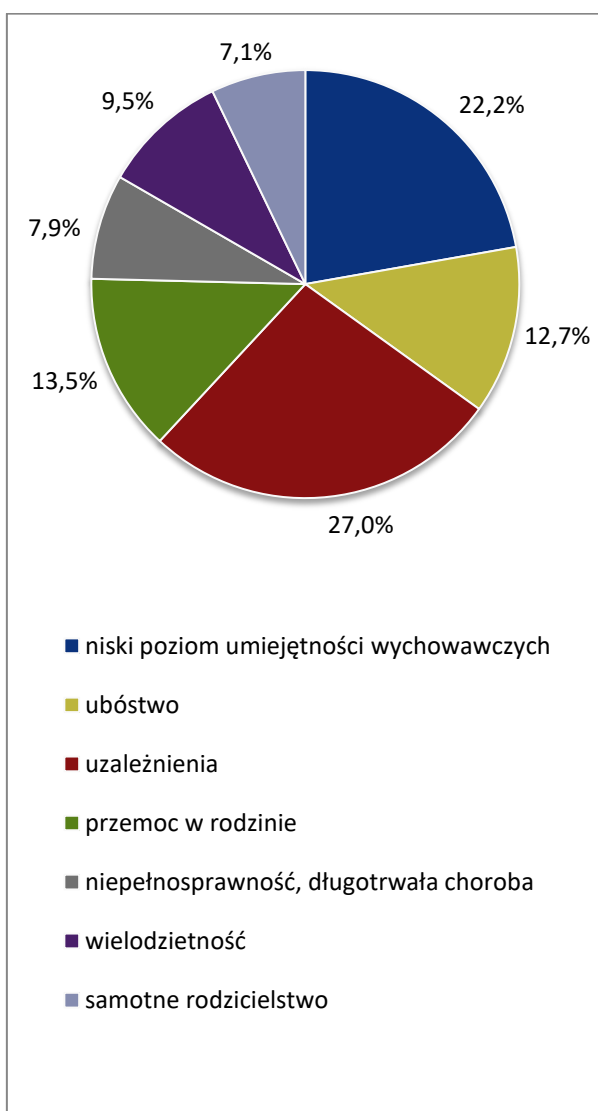
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej respondentów (39,6%) nie miało zdania na temat skali bezdomności w gminie. Wśród pozostałych, 32,1% badanych stwierdziło, że jest ona niska (32,1%), a 17% ankietowanych uznało, że problem bezdomności w gminie nie występuje.

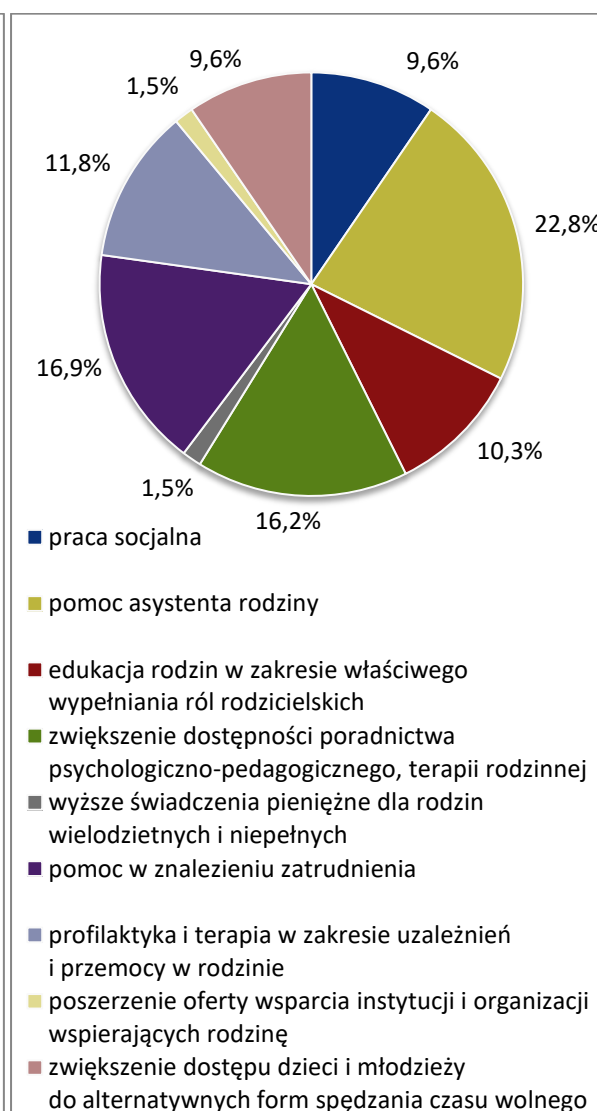
W opinii ankietowanych największe efekty w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności może przynieść udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (22,4%), a także prowadzenie profilaktyki i terapii uzależnień (11,9%) tworzenie mieszkań komunalnych i socjalnych, opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności (po 11,2%) oraz poradnictwo (10,4%).

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające poznać opinie respondentów na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 43. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie

Wykres 44. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?

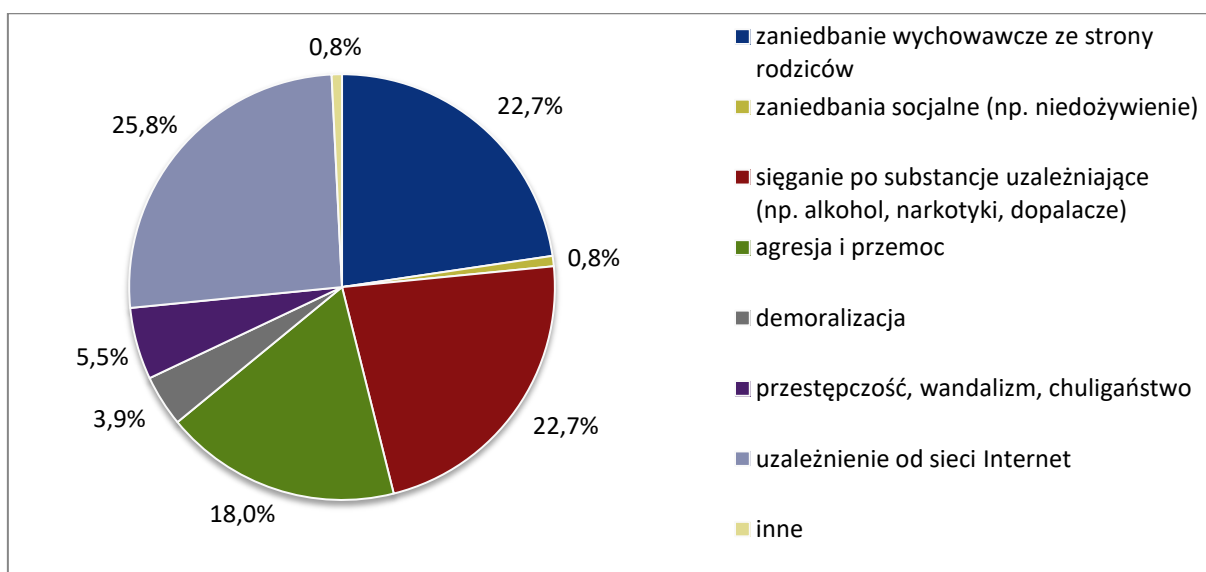
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie są uzależnienia (27%) oraz niski poziom umiejętności wychowawczych (22,2%), a także przemoc w rodzinie (13,5%) i ubóstwo (12,7%).

Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali zapewnienie pomocy ze strony asystenta rodziny (22,8%), udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (16,9%), zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego i terapii rodzinnej (16,2%), prowadzenie profilaktyki i terapii w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie (11,8%) oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich (10,3%).

W uzupełnieniu odpowiedzi na poprzednie pytania, ankietowani wskazali negatywne zjawiska, na jakie najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 45. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?

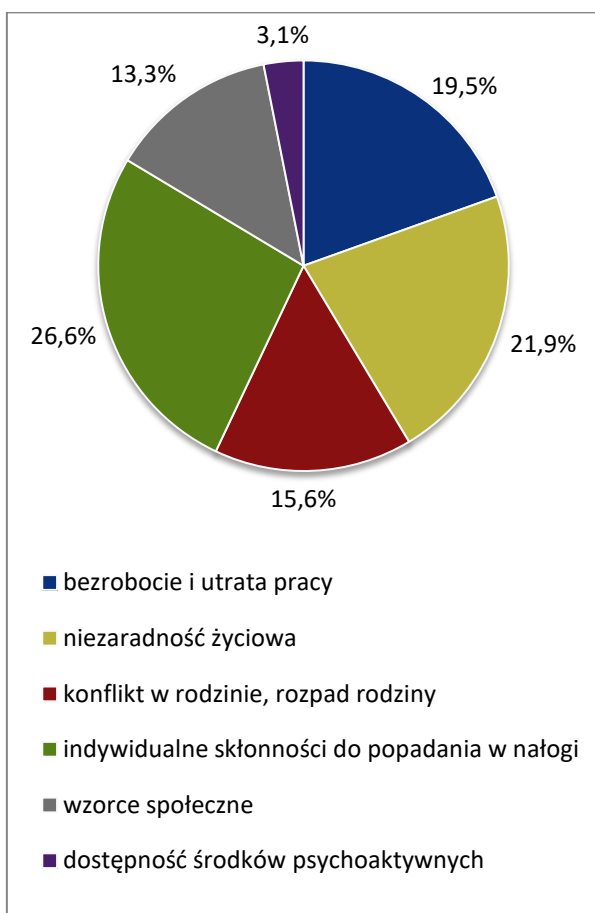

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

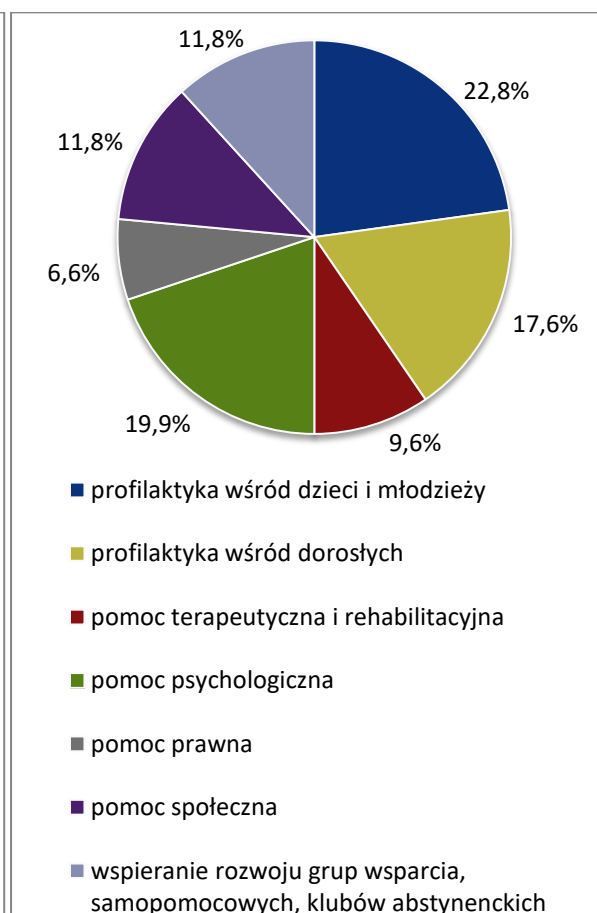
Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą: uzależnienie od sieci Internet (25,8%), zaniechania wychowawcze ze strony rodziców, sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki i dopalacze (po 22,7%) oraz agresja i przemoc (18%).

W następnych pytaniach poproszono respondentów o podanie przyczyn występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy oraz wskazanie działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób i rodzin nim dotkniętych. Odpowiedzi w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 46. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy

Wykres 47. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

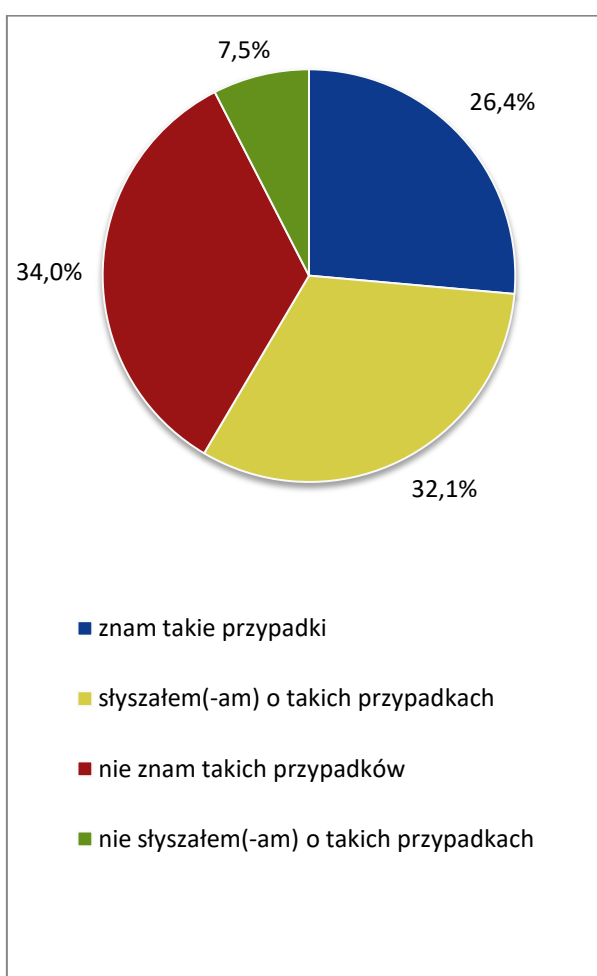
Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy badani zaliczyli indywidualne skłonności do popadania w nałogi (26,6%), niezaradność życiową (21,9%), bezrobocie i utratę pracy (19,5%), konflikt w rodzinie i rozpad rodziny (15,6%) oraz wzorce społeczne (13,3%).

Zdaniem respondentów, podejmując działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, należy przede wszystkim skupić się na prowadzeniu profilaktyki wśród dzieci

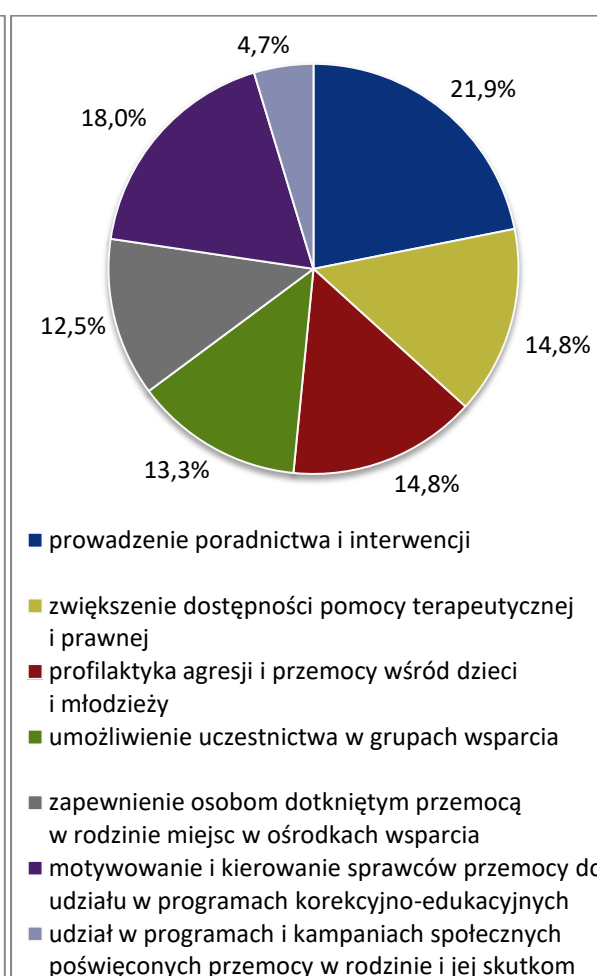
i młodzieży (22,8%) oraz dorosłych (17,6%), a także zapewnieniu dostępu do pomocy psychologicznej (19,9%).

Następnie zapytano badanych o znajomość przypadków występowania problemu, który niejednokrotnie ma swoje źródło w uzależnieniach, tj. przemocy w rodzinie, oraz poproszono o przedstawienie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z tym zjawiskiem. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 48. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie

Wykres 49. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

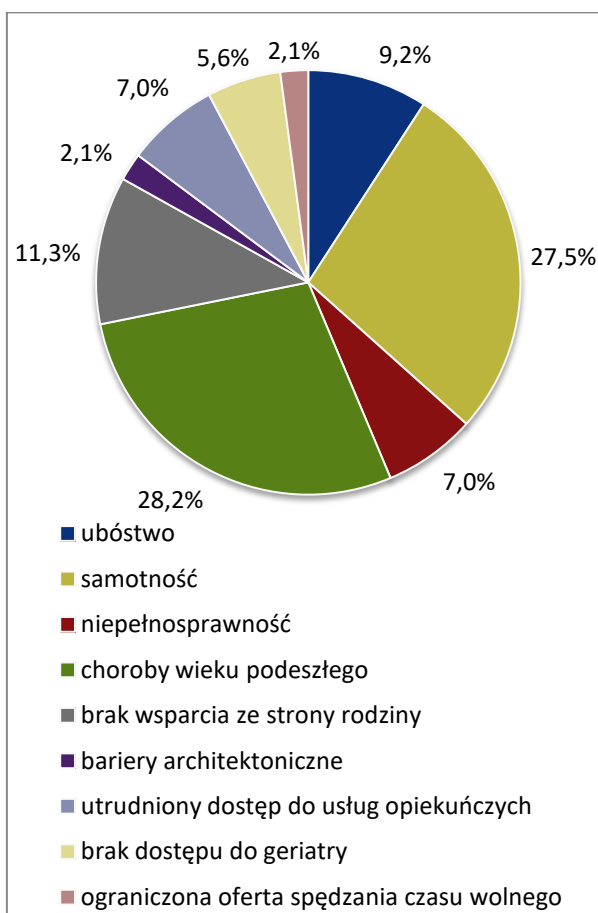
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Większość ankietowanych (łącznie 58,5%) stwierdziła, że słyszała o przypadkach występowania przemocy w rodzinie w gminie bądź je zna. Odmiennego zdania było w sumie 41,5% badanych.

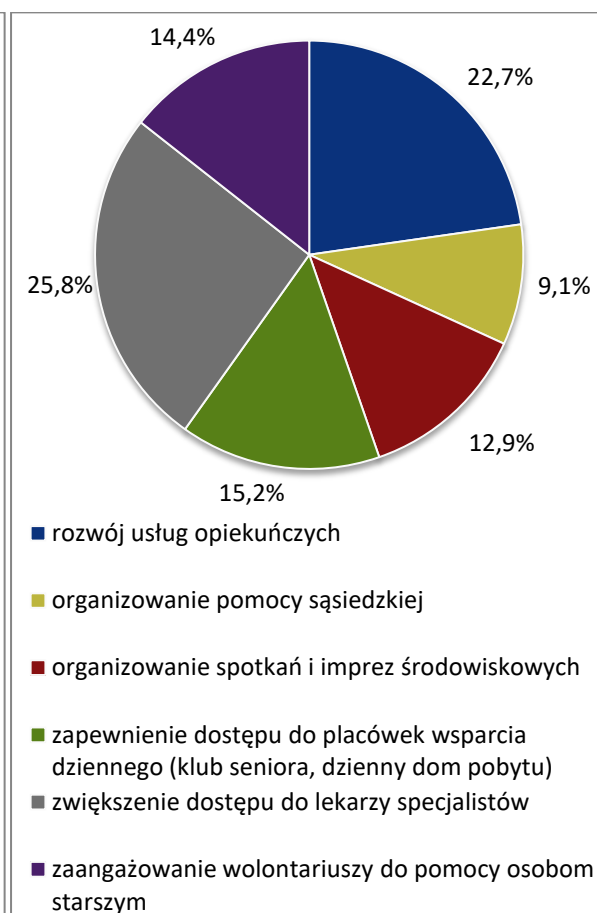
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim prowadzić poradnictwo i podejmować interwencje (21,9%), motywować i kierować sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych (18%), zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i prawnej oraz prowadzić profilaktykę agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży (po 14,8%).

Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła problemów, z jakimi najczęściej zmagają się osoby starsze w gminie, oraz działań, których wdrożenie przyczyniłoby się do poprawy ich sytuacji. Udzielone przez badanych odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 50. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy

Wykres 51. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?

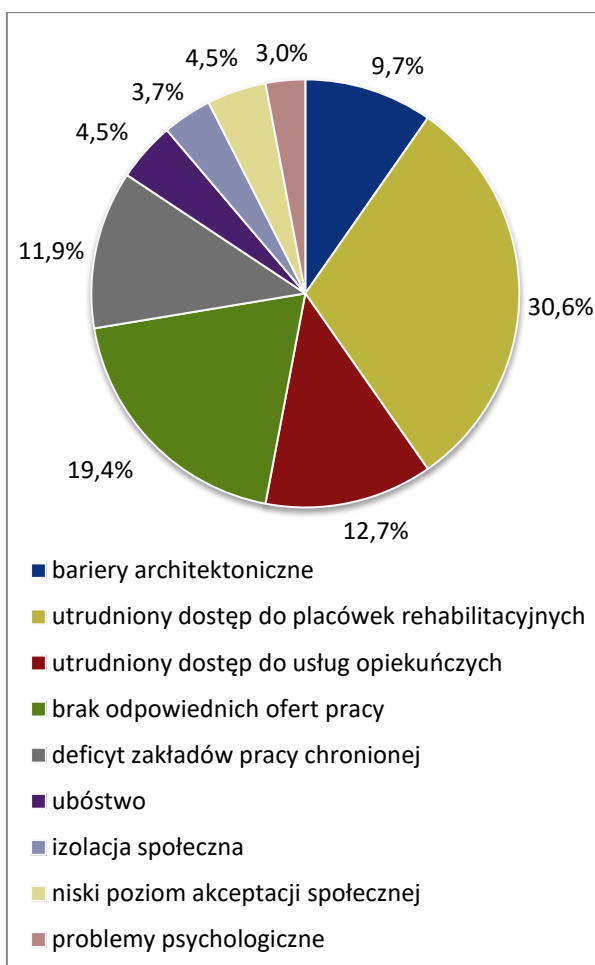
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii osób ankietowanych, problemami, które najczęściej dotykają seniorów w gminie, są: choroby wieku podeszłego (28,2%) i samotność (27,5%), a także brak wsparcia ze strony rodziny (11,3%).

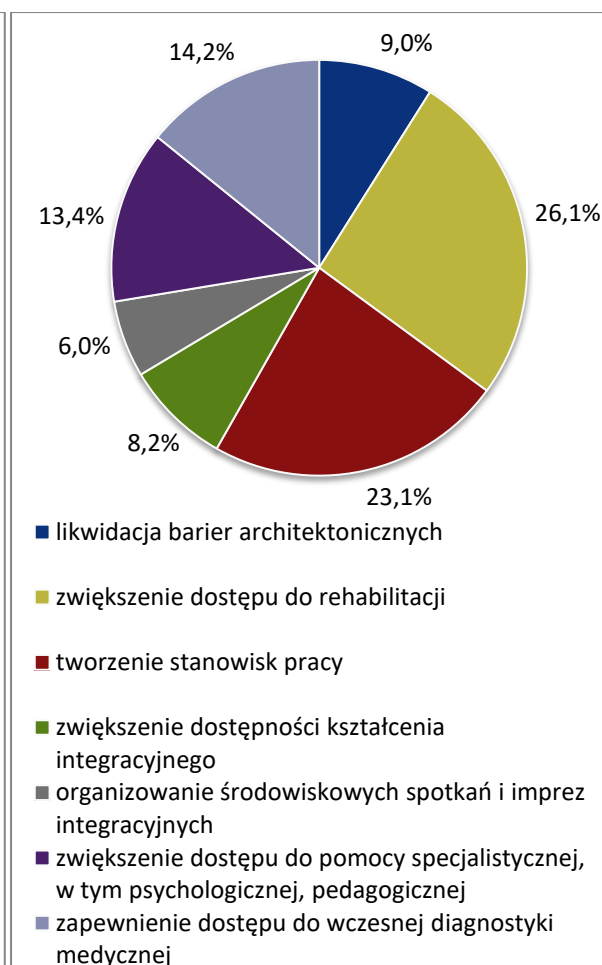
Do działań, których realizacja mogłaby się przyczynić do poprawy sytuacji seniorów w gminie, respondenci najczęściej zaliczali: zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (25,8%), rozwijanie usług opiekuńczych (22,7%), zapewnienie szerszego dostępu do placówek wsparcia dziennego (klub seniora, dzienny dom pobytu; 15,2%), zaangażowanie wolontariuszy do pomocy osobom starszym (14,4%) oraz organizowanie pomocy sąsiedzkiej (12,9%).

W odpowiedzi na kolejne pytania ankietowani identyfikowali problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne w gminie, oraz wskazywali działania, których podjęcie pozwoliłoby na pełniejszy ich udział w życiu społecznym. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 52. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy

Wykres 53. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?

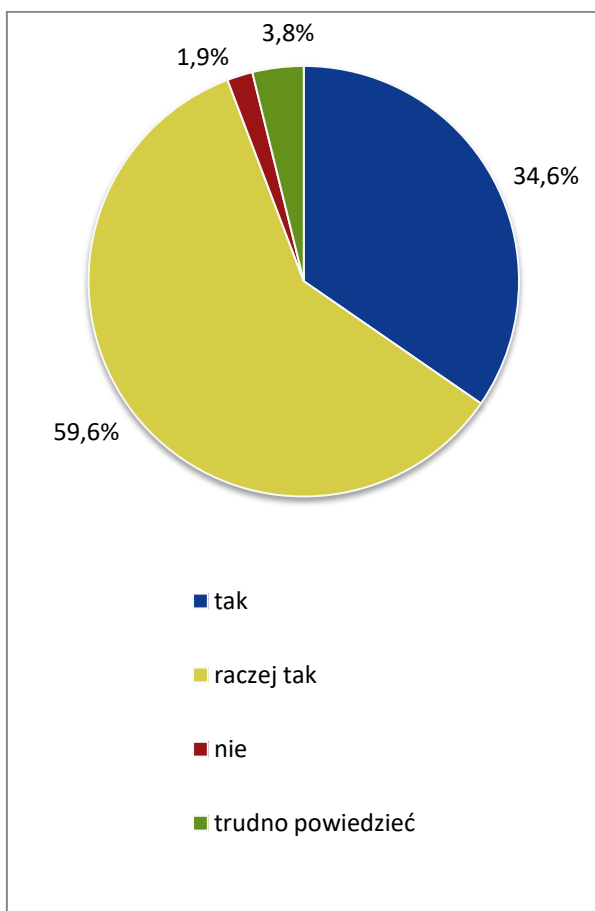
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według badanych problemami, z którymi najczęściej zmagają się osoby dotknięte niepełnosprawnością z gminy, są: utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (30,6%), brak odpowiednich ofert pracy (19,4%), utrudniony dostęp do usług opiekuńczych (12,7%) oraz deficyt zakładów pracy chronionej (11,9%).

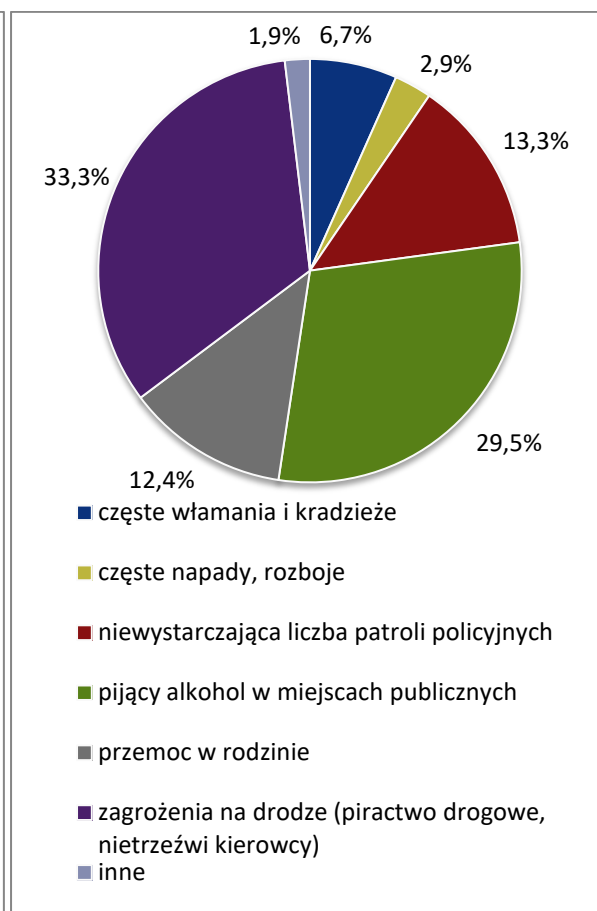
W opinii ankietowanych, działania, które umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym, powinny skupiać się na zwiększeniu dostępu do rehabilitacji (26,1%), tworzeniu stanowisk pracy (23,1%), zapewnieniu dostępu do wczesnej diagnostyki medycznej (14,2%) oraz zwiększeniu dostępu do pomocy specjalistycznej, w tym psychologicznej, pedagogicznej (13,4%).

W ostatnich pytaniach podjęto temat stanu bezpieczeństwa w gminie – poczucia bezpieczeństwa, przyczyn jego braku oraz działań, które wpłynęłyby na jego zwiększenie. Szczegóły w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 54. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?

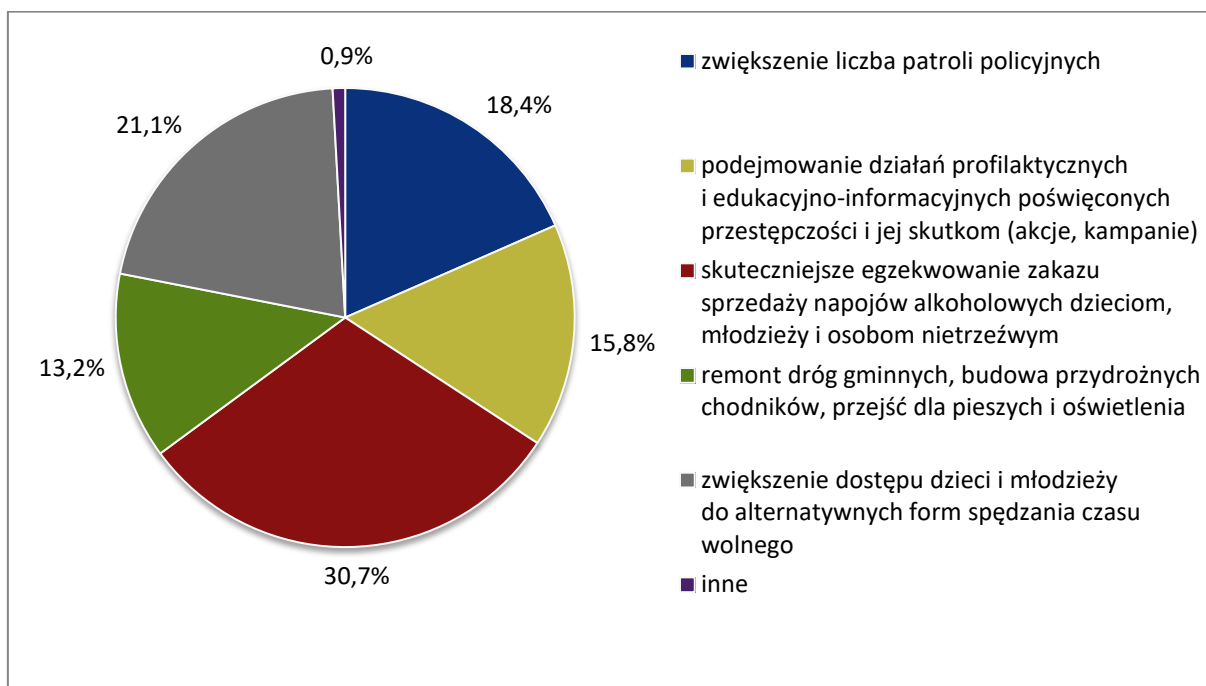

Wykres 55. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wykres 56. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość badanych (łącznie 94,2%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie bądź bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odmiennego zdania było jedynie 1,9% ankietowanych.

Wśród przyczyn braku bezpieczeństwa respondenci najczęściej wskazywali zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy; 33,3%), osoby pijące alkohol w miejscach publicznych (29,5%), niewystarczającą liczbę patroli policyjnych (13,3%) oraz przemoc w rodzinie (12,4%).

Zdaniem ankietowanych na poprawę bezpieczeństwa publicznego w gminie w największym stopniu wpłynęłyby takie działania, jak: skuteczniejsze egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom nietrzeźwym (30,7%), zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (21,1%), zwiększenie liczby patroli policyjnych (18,4%), podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie; 15,8%) oraz remont dróg gminnych, budowa przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia (13,2%).

14. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Na potrzeby niniejszego dokumentu analiza została przeprowadzona w następujących obszarach: 1. Bezrobocie, ubóstwo i bezdomność, 2. Rodzina, dzieci i młodzież, 3. Uzależnienia i przemoc w rodzinie, 4. Starość i niepełnosprawność, 5. Kapitał społeczny i aktywność obywatelska.

Obszar: Bezrobocie, ubóstwo i bezdomność

Mocne strony	Słabe strony
▪ dobre położenie komunikacyjne gminy, wzdłuż drogi Warszawa – Poznań ▪ posiadanie przez gminę strategii rozwoju ▪ dziedzictwo oraz tradycje historyczne i kulturowe podtrzymywane lokalnie ▪ pozyskiwanie środków unijnych na rozwój gminy ▪ brak przemysłu mającego szczególnie uciążliwy charakter dla środowiska i życia mieszkańców gminy ▪ przynależność gminy do Lokalnej Grupy Działania „Solna Dolina” ▪ zachęcanie inwestorów do tworzenia w gminie nowych miejsc pracy (przygotowywanie terenów pod inwestycje) ▪ duża liczba małych przedsiębiorców ▪ upowszechnianie ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach	▪ ubogi rynek pracy w gminie; zbyt mała liczba miejsc pracy ▪ ograniczone możliwości zatrudnienia w gminie poza rolnictwem ▪ problem bezrobocia, zwłaszcza długotrwałego ▪ rosnąca liczba osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem ▪ niski poziom wynagrodzeń ▪ zatrudnienie na „czarno” ▪ niskie wykształcenie osób bezrobotnych ▪ rosnące koszty utrzymania ▪ odpływ wykwalifikowanej kadry ▪ brak gospodarstw agroturystycznych ▪ niewystarczająco rozwinięta infrastruktura turystyczna w gminie ▪ zbyt niska skuteczność działań na rzecz ograniczenia bezrobocia w gminie ▪ niewielka skala działań służących pozyskaniu środków finansowych z funduszy zewnętrznych

▪ niewielka skala bezdomności w gminie, diagnozowanie zjawiska, informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach i dostępnych formach pomocy oraz zapewnianie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych	na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) ▪ brak jadłodajni ▪ deficyt mieszkań socjalnych i komunalnych ▪ deficyt podmiotów ekonomii społecznej w gminie
Szanse	Zagrożenie
▪ zmniejszenie bezrobocia ▪ tworzenie nowych miejsc pracy ▪ rozwój firm działających na terenie inicjatywy Stowarzyszenia „Solna Dolina” ▪ coraz większy wachlarz ofert pracy i szkoleń umożliwiających podniesienie kwalifikacji zawodowych ▪ wzrost aktywności osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy ▪ wzrost poziomu wykształcenia ludności ▪ wzrost poziomu pracy minimalnej ▪ nawiązanie współpracy z sąsiednimi gminami w celu skuteczniejszego przeciwdziałania bezrobociu ▪ rozwój ekologicznego rolnictwa; wspieranie tworzenia małych gospodarstw ekologicznych ▪ rozwój turystyki, w tym agroturystyki ▪ dostępność środków zewnętrznych (unijnych) na rozpoczęcie działalności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości ▪ możliwość pozyskiwania środków finansowych na przeciwdziałanie bezrobociu z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) ▪ dostęp do europejskich rynków pracy ▪ udział i realizacja programów na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu	▪ występowanie zjawisk dziedziczenia bezrobocia i ubóstwa ▪ ograniczony potencjał inwestorów w regionie ▪ mała atrakcyjność gminy pod względem terenów do uprawiania turystyki i rekreacji ▪ niski poziom mobilności zawodowej wśród osób długotrwale bezrobotnych ▪ ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież ▪ migracja zarobkowa osób w wieku produkcyjnym, w tym ludzi młodych i wykształconych, do większych ośrodków ▪ spadek opłacalności produkcji rolnej ▪ wysokie koszty dla firm utrzymania pracownika ▪ wysokie składki ZUS dla osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą ▪ wysokie koszty pracy ▪ brak środków na budownictwo socjalne ▪ mały potencjał organizacji pozarządowych działających w regionie na rzecz osób bezrobotnych i bezdomnych

- społeczna akceptacja osób bezdomnych; zmiana w postrzeganiu bezdomności; dopuszczanie istnienia przyczyn problemu niezależnych od osoby bezdomnej

Obszar: Rodzina, dzieci i młodzież

Mocne strony	Słabe strony
▪ wykwalifikowana kadra GOPS-u udzielająca rodzinom wsparcia ▪ zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny ▪ dostępność pomocy prawnej w Punkcie Konsultacyjnym ▪ funkcjonowanie w gminie punktów przedszkolnych dla dzieci w wieku 3-5 lat ▪ dostateczny dostęp w gminie do szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego ▪ dostępność wsparcia ze strony pedagoga szkolnego ▪ aktywna działalność szkół oraz wysoki stopień ich utrzymania ▪ dożywianie dzieci w szkołach w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” ▪ organizowanie pozalekcyjnych zajęć edukacyjnych i sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży ▪ dowóz dzieci niepełnosprawnych na zajęcia rehabilitacyjne, edukacyjne i integracyjne ▪ aktywna działalność Biblioteki Publicznej w Łubiance oraz jej filii w Głębokiem, drużyny harcerskiej i świetlic wiejskich ▪ organizowanie i sponsorowanie przez gminę imprez kulturalnych ▪ dostępność w gminie boisk sportowych, placów zabaw dla dzieci, siłowni na świeżym powietrzu, świetlic wiejskich, remiz	▪ nieodpowiednie warunki do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej ▪ niewystarczający dostęp rodzin do poradnictwa specjalistycznego ▪ brak w gminie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci ▪ brak możliwości kontynuowania w gminie nauki na poziomie ponadgimnazjalnym ▪ brak w gminie domu kultury i animatora kultury ▪ brak aktywnych i zorganizowanych form spędzania czasu wolnego, w szczególności dla dzieci i młodzieży ▪ niewystarczający dostęp w gminie do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży ▪ ograniczona oferta oświatowo-kulturalna dla mieszkańców gminy ▪ niewystarczająco rozwinięta infrastruktura rekreacyjno-sportowa (np. obiekty sportowe, ścieżki rowerowe) ▪ brak w gminie mieszkań socjalnych ▪ niedostateczny dostęp do opieki medycznej w gminie, w tym specjalistycznej ▪ niski poziom koordynacji działań instytucji i organizacji wspierających rodziny, dzieci i młodzież ▪ ograniczona współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży ▪ niewielka liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży

▪ aktywna działalność Klubu Sportowego ▪ istnienie w gminie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży, w tym klubów sportowych)	
Szanse	Zagrożenia
▪ wzrost znaczenia rodziny jako wartości; dalsze promowanie wartości rodzinnych ▪ zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego ▪ dalsze wsparcie ze strony asystenta rodziny ▪ zwiększenie dostępności oferty spędzania czasu wolnego, w tym poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych ▪ rozwijanie sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży ▪ rozbudowa i modernizacja obiektów sportowych ▪ udział w programach i projektach skierowanych do rodzin, dzieci i młodzieży; możliwość pozyskania na nie środków zewnętrznych ▪ wzmacnianie polityki prorodzinnej państwa (m.in. program 500+) ▪ rozwój sektora pozarządowego działającego na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży; podejmowanie współpracy z należącymi do niego organizacjami ▪ wzrost atrakcyjności obszarów wiejskich w aspekcie zamieszkania, wypoczynku i rekreacji	▪ zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców; brak odpowiednich wzorców ▪ zjawisko eurosieroctwa ▪ osłabienie więzi rodzinnych i rozpad rodzin ▪ rozwój patologii społecznych ▪ długotrwałe uzależnienie rodzin od pomocy społecznej ▪ zwiększająca się liczba dzieci i młodzieży z zaburzeniami emocjonalnymi i zachowania ▪ rosnące wśród dzieci i młodzieży zagrożenie uzależnieniem od sieci Internet, portali społecznościowych, komputera ▪ dalszy odpływ ludzi młodych, wykształconych do większych jednostek ▪ zbyt mały potencjał organizacji pozarządowych działających w regionie na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży

Obszar: Uzależnienia i przemoc w rodzinie

Mocne strony	Słabe strony
▪ umożliwianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie skorzystania z pomocy psychospołecznej i prawnej	▪ niedostateczny dostęp rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie do wsparcia terapeutycznego i rehabilitacyjnego

▪ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ podejmowanie działań przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespół Interdyscyplinarny ▪ funkcjonowanie w gminie Punktu Konsultacyjnego (terapeuta uzależnień, prawnik) ▪ wdrażanie procedury „Niebieskie Karty” ▪ podejmowanie wśród dzieci i młodzieży, rodziców oraz sprzedawców napojów alkoholowych działań profilaktycznych, informacyjnych, edukacyjnych i szkoleniowych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie	▪ deficyt specjalistów w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie ▪ brak zaangażowania służby zdrowia w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie ▪ niewystarczająca działalność profilaktyczna, informacyjna, edukacyjna i szkoleniowa w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie ▪ brak w gminie grup wsparcia dla osób uzależnionych i dotkniętych przemocą w rodzinie ▪ ograniczona współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie
Szanse	Zagrożenia
▪ zwiększająca się świadomość społeczna, w tym dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli, na temat problemów uzależnień i przemocy w rodzinie ▪ kontynuowanie i zintensyfikowanie działań profilaktycznych ▪ podnoszenie kwalifikacji przez kadrę pracującą z osobami uzależnionymi i dotkniętymi problemem przemocy w rodzinie ▪ utworzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych i dotkniętych przemocą w rodzinie ▪ zwiększenie dostępności programów profilaktycznych i korekcyjno-edukacyjnych ▪ możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie ▪ niezwiększająca się liczba osób wymagających z powodu przemocy w rodzinie podjęcia działań	▪ zwiększający się poziom nadużywania alkoholu ▪ relatywnie niska liczba osób wyleczonych z uzależnień; długi okres oczekiwania na leczenie w ośrodkach leczenia uzależnień ▪ coraz większa dostępność alkoholu i innych środków psychoaktywnych ▪ przejmowanie negatywnych wzorców dotyczących spożywania alkoholu ▪ obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej ▪ szkody społeczne i ekonomiczne związane z nadużywaniem alkoholu ▪ zwiększająca się liczba osób wymagających interwencji z powodu przemocy w rodzinie ▪ bezkarność części sprawców przemocy w rodzinie ▪ nieprecyzyjne rozwiązania prawne (np. w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie)

interdyscyplinarnych, umieszczenia w ośrodkach wsparcia oraz objęcia działaniami korekcyjno-edukacyjnymi	▪ niechęć do ujawniania przypadków przemocy w rodzinie ▪ niewielki potencjał organizacji pozarządowych działających w regionie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie
--	---

Obszar: Starość i niepełnosprawność

Mocne strony	Słabe strony
▪ informowanie osób starszych i niepełnosprawnych o przysługujących im prawach i dostępnych formach pomocy ▪ upowszechnianie wiedzy na temat procesu starzenia się i jego konsekwencji (profilaktyka starzenia się) ▪ organizowanie w gminie usług opiekuńczych ▪ aktywna działalność Klubu Seniora w Głębokiem ▪ promowanie różnych form aktywności i osiągnięć osób starszych ▪ likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych oraz w budynkach użyteczności publicznej ▪ upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy i informacji o wolnych miejscach pracy	▪ niewystarczająca opieka i wsparcie dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych ▪ brak specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ▪ brak w gminie grup wsparcia i placówek wsparcia dziennego działających na rzecz osób niepełnosprawnych ▪ ograniczona działalność prozdrowotna wśród osób starszych ▪ brak aktywnych i zorganizowanych form spędzania czasu wolnego dla osób starszych ▪ ograniczony dostęp do rehabilitacji i specjalistycznej opieki lekarskiej w gminie, w tym do opieki geriatrycznej ▪ ograniczone możliwości kontynuowania przez osoby starsze aktywności zawodowej; brak dla nich ofert pracy ▪ niewielki odsetek osób niepełnosprawnych wśród osób pracujących ▪ ograniczony dostęp do kształcenia integracyjnego w gminie ▪ nieodpowiadająca potrzebom osób starszych i niepełnosprawnych infrastruktura techniczna w gminie ▪ istnienie w gminie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie

	▪ ograniczona współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych ▪ deficyt w gminie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu
Szanse	Zagrożenia
▪ dobra dostępność domów pomocy społecznej; funkcjonowanie DPS-ów w Kole ▪ dostosowanie standardów opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi do wymogów Unii Europejskiej ▪ zwiększenie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych, m.in. w ramach organizacji pozarządowych ▪ możliwość pozyskania ze źródeł zewnętrznych, w tym z Europejskiego Funduszu Społecznego, środków finansowych na wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych ▪ organizowanie przedsięwzięć środowiskowych na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych ▪ dalsze dofinansowywanie likwidacji barier architektonicznych oraz tworzenie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych ▪ podejmowanie działań edukacyjno-informacyjnych na temat problemów i potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych ▪ postęp w medycynie mogący przyczynić się do poprawy sytuacji zdrowotnej osób starszych i niepełnosprawnych ▪ autorytet osób starszych dla młodszych pokoleń ▪ wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych ▪ rozwój sektora pozarządowego i wolontariatu działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	▪ zwiększająca się liczba osób starszych i niepełnosprawnych w gminie ▪ wzrost liczby osób wymagających usług opiekuńczych i skierowania do DPS-u ▪ ograniczone możliwości uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny ▪ niezadowalający poziom życia, samotność i izolacja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych ▪ niewielki udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych ▪ osłabienie więzi rodzinnych, a tym samym funkcji opiekuńczych nad osobami starszymi ▪ marginalizowanie problemów i potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych ▪ postrzeganie osoby starszej jako osoby schorowanej ▪ różnice kulturowe pomiędzy pokoleniami ▪ wciąż niski poziom kwalifikacji wśród osób niepełnosprawnych ▪ występowanie zjawiska migracji osób młodych do większych jednostek administracyjnych ▪ mały potencjał organizacji pozarządowych działających w regionie na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych

Obszar: Kapitał społeczny i aktywność obywatelska

Mocne strony	Słabe strony
▪ dobrze wykwalifikowana, stabilna, stale podnosząca kwalifikacje kadra zatrudniona w GOPS-ie ▪ bieżący kontakt pracowników GOPS-u z rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej ▪ zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny ▪ znajomość lokalnego środowiska i jego potrzeb ▪ dobrze zdiagnozowane niektóre obszary problemowe w gminie ▪ informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia ▪ odpowiednia jakość obsługi klienta systemu pomocy społecznej ▪ otwarcie kadry GOPS-u na nowe doświadczenia i wiedzę ▪ umiejętne gospodarowanie przez GOPS posiadanymi środkami ▪ współpraca między jednostkami pomocy społecznej ▪ współpraca GOPS-u z władzami i instytucjami lokalnymi oraz z sołtysami, radnymi ▪ aktywna działalność kół gospodyń wiejskich, jednostek ochotniczej straży pożarnej, klubu seniora i klubu sportowego ▪ przedsiębiorczość i zaradność mieszkańców gminy ▪ współpraca gminy ze Stowarzyszeniem „Solna Dolina” ▪ podejmowanie współpracy z przedstawicielami kościoła ▪ dobra współpraca gminy z Policją	▪ nieodpowiednia liczba pracowników socjalnych ▪ brak pełnej diagnozy niektórych problemów społecznych występujących w gminie ▪ doraźne działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych ▪ niedostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej w gminie ▪ brak działań służących pozyskaniu środków finansowych z funduszy zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej ▪ niska efektywność współpracy pomiędzy podmiotami działającymi w gminie ▪ niewielki potencjał organizacji pozarządowych działających w gminie w obszarze polityki społecznej ▪ ograniczona współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej ▪ brak wolontariatu w gminie ▪ niski poziom integracji i aktywności społecznej w gminie; niewielkie zainteresowanie działalnością społeczną wśród mieszkańców ▪ niski poziom zaufania społecznego

Szanse	Zagrożenia
- dostępność szkoleń dla kadry GOPS-u; dalsze podnoszenie kwalifikacji zawodowych - dalsze wsparcie rodzin ze strony asystenta rodziny - możliwość pozyskiwania środków finansowych z funduszy zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej - większa świadomość roli i potrzeb sektora pomocy społecznej wśród władz gminy - poprawa wizerunku sektora pomocy społecznej - stabilność i spójność przepisów prawa - włączanie się przedstawicieli kościoła w działania pomocowe - aktywizacja i poszerzenie sektora pozarządowego w gminie - wykorzystanie wolontariatu do działań w sferze pomocy społecznej	- przeciążenie pracowników GOPS-u zbyt dużą liczbą zadań - popadanie przez pracowników pomocy społecznej w rutynę i doznawanie przez nich syndromu wypalenia zawodowego - niewłaściwie finansowany system pomocy społecznej; nakładanie na samorządy coraz większej liczby zadań bez odpowiedniego zabezpieczenia finansowego - osłabienie więzi społecznych - choroby społeczne - biurokracja w pomocy społecznej - roszczeniowa postawa odbiorców pomocy społecznej - wyzysk i niesprawiedliwość społeczna - niestabilność przepisów prawa - brak zrozumienia dla potrzeb pomocy społecznej - stereotypy w wizerunku pomocy społecznej - brak systemowych rozwiązań problemów społecznych

15. WNIOSKI Z DIAGNOZY

Przeprowadzona w kilkunastu obszarach diagnoza sytuacji społecznej w gminie Olszówka pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych problemów oraz wyzwań, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny. Zaliczono do nich:

- prowadzące do ubóstwa i zwiększające zagrożenie bezdomnością bezrobocie, które mimo spadku w ostatnich latach, wciąż należy do najważniejszych problemów społecznych występujących w gminie. Problem ten wymaga kontynuowania działań na rzecz tworzenia w gminie nowych miejsc pracy (m.in. poprzez pozyskiwanie nowych inwestorów, rozwijanie małej i średniej przedsiębiorczości oraz wspieranie już istniejących podmiotów gospodarczych), wspierania działalności rolniczej, wspierania i rozwijania turystyki, w tym agroturystyki, udzielania pomocy w znalezieniu zatrudnienia

przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy (m.in. kursy, szkolenia, poradnictwo zawodowe, prace interwencyjne i społecznie użyteczne, roboty publiczne, staże), dalszego wspierania osób i rodzin znajdujących się w trudniej sytuacji bytowej, m.in. poprzez zachęcanie ich do aktywnych postaw (praca socjalna, poradnictwo), oraz tworzenia mieszkań komunalnych i socjalnych w gminie;

- utrzymującą się na wysokim poziomie liczbę rodzin wymagających ochrony macierzyństwa, m.in. ze względu na wielodzietność, oraz trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, co wymaga m.in. dalszego edukowania rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, poszerzenia dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia ze strony asystenta rodziny, a także zwiększenia dostępności alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego;
- niekorzystne zmiany demograficzne w gminie – spadek liczby mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym, któremu towarzyszy rosnący udział osób starszych. Zmiany te wskazują na postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej, zwiększają tym samym ryzyko chorób i niepełnosprawności, powodując m.in. potrzebę poszerzenia dostępu do usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz opieki medycznej, rozwijania oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych i niepełnosprawnych, w tym podjęcia działań w kierunku utworzenia uniwersytetu trzeciego wieku, rozszerzenia wachlarza innych środowiskowych przedsięwzięć integracyjnych, dalszego likwidowania występujących barier oraz udzielania wsparcia osobom niepełnosprawnym w uzyskaniu i utrzymaniu zatrudnienia;
- problemy alkoholizmu i przemocy domowej, które powodują m.in. konieczność zintensyfikowania prowadzonej w gminie działalności profilaktycznej, zwiększenia dostępności leczenia i wsparcia, w tym pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej i prawnej, oraz wspierania ruchu samopomocowego, w tym działań mających na celu utworzenie w gminie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, w razie potrzeby zapewnienia tym ostatnim miejsc w ośrodkach wsparcia oraz kierowania sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych;

- zaspokojenie w większym stopniu potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia, m.in. poprzez kontynuowanie działalności prozdrowotnej oraz zwiększenie dostępu do usług medycznych, w tym specjalistycznych, oraz opieki pielęgniarskiej;
- utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego, m.in. poprzez zwiększenie liczby patroli policyjnych w miejscach najbardziej zagrożonych przestępczością, szczególnie w godzinach wieczornych i nocnych, oraz kontynuowanie przedsięwzięć profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych poświęconych przestępczości;
- rozwijanie kapitału społecznego i ludzkiego poprzez profesjonalizację i rozwijanie lokalnych służb społecznych, rozwijanie i wspieranie sektora obywatelskiego oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego organizacjami, a także propagowanie idei wolontariatu.

Wyniki diagnozy, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, posłużyły do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2017-2026. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy, zmniejszenia skali występujących problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych. Inicjatywy te zostały ujęte w poniżej przedstawionych obszarach.

- 1. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa socjalnego oraz stwarzanie mieszkańcom gminy warunków do rozwoju:** redukcja zjawiska ubóstwa i przeciwdziałanie jego skutkom oraz tworzenie w gminie nowych miejsc pracy oraz wspieranie osób dotkniętych bezrobociem i poszukujących pracy.
- 2. Wzmacnianie rodzin oraz stwarzanie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju:** wspieranie rodzin, w tym wymagających ochrony macierzyństwa oraz mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia, opieki i oferty spędzania czasu wolnego.
- 3. Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania:** zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej, a także ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych.

- 4. Zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej i wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz utrzymanie bezpieczeństwa publicznego:** zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia, udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie, a także przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
- 5. Rozwijanie kapitału społecznego i ludzkiego:** profesjonalizacja i rozwijanie lokalnych służb społecznych, a także wspieranie i rozwijanie sektora obywatelskiego oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego organizacjami.

III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misją samorządu gminy Olszówka w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017-2026 jest **stwarzanie mieszkańcom dobrych warunków do życia, skuteczne aktywizowanie osób zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, wzmacnianie rodzin oraz dążenie do integracji społecznej**. Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie kart strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, źródła ich finansowania oraz prognozę zmian.

Cel strategiczny 1.	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa socjalnego oraz stwarzanie mieszkańcom gminy warunków do rozwoju
Cele operacyjne:	1. Redukowanie zjawiska ubóstwa i przeciwdziałanie jego skutkom. 2. Tworzenie w gminie nowych miejsc pracy oraz wspieranie osób dotkniętych bezrobociem i poszukujących pracy.
Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.	1. Kontynuowanie pracy socjalnej z osobami ubogimi i bezrobotnymi obejmującej m.in. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji, poszukiwania zatrudnienia i rozwiązywania własnych problemów oraz zawieranie z nimi kontraktów socjalnych. 2. Podejmowanie wśród osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej działań edukacyjnych służących poprawie ich położenia oraz zapobieganie zjawisku dziedziczenia bezrobocia i biedy, m.in. edukowanie w zakresie umiejętnego gospodarowania budżetem domowym. 3. Udzielanie przez GOPS pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz w formie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego. 4. Kontynuowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy – upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego oraz udzielanie pomocy w rozpoczęciu działalności gospodarczej. 5. Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w gminie, np. spółdzielni socjalnych.

	6. Podejmowanie działań w celu pozyskania inwestorów mogących utworzyć nowe miejsca pracy, m.in. promowanie gminy przy wykorzystaniu jej walorów, przygotowywanie i oferowanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie ulg podatkowych dla inwestorów. 7. Wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości oraz tworzenie warunków do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego oraz rynku handlu i usług 8. Wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji w gminie, w tym agroturystyki. 9. Wspieranie w gminie rolnictwa, zatrudnienia i zmian w rolnictwie w celu zwiększenia jego konkurencyjności, w tym wspieranie tworzenia i funkcjonowania grup producenckich oraz gospodarstw wiejskich prowadzących kwatery agroturystyczne lub inne formy turystyki wiejskiej, a także edukowanie i informowanie rolników o możliwościach podniesienia kwalifikacji, wyspecjalizowania produkcji rolnej i pozyskania środków finansowych z funduszy unijnych. 10. Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowanie wśród nich samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej, oraz organizowanie na rzecz ubogich akcji charytatywnych. 11. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także organizowanie wypoczynku oraz czasu wolnego. 12. Podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością – prowadzenie pracy socjalnej, udzielenie wsparcia finansowego i rzeczowego, w razie potrzeby opracowanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz zapewnienie schronienia; podejmowanie współpracy w tym zakresie m.in. z Ośrodkiem Pomocy Bezdomnym w Kole. 13. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów). 14. Tworzenie w gminie mieszkań komunalnych i socjalnych. 15. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom ubogim, bezrobotnym i bezdomnym, a także z Kościołem.
Czas realizacji	Lata 2017-2026.

Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
Partnerzy w realizacji	Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kole, szkoły ponadgimnazjalne poza gminą, inwestorzy, pracodawcy, w tym lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska, w tym Ośrodek Pomocy Bezdomnym w Kole, placówki ochrony zdrowia, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom bezrobotnym, ubogim i bezdomnym (w tym Stowarzyszenie „Aktywni Razem” w Głębokiem), Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).
Prognoza zmian	▪ usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej, ▪ wzrost aktywności gospodarczej w gminie, ▪ większa aktywność zawodowa mieszkańców gminy, ▪ poprawa warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, ▪ łatwiejszy dostęp do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym, ▪ lepsze wsparcie dla osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością.

Cel strategiczny 2.	Wzmacnianie rodzin oraz stwarzanie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju
Cele operacyjne:	1. Wspieranie rodzin, w tym wymagających ochrony macierzyństwa oraz mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia, opieki i oferty spędzania czasu wolnego.
Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.	1. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności wymagającymi ochrony macierzyństwa, głównie ze względu na wielodzietność, oraz mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 2. Zwiększenie dostępu do wsparcia ze strony asystenta rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń. 3. Edukacja rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz umiejętnego gospodarowania budżetem domowym, m.in.

	przez pracowników GOPS-u, placówek oświatowych, asystentów rodziny. 4. Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowujących dzieci szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologiczno-pedagogicznego, prawnego). 5. Tworzenie grup wsparcia dla rodziców zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, rodziców samotnych oraz wychowujących dzieci niepełnosprawne. 6. W razie potrzeby zwiększenie dostępności opieki przedszkolnej w gminie oraz podjęcie działań w kierunku zapewnienia opieki nad dziećmi do lat 3. 7. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci. 8. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy. 9. Poszerzanie infrastruktury umożliwiającej mieszkańcom gminy spędzanie czasu wolnego, m.in. rozwijanie obiektów i terenów kulturalnych, turystycznych i sportowo-rekreacyjnych. 10. Rozwijanie sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. 11. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych. 12. Opracowywanie i wdrażanie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka (np. Karty Dużej Rodziny), w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i z budżetu państwa (w ramach konkursów), podejmowanie współpracy w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi, w tym z klubami sportowymi. 13. Integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.
Czas realizacji	Lata 2017-2026.
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Partnerzy w realizacji	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kole, szkoły ponadgimnazjalne poza gminą, placówki ochrony zdrowia, specjaliści, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, w tym organizacje działające na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży (np. Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły „Edukacja z Pasją”, Gminny Klub Sportowy „GKS” Olszówka, Uczniowski Klub Sportowy „Orzeł” Łubianka, jednostki ochotniczej straży pożarnej, Kościoł, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	▪ spadek liczby rodzin wymagających ochrony macierzyństwa oraz mających problemy opiekuńczo-wychowawcze, ▪ poszerzenie wiedzy na temat właściwego wypełniania ról rodzicielskich, ▪ zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci, ▪ zapewnienie odpowiedniego dostępu do opieki przedszkolnej oraz nad dziećmi do lat 3., ▪ zróżnicowanie form spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających, ▪ zwiększenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce, ▪ wyższy poziom koordynacji działań podmiotów wspierających rodziny, dzieci i młodzież.

Cel strategiczny 3.	Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania
Cele operacyjne:	1. Zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej. 2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych.
Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.	1. Udzielanie osobom starszym i niepełnosprawnym wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej. 2. Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. 3. W razie potrzeby uruchomienie specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 4. Inicjowanie i promowanie wśród mieszkańców gminy działań samopomocowych, np. pomocy sąsiedzkiej. 5. Podejmowanie działań prozdrowotnych wśród osób starszych i niepełnosprawnych.

	6. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych, m.in. w ramach działających w gminie klubu seniora, kół gospodyń wiejskich oraz przy współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi. 7. Podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie uniwersytetu trzeciego wieku. 8. Wspieranie inicjatyw służących zwiększeniu aktywności osób starszych i niepełnosprawnych oraz wykorzystujących ich potencjał. 9. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy: likwidacji barier, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego oraz zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia. 10. Zwiększenie dostępności usług rehabilitacyjnych w gminie oraz podejmowanie współpracy z podmiotami świadczącymi usługi w tym zakresie spoza gminy, m.in. z Warsztatami Terapii Zajęciowej w Kole. 11. Zapewnienie dostępu do kształcenia integracyjnego w gminie. 12. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, m.in. z zakładami opieki zdrowotnej, ośrodkami wsparcia, domami pomocy społecznej, w tym z Domami Pomocy Społecznej w Kole, placówkami rehabilitacyjnymi, zakładami pracy chronionej, organizacjami pozarządowymi, a także z Kościołem. 13. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.
Czas realizacji	Lata 2017-2026.
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, Klub Seniora w Głębokiem.
Partnerzy w realizacji	Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kole, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ponadgimnazjalne poza gminą, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, w tym zakłady pracy chronionej, placówki świadczące usługi rehabilitacyjne, w tym Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kole, ośrodki wsparcia, domy pomocy społecznej, w tym Domy Pomocy Społecznej w Kole, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, w tym koła gospodyń wiejskich, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).
Prognoza zmian	• efektywniejszy udział seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, • wyższy standard świadczonych usług, • lepsza jakość funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, • dostęp do kształcenia integracyjnego, ▪ wzrost liczby osób usprawianych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 4.	Zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej i wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz utrzymanie bezpieczeństwa publicznego
Cele operacyjne:	1. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia. 2. Udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie. 3. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1.	1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej. 2. Zwiększenie dostępu mieszkańców do świadczeń zdrowotnych, głównie specjalistycznych, oraz opieki pielęgniarskiej. 3. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych. 4. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami. 5. Upowszechnianie wśród mieszkańców gminy informacji na temat dostępności i możliwości skorzystania ze specjalistycznych usług medycznych, w tym wykonania badań specjalistycznych. 6. Opracowanie i realizacja gminnego programu ochrony zdrowia psychicznego.
Kierunki działań do celu operacyjnego 2.	1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, m.in. poprzez rozszerzenie oferty działającego w gminie Punktu Konsultacyjnego oraz zacieśnienie współpracy z placówkami leczenia uzależnień funkcjonującymi poza gminą, np. w Kole, Koninie i Warcie. 2. Poprawa dostępności wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego dla rodzin dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie, m.in. w ramach funkcjonującego w gminie Punktu Konsultacyjnego. 3. Zintensyfikowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.

	4. Wsparcie działań mających na celu utworzenie w gminie grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz ofiar przemocy w rodzinie. 5. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 6. Zintensyfikowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego. 7. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia oraz kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych; nawiązywanie współpracy w tym zakresie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kole. 8. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.
Kierunki działań do celu operacyjnego 3.	1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów. 2. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie). 3. Patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie; zwiększenie częstotliwości patroli w miejscach najbardziej zagrożonych przestępczością, szczególnie w godzinach wieczornych i nocnych. 4. Kontynuowanie przez jednostki gminne i mieszkańców współpracy z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości. 5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego. 6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg gminnych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych, organizację dowozu dzieci do szkół.
Czas realizacji	Lata 2017-2026.
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
Partnerzy w realizacji	Placówki ochrony zdrowia, szkoły ponadgimnazjalne poza gminą, placówki leczenia uzależnień, w tym Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Kole, Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień „Wikamed” w Kole, Wojewódzki Szpital Zespolony w Koninie – Oddział Leczenia Uzależnień z Pododdziałem Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynenckich Pododdziałem Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych, Poradnia Leczenia Uzależnień oraz Szpital

	Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu – Centrum Psychiatryczne w Warcie, ośrodki wsparcia, specjaliści, grupy samopomocowe, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, w tym organizacje udzielające pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	▪ większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia, ▪ lepszy dostęp do opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej, oraz opieki pielęgniarstwa, ▪ większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, ▪ lepszy dostęp do wsparcia dla osób uzależnionych i współ-uzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, ▪ obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie, ▪ ograniczenie przestępczości, w tym wśród młodocianych, ▪ wzrost zasobu wiedzy mieszkańców na temat przestępczości i jej skutków, ▪ bezpieczniejsze drogi.

Cel strategiczny 5.	Rozwijanie kapitału społecznego i ludzkiego
Cele operacyjne:	1. Profesjonalizacja i rozwijanie lokalnych służb społecznych. 2. Wspieranie i rozwijanie sektora obywatelskiego oraz podejmowanie współpracy z należącymi do niego organizacjami.
Kierunki działań do celu operacyjnego 1.	1. Systematyczne podnoszenie kompetencji przez kadrę GOPS-u, m.in. poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach. 2. Zwiększenie liczby pracowników socjalnych do poziomu zgodnego z ustawą o pomocy społecznej. 3. Utrzymanie, a w razie potrzeby zwiększenie liczby asystentów rodziny. 4. W razie potrzeby i możliwości rozszerzenie infrastruktury socjalnej w gminie. 5. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy. 6. Podejmowanie współpracy z przedstawicielami innych dyscyplin w celu skuteczniejszego reagowania na występujące problemy społeczne. 7. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. poprzez rozwijanie strony internetowej GOPS-u.

	8. Opracowywanie i realizowanie projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).
Kierunki działań do celu operacyjnego 2.	1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. 2. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet samorządu źródeł finansowania. 3. Zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych – samoorganizowania się, samopomocy oraz tworzenia organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej. 4. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych. 5. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.
Czas realizacji	Lata 2017-2026.
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.
Partnerzy w realizacji	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kole, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	▪ większe kompetencje kadr pomocy społecznej, ▪ wyższa jakość świadczonych usług, ▪ rozwój aktywności mieszkańców, ▪ zwielokrotnienie inicjatyw społecznych, ▪ różnorodność form i lepsza efektywność współpracy z sektorem pozarządowym.

IV. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Olszówka na lata 2017-2026 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Program współpracy gminy Olszówka z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art.3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie również zależała od środków finansowych – posiadanych i pozyskanych przez samorząd gminy lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii – na opracowanie i realizację innych programów oraz projektów, które będą zgodne z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań.

Programy i projekty powinny cechować efektywność, skuteczność i celowość. Mogą być one przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę i, w zależności od charakteru, realizowane w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych.

Zaprojektowane zgodnie z zapisami strategicznymi przedsięwzięcia mogą być dofinansowywane m.in. ze środków programów resortowych (np. w ramach otwartych konkursów ofert). Wśród obecnie obowiązujących należy wymienić:

- Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej,
- Program „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu – nowy wymiar 2020”,
- Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020,
- Program Wieloletni „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020,
- Program wspierający powrót osób bezdomnych do społeczności,
- Program „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi”.

V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Zgodnie z art. 110, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Olszówka na lata 2017-2026 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszówce. Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych.

Ze względu na długoletni charakter strategii nie jest możliwe wiarygodne określenie nakładów finansowych potrzebnych na realizację zapisanych w niej celów. Szacunki kosztów będą opracowywane na etapie przygotowania krótkoterminowych planów operacyjnych z uwzględnieniem sposobu planowania środków w budżecie gminy.

Spójność strategii z programami krajowymi stwarza możliwość skorzystania przez samorząd gminy i organizacje pozarządowe ze środków budżetu państwa przeznaczonych na realizację tychże programów (m.in. Rządowy Program Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020, Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020). Kolejnym dostępnym źródłem finansowania są fundusze unijne, zwłaszcza Europejski Fundusz Społeczny dostępny w perspektywie finansowej do 2020 roku.

Fundusze na realizację strategii będą też pochodziły ze środków posiadanych przez organizację pozarządową; podejmują one i samodzielnie finansują działania statutowe, które wpisują się w kierunki strategii, a pozyskując środki ze źródeł zewnętrznych wnoszą wymagany wkład własny.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych, polegające na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji.

Gromadzone dane z jednej strony pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku, z drugiej natomiast umożliwią ustalenie rzeczywistych rezultatów ich wdrożenia – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego. Poza oceną wdrożenia

zapisów strategicznych, będzie on zawierał propozycje rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, podjęcie działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

W celu skutecznego i sprawnego opracowywania raportu monitoringowego, Wójt Gminy może powołać zespół zadaniowy, w skład którego wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do oceny stopnia wdrożenia strategii zostaną wykorzystane przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

Przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie wdrażania strategii, może być on zmodyfikowany, w tym poszerzony o nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji zapisów strategicznych.

Cel strategiczny 1.:

- liczba osób ubogich, bezrobotnych i bezdomnych objętych pracą socjalną,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa, bezrobocia i bezdomności,
- liczba osób i rodzin objętych wsparciem w postaci świadczeń pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz w formie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego,
- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba nowych inwestorów,
- liczba podmiotów gospodarczych,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,

- liczba opracowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie,
- liczba programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym,
- liczba nowych mieszkań komunalnych i socjalnych.

Cel strategiczny 2.:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba grup wsparcia oraz liczba osób objętych w ich ramach pomocą,
- liczba placówek przedszkolnych oraz liczba dzieci objętych w ich ramach opieką,
- liczba dzieci do lat 3. objętych opieką,
- liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób objętych w ich ramach opieką,
- liczba uczniów objętych stypendiami socjalnymi i zasiłkami szkolnymi,
- liczba opracowywanych i realizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przyznanych Kart Dużej Rodziny.

Cel strategiczny 3.:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba seniorów i osób niepełnosprawnych objętych pomocą społeczną,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- liczba osób z gminy korzystających z klubu seniora,
- liczba osób uczęszczających na zajęcia uniwersytetu trzeciego wieku,
- liczba obiektów, w których zlikwidowano bariery,

- liczba nowo utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi, w tym liczba osób korzystających z warsztatów terapii zajęciowej,
- liczba klas integracyjnych oraz liczba dzieci do nich uczęszczających,
- liczba osób z gminy korzystających z ośrodków wsparcia dziennego poza gminą,
- liczba osób z gminy objętych całodobową opieką w domach pomocy społecznej,
- liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze i niepełnosprawne.

Cel strategiczny 4.:

- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,
- liczba opracowanych i realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjnego,
- liczba grup samopomocowych oraz liczba osób objętych w ich ramach wsparciem,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba osób umieszczonych w ośrodkach wsparcia,
- liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób objętych w ich ramach opieką,
- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 5.:

- liczba pracowników GOPS-u, w tym liczba pracowników socjalnych,
- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem,
- liczba opracowywanych i realizowanych projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych,
- liczba wolontariuszy.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2013-2015	21
Tabela 2. Placówki oświatowe w gminie	29
Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie	31
Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2015 roku	32
Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie	33
Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych..	39
Tabela 7. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.....	43
Tabela 8. Kadra GOPS-u i jej kwalifikacje w 2015 roku	48
Tabela 9. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2013-2015.....	49
Tabela 10. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS w latach 2013-2015.....	53
Tabela 11. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2013-2015	57
Tabela 12. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2013-2015	58
Tabela 13. Instytucje wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy.....	59
Tabela 14. Organizacje pozarządowe w gminie	61

Wykresy:

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2013-2015	17
Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2013-2015	18
Wykres 5. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2013-2015 według typu i kierunku migracji	19
Wykres 6. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2013-2015	20
Wykres 7. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2013-2015.....	20
Wykres 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w gminie	22

Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2013-2015.....	23
Wykres 10. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2015 roku	23
Wykres 11. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2013-2015*	25
Wykres 12. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2013-2015	25
Wykres 13. Stopa bezrobocia w powiecie kolskim, w województwie wielkopolskim i w kraju w latach 2013-2015 (w %)	26
Wykresy 14-17. Bezrobotni w gminie na koniec 2015 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia	27
Wykres 18. Schorzenia najczęściej stwierdzane u dzieci i młodzieży w 2015 roku	34
Wykres 19. Schorzenia najczęściej stwierdzane u osób dorosłych w 2015 roku	34
Wykres 20. Opieka profilaktyczna nad matką i dzieckiem w 2015 roku	35
Wykres 21. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku.....	36
Wykres 22. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku	36
Wykres 23. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku.....	37
Wykres 24. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku	37
Wykres 25. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez MZOON w Koninie do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2013-2015	38
Wykres 26. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2013-2015	40
Wykres 27. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2013-2015.....	41
Wykres 28. Przestępstwa popełnione w gminie w 2015 roku	46
Wykres 29. Osoby w gminie, którym w latach 2013-2015 udzielono pomocy i wsparcia.....	51
Wykres 30. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2013-2015 przyznano świadczenie ..	51
Wykres 31. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2013-2015 przyznano świadczenie pieniężne	51
Wykres 32. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2013-2015 przyznano świadczenie niepieniężne	51

Wykres 33. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2013-2015 (liczba osób w rodzinach)	52
Wykres 34. Warunki życia w gminie	64
Wykres 35. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy	65
Wykres 36. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie	66
Wykres 37. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?	67
Wykres 38. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?	67
Wykres 39. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?	68
Wykres 40. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?	68
Wykres 41. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?	69
Wykres 42. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?	69
Wykres 43. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie	70
Wykres 44. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?	70
Wykres 45. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?	71
Wykres 46. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy	72
Wykres 47. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?	72
Wykres 48. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie	73
Wykres 49. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?	73
Wykres 50. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy	74
Wykres 51. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?	74
Wykres 52. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy	75
Wykres 53. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?	75
Wykres 54. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?	76

Wykres 55. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie.....	76
Wykres 56. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?	77